

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu: Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání
zpracovaný podle RVP ZV

Motivační název: „Malá - velká škola“

Předkladatel:

název školy	Základní škola Malšovice, okres Děčín
IČO, právní forma	75 04 13 83, příspěvková organizace
DIČO	CZ 75 04 13 83
IZO	150 076 924
REDIZO	650 075 609
adresa školy	Vilsnická 31, 405 02 Děčín XII
koordinátor ŠVP	Mgr. Simona Weisheitelová
ředitelka	Mgr. Simona Weisheitelová

Kontakty:

telefon	412 542 441, 777 10 20 39, 775 852 963
e-mail	zs.malovice@centrum.cz
www	www.zsmalovicecz

Zřizovatel:

zřizovatel	Obec Malšovice
adresa zřizovatele	Malšovice 6, 405 02 Děčín 2

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2023

Verze: č. 6

Podpis ředitelky školy:

Razítko školy:

2. Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy:

- ZŠ Malšovice je neúplná málotřídní škola s 1. až 5. postupným ročníkem, která se nachází na samém okraji města Děčína u obce Malšovice.
- Kapacita ZŠ je 80 žáků
- Součástí školy je školní družina
- Kapacita ŠD je 50 žáků.
- Spádovou školou je určena ZŠ Máchovo náměstí v Děčíně IV

Charakteristika pedagogického sboru:

- Pedagogický sbor tvoří ředitelka (zároveň třídní učitelka), třídní učitelky, učitelka, vychovatelky školní družiny a asistentky pedagoga.
- Všichni pedagogičtí pracovníci se nadále vzdělávají v DVPP.
- Prioritou školy je vzdělávání a výchova žáků podle poznatků o psychosomatickém vývoji dětí.
- Tudíž je velký důraz kladen v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků na oblasti psychologie, pedagogiky, osobnostní a sociální výchovy, moderní metody v didaktice předmětů a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou.

funkce	požadované vzdělání
ředitelka	VŠ - PF, funkční studium
třídní učitelky	VŠ - PF
učitelky	VŠ - PF
vychovatelky ŠD	SŠ, SŠ pedagogická
asistent pedagoga	SŠ, kurz asistenta pedagoga

Charakteristika žáků:

- Školu navštěvují žáci z obce Malšovice a z okolních obcí (Děčín, Vilsnice, Choratice, Borek, Javory, Hliněná, Stará a Nová Bohyně).
- Žáci dojíždějí autem, autobusem nebo vlakem. V blízkosti školy je autobusová zastávka, vlakové nádraží a nově vybudované parkoviště pro ZŠ Malšovice
- Docházejí k nám žáci s vývojovými poruchami učení i nadaní žáci. Daří se nám tyto žáky zcela integrovat a věnovat jim speciální péči.

Ročníkové, celoškolské a mezinárodní projekty:

- Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy.
- Zařazované formy projektů jsou: ročníkové (krátkodobé, celoroční) a celoškolské (krátkodobé i celoroční).
- Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.
- Obsah pravidelných projektů vychází z kulturních tradic.
- Nepravidelné projekty jsou zařazeny podle momentálních příležitostí.
- Do mezinárodních projektů se nezapojujeme.

Celoškolské projekty – celoroční:

- Sběr odpadu v rámci sběrové soutěže
- Minimální preventivní program
- Mléko a ovoce do škol
- Olympijský víceboj

Celoškolské projekty – krátkodobé:

- Vánoční dílny
- Barevný týden
- Velikonoční dílny
- Den Země
- Školní slavnosti
- Dny zdraví

Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery:

- Zákonní zástupci jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně.
- Mohou kdykoli navštívit výuku.
- Dobrá komunikace se zákonnými zástupci je jedním z hlavních cílů školy.
- Velmi podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je právě vtažení zákonných zástupců do procesu vzdělávání svých dětí, toho není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout.
- Byla zřízena školská rada (1 zástupce školy, 1 zástupce rodičů, 1 zástupce zřizovatele).
- Úzce spolupracujeme s PPP v Děčíně, MŠ Malšovice, MŠ Vilsnice, ZŠ Máchovo nám., městskou a státní policií v Děčíně, s Obecním úřadem Malšovice, SPC v Ústí nad Labem, ostatními malotřídními školami v okolí Děčína.

Servisní služby:

Školní družina

- ŠD je základním článkem zařízení mimo vyučování.
- Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků.

- Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků.
- Mimo činnosti výchovně vzdělávací plní ŠD funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování.

Zájmové útvary

- Při škole pracují v odpoledních hodinách zájmové útvary: Logické hry, Anglický jazyk, Ruční práce, Pohybové hry, Aerobic, Moderní tanec, Zpěv, Přírodovědný kroužek, Roztleskávačky, Kreativní dílny, Fotbal.
- Činnost útvarů je zahájena na základě ankety provedené na začátku školního roku mezi zákonnými zástupci žáků.

Profil absolventa:

- Školní vzdělávací program je zaměřen na rozvoj schopností žáka s ohledem na jeho reálné možnosti, vedení žáků k toleranci, zodpovědnému uplatňování svých práv, rozvoj a ochranu fyzického, duševního a sociálního zdraví.
- Výsledkem je „*kodex žáka*“, který zahrnuje:
  - morální zodpovědnost za své chování
  - přátelské harmonické vztahy se spolužáky a okolím
  - zájem o vzdělávání
  - kladný poměr ke sportu a dobrý zdravotní stav
  - vědomí silných a slabých stránek své osobnosti

3. Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

- Škola není specificky zaměřená.
- V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. A to nikoli encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem.
- Charakter práce pak má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.
- Takto formulovaný obecný koncepční záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávací služby školy nemá být primárně posuzována podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků. Za tyto výsledky bývají nezdůvodněně považovány pouhé faktografické znalosti žáků zjišťované testováním.
- Naši prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně.

- Připojujeme se ke vzdělávacím trendům v Evropě a chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.
- Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.
- Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Forma vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními.

Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.
- Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání, kterých je využíváno při stanovení individuálního vzdělávacího plánu. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.
- K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými

opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

- Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením).
- Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení - čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představitivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.
- Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola umožní:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky,
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků,
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost,
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám,
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin,
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP),

- spolupráci s ostatními školami.

Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitelky školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky
- tvorba, realizace a vyhodnocování IVP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitelky školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory (PLPP)

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídní učitelku a výchovného poradce.
- Třídní učitelka je zodpovědná za vytvoření PLPP. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitelka ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitelka za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitelka ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským

zařízením výchovný poradce. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.

- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitelka ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitelka daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

Specifikace provádění podpůrných opatření

- Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

Metody výuky (pedagogické postupy)

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů,
- podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti),
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika,
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem,
- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování,
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vracení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.),
- respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění,
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy,
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka.

Organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky,
- u mladších žáků využívání skupinové výuky,
- postupný přechod k systému kooperativní výuky,
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka,
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků,
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka,
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně odborných exkurzí a stáží.

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka,
- hodnocení vychází ze zjištěných specifík žáka,
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání,
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria,
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní,
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka,
- respektování zvláštností a možností žáka,
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev,
- utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- možnost kompenzace jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné,
- v případě dlouhodobé nemoci konzultovat a vytvořit individuální vzdělávací plán,
- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků,
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními,
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- nutnost spolupráce s rodiči,
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa.

Zapojení dalších osob a subjektů

- Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

- Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:
  - školní metodik prevence,
  - výchovný poradce,
  - třídní učitelky.

Zabezpečení žáků nadaných a mimořádně nadaných

- Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.
- Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

- Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.
- Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.
- Škola tedy využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitelky školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky
- tvorba, realizace a vyhodnocování IVP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitelky školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

- PLPP sestavuje třídní učitelka nebo učitelka konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.
- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídní učitelku a výchovného poradce.
- Učitelka daného předmětu je zodpovědná za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žáka.

- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpory učitelka daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitelka za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

- Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitelka ve spolupráci s učitelkami vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitelka s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
- Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamenána do školní matriky.
- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.

- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitelka ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením výchovný poradce. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitelka ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitelka daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku

- Zákonný zástupce žáka požádá o přeřazení do vyššího ročníku.
- Ředitelka školy jmenuje komisi pro přeřazení žáka do vyššího ročníku.
- Ředitelka školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem.
- Ředitelka školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky.
- Žák vykoná zkoušku před komisí.
- Komise určí hlasováním výsledek zkoušky.
- Škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
- Ředitelka školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
- V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Metody výuky (pedagogické postupy)

- obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí školního vzdělávacího programu pro nadané a mimořádně nadané žáky,
- využívání individuální a skupinové projektové práce,
- povzbuzovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí,
- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činnost (nabídka nestandardních problémových úloh),
- respektování pracovního tempa a zájmů žáka,

- podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů, napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Úprava obsahu vzdělávání

- obohacování učiva (dílčích výstupů) nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka,
- prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace,
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni),
- příprava a účast na soutěžích.

Organizace výuky

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy,
- nabídka zájmových aktivit,
- vnitřní diferenciaci žáka v některých předmětech,
- přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí,
- žáci se účastní olympiád, soutěží nejen školních, ale i regionálních nebo krajských,
- žáci jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou.

Cíle základního vzdělávání

- Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci;
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;

- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Výchovné a vzdělávací strategie:

„Všechno, co je třeba, je vnést do školy a do učebny tolik světla, kolik jenom dokážeme, poskytnout dětem tolik pomoci a vedení, kolik potřebují a o kolik požádají, naslouchat s porozuměním, když se jim chce mluvit, a potom uhnout z cesty. Můžeme jim důvěřovat, že zbytek dojdou...“

(John Holt: Jak se děti učí)

- Výše zmíněné motto jednoznačně naznačuje směřování učitelky k naplňování klíčových kompetencí žáků.
- Je nenápadným režisérem při kooperativní práci.
- Pedagog musí být dovedným organizátorem i vyučujícím, musí umět plánovat.
- Práce pedagoga předpokládá tedy jisté manažerské schopnosti (jinak řečeno – musí být kompetentní).

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
- Vést žáky všestranné účinné a otevřené komunikaci.
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- Výchovné a vzdělávací strategie školy vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.
- Strategie jsou vymezeny na úrovni školy a uplatňovány všemi jejími pedagogy.
- Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci, které představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro rozvoj osobnosti člověka.

- Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dostupná.
- Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.

Kompetence k učení

- Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.
- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.
- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům máme snahu vytvářet co nejvíce možností prožít úspěch.
- Žáky vedeme k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování.
- Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.
- Umožňujeme žákům účast v různých soutěžích.
- Máme snahu vytvářet takové situace, v nichž má žák radost ze samotného učení.
- Pokud možno nesdělujeme hotové poznatky, ale vedeme žáky k vyhledávání informací, jejich třídění, pracovat s nimi, přetvářet je, formulovat a předávat dál.
- Pracovat v týmu (skupinové, problémové vyučování)
- Zadáváme žákům zajímavé úkoly.
- Využíváme internet, výukový software, rady učitelů, zkušenějších žáků.

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení,
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým

způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali vlastní řešení problému a dokázali ho obhájit.
- Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy.
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.
- Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů: ústních, tištěných, mediálních a počítačových, včetně internetu.
- Informace se učí vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat.
- Žáci jsou vedeni úměrně k věku k používání internetu.
- Podle svých možností a schopností se žáci zapojují do soutěží.
- Žáci mají možnost prezentovat své názory, myšlenky a nápady nejen v hodinách, ale i na veřejnosti v různých aktivitách školy (Akademie, projekty atd.)

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností,
- vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému,
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumá řešení a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací,
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

- Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.
- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Podporujeme vzájemné vztahy ve třídách i mezi třídami.
- Podporujeme komunikaci s jinými školami.

- Vyjíždíme s žáky na třídní semináře, které probíhají v rámci komunikativní výchovy a prevence sociálně patologických jevů.
- Sféra umění je také forma sdělení, kterou odnepaměti vytvářejí umělci, a proto učíme žáky aktivně vnímat i takovéto sdělovací prostředky.

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých.
- Používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.
- Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při TV, na ozdravných pobytech).
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.
- Učíme je odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Máme snahu žáky naučit základům kooperace a týmové práce.
- Vedeme starší žáky, aby pomáhali mladším a integrovaným žákům, kteří ještě nejsou schopni samostatně pracovat.
- Učíme se říkat ne (patologické jevy).
- Poukazujeme na odlišné kultury menšin či národností, jiné etnické cítění a vjemy, potřebu soužití.

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají,
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

- Přípravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.
- Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Je kladen důraz na environmentální výchovu.
- Žáky vedeme k třídění odpadů.
- Při ozdravných pobytech vedeme žáky k tomu, aby se chovali jako zodpovědné osoby.
- Umíme vyjádřit své názory a vhodnými prostředky umět vyjadřovat a obhajovat svá práva.
- Navštěvujeme divadla, muzea, a sami pořádáme divadelní besídky a jiná představení pro veřejnost.

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní

- Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.
- Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do pracovní činnosti a máme velkou snahu jim připravit pro tuto činnost co nejlepší materiální podmínky.
- Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení.
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze a besedy s odborníky.
- Vedeme žáky k bezpečné realizaci pracovních činností.

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření,
- rozvíjí své podnikatelské myšlení, orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k bezpečnému objevování a využívání digitálního světa a jeho nástrojů.
- Podněcujeme je ke kreativní a smysluplné tvorbě.
- Učíme je bezpečně komunikovat, spolupracovat a sdílet.
- Výuku vedeme i v digitálním prostředí. Snažíme se smysluplně využívat digitální technologie pro individualizaci vzdělávání.

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků,
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce,
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání,
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Začlenění průřezových témat:

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů.

Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. Propojení se vzdělávací oblastí **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým,

- napomáhá k zvládnutí vlastního chování,
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni,
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti,
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci,
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů),
- formuje studijní dovednosti,
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým,
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci,
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů,
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování,
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium,
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí,
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení,

- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích,
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích.

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí,
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny),
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci,
- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence.

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci,
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod,
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti,
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků,
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti,
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování,

- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě,
- vychovává k úctě k zákonu,
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku,
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti,
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost,
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů,
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším,
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze),
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností,
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci,
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů),
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí,
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma,

zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyk má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Je prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a

významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy,
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech,
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv,
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech,
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru,
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu,
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání,
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory,
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky,
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi,
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života,
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti,
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám,

- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy,
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů,
- **Jsmo Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti,
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých,
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých,
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné,
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin,
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie,
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je,
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí,
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu,
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti,
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu,
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a zákonných zástupců apod.

- **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě,
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy,
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku,
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání,
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje

sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možnosti navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací Oblast **Umění a kultura** poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí,
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování,

- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa,
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí,
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí,
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích,
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni,
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti,
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů,
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty,
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů,
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti,
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí,
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí,
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí,
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek),

- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí),
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.),
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřebnosti rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace,
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich,
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času,
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů,
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských),
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu),
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě),
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci,
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu,
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu,
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení,
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění,
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci,
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání

podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu,

- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě),
- **stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), za zábavnější principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající),
- **vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- **tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení
- práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, faktory ovlivňující práci v týmu

Tabulka průřezových témat

ročník:

1.

2.

3.

4.

5.

Průřezová témata	Tématické okruhy	1.	2.	3.	4.	5.
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopností poznávání 1	M,ČJ,HV,VV,TV,PC	M,PR,CJ,HV, VV,TV,PC	M,CJ,HV,VV, TV,PC	M,PR,VL,CJ,HV, VV,TV,PC	M,PR,CJ,HV, VV,TV,PC
	Poznávání lidí 6	M,PR,CJ,HV	M,PR,CJ,HV	M,CJ,HV	PR,TV	M,PR,AJ,TV
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 10	CJ	PR,CJ	PR,CJ	M,PR,CJ,TV	M,CJ,TV
	Sebepoznání a sebepojetí 2	PR,HV, VV, TV,PC	PR,HV, VV, TV,PC	PR,AJ,HV, VV,TV,PC	M,PR,HV, VV, TV,PC	M,PR,HV, VV, TV,PC
	Seberegulace a sebeorganizace 3	M,PR,CJ,TV,PC	M,PR,CJ,TV, PC	M,PR,CJ,AV, J, TV,PC	PR,CJ, VV,TV, PC	CJ, VV,TV,PC
	Psychohygiena 4	PR,CJ,HV, VV,TV,PC	PR,CJ,HV, VV,TV,PC	PR,CJ,HV, VV,TV,PC	PR,CJ,HV,TV, PC	PR,CJ,HV,TV, PC
	Kreativita 5	CJ,HV, VV, TV,PC	CJ,HV, VV,PC	PR,CJ,HV, VV,PC	PR,CJ,HV, VV, PC	CJ,HV, VV,PC
	Mezilidské vztahy 8	PR,CJ,HV	PR,CJ,HV	PR,CJ,HV	PR,CJ,HV	PR,CJ,HV
	Komunikace 8	CJ,HV, VV, TV	PR,CJ,HV, VV,TV	PR,CJ,HV, VV,TV	M,PR,CJ,AV, J, VV,TV	M,I,PR,CJ,AV, J, HV, VV,TV
	Kooperace a kompetice 9	M	M,PR	M	PR,VL,CJ,HV	PR,HV
OSV	Hodnoty, postoje, praktická etika 11	PR,CJ	PR,CJ	PR,CJ		
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola 1	TV	TV	TV	PR,VL,TV	PR,VL,AJ,TV
	Občan, občanská společnost a stát 2	PR	PR	PR	PR,VL	VL
	Formy participace občanů v politickém životě 3					VL
	Principy demokracie jako formy vlády 4				VL	
Výchova k myšlení v evrop. a glob. souvislostech	Evropa a svět nás zajímá 1				M,VL,HV	I,VL,AJ,HV
	Objevujeme Evropu a svět 2				M,VL	VL
	Jsmo Evropané 3				VL	VL
Multikulturní výchova	Kulturní diference 1			CJ	CJ,AJ, VV	CJ,AJ, VV
	Lidské vztahy 2	PR	PR	PR,AJ	AJ, VV	VV
	Etnický původ 3					VL
	Multikulturalita 4					I,AJ
	Princip sociálního smíru a solidarity 5					VL
Environmentální výchova	Ekosystémy 1		PR	PR	PR,PC	PR,PC
	Základní podmínky života 2	PR	PR	PR	PR,PC	PR,PC
	Lidské aktivity a problémy živ. prostředí 3		PR	PR	M,PR,PC	M,PR,PC
	Vztah člověka k prostředí 4	M,PR	M,PR	M,PR	PR,HV,PC	PR,HV,PC
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 1	CJ	CJ	PR,CJ	PR,CJ	PR,VL,CJ
	Inerpretace vztahu med. sdělení a reality 2	CJ	PR,CJ	CJ	PR,CJ, VV	PR,VL,CJ, VV
	Stavba mediálních sdělení 3					VL
	Vnímání autora mediálních sdělení 4					I
	Fungování a vliv médií ve společnosti 5	CJ	CJ	CJ	CJ,HV	CJ,HV
	Tvorba mediálního sdělení 6				CJ	I,CJ
	Práce v realizačním týmu 7				CJ	CJ

M – matematika, I – informatika, PR – prvouka (1., 2., 3. r.), přírodověda (4., 5. r.), VL – vlastivěda, CJ – český jazyk, AJ – anglický jazyk, HV – hudební výchova, VV – výtvarná výchova, TV – tělesná výchova, PC – pracovní činnosti

4. Učební plán

Vzdělávací oblasti (obory)	1.	2.	3.	4.	5.	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace						42+9	42,0
Český jazyk	7+2	7+3	7+2	6+1	6+1	33+9	33,0
Anglický jazyk	X	X	3	3	3	9	9,0
Matematika a její aplikace							
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20+5	20,0
Informatika	X	X	X	1	1	2	2,0
Člověk a jeho svět						11+2	11,0
Prvouka	2	2	1+2	X	XX	5+2	
Přírodověda	X	X	X	1	2	3	
Vlastivěda	X	X	X	2	1	3	
Umění a kultura						12	12,0
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví						10	10,0
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10,0
Člověk a svět práce						5	5,0
Pracovní činnost	1	1	1	1	1	5	
CELKEM ZÁKLADNÍ	18	18	20	23	23	102	102,0
CELKEM DISPONIBILNÍ	3	4	5	2	2	16	16,0
CELKEM V ROČNÍKU	21	22	25	25	25	118	118,0

Poznámky k učebnímu plánu:

- Na Základní škole Malšovice se žáci vyučují pouze do 5. ročníku.
- Po úspěšném ukončení 5. ročníku přestupují do plně organizovaných škol v Děčíně, dle výběru zákonných zástupců a žáků.
- Spádovou školou je Základní škola Máchovo náměstí v Děčíně IV.
- Názvy předmětů a hodinové dotace jsou přesně uvedeny v tabulkách učebního plánu.
- Výuka je realizována v týdenních cyklech, které jsou zaznamenávány do třídní knihy.
- Disponibilní hodiny jsou použity k posílení jednotlivých předmětů.
- Vzdělávací obsah je realizován formou samostatných vyučovacích předmětů.
- Výuka jednotlivých předmětů probíhá v celcích odpovídajících délkou vyučovací hodiny (45 minut). V případě potřeby jsou hodiny spojovány do celků maximálně 4 vyučovacích hodin.
- V 1. až 5. ročníku probíhá výuka plavání vždy v rozsahu 20 vyučovacích hodin.
- V 1. až 5. ročníku probíhá výuka bruslení vždy v rozsahu 6 vyučovacích hodin.

5. Učební osnovy

5.1. Matematika a její aplikace

5. 1. Matematika

Charakteristika předmětu

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, oboru Matematika a její aplikace.

Mezi hlavní cíle matematiky 1. období patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do 1 000, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku ještě specificky k:

- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům,
- rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti,
- rozpoznávání různých typů změn na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat,
- učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole,
- uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků, logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní,
- využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena v tomto období třemi tematickými okruhy:

- a) Čísla a početní operace
- b) Závislosti, vztahy a práce s daty
- c) Geometrie v rovině a v prostoru

Matematika se vyučuje ve všech ročnících 1. období. Část geometrická prolíná matematikou v 1. a 2. ročníku, od 3. ročníku je doporučena 1 hodina týdně.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace,
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů,
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů,
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů,
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu,
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely,
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému,
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu,
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka matematiky vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení: Učí se metodám poznávání matematiky a využívá je v praktických činnostech tím, že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá matematické termíny, znaky, symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků, potřebné k samostatnému učení (makety peněz, matematické pomůcky), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, pracovní listy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů: Učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života tím, že žáci ověřují správnost řešení problémů, pokud možno prakticky. Volí vhodné postupy, přiměřené věku tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalosti kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní: Učí se užívat matematický jazyk včetně symboliky a na úrovni věku jej používat při řešení praktických příkladů a slovních úloh. Je veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v matematice. Učí se stručně, přehledně sdělovat postup tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní a písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální: Je veden k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje řešení matematických úloh a učí se vzájemně spolupracovat se všemi žáky ve třídě, škole. Vytváří pozitivní představu o sobě samém tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak talentovaným žákům, tak i žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské: Učí se poznávat realitu života tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti sám k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu, k respektování věkových intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní: Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

Kompetence digitální: žáci se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace, služby; jak je využívat při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Učí se samostatně rozhodovat, které technologie pro určitou činnost či řešený problém využít, získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat,

spravovat a sdílet matematické informace a data; k tomu volí matematické postupy, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Učí se používat nauková videa objasňující určitý matematický postup, případně využívat natočení videa pro potřeby konzultace problému, využívat aplikace pro usnadnění práce, kontrolu a zautomatizování rutinní činnosti, zjednodušení matematických postupů, pochopit význam digitálních technologií a kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání, vést žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a při sdílení informací v digitálním prostředí.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: - cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání

OSV 5 Kreativita

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchova

EV 4 Vztah člověka k prostředí: řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

Přístupy k obsahu a organizace výuky:

Metody a formy práce:

- frontální vyučování
- individuální práce
- práce ve dvojicích
- skupinová práce
- diskuse, rozhovor
- samostatná práce

Pomůcky a učební materiály:

- učebnice, pracovní sešity

- tabule
- různé druhy nástěnných tabulí, obrazů
- počítače
- software – výukový
- audiovizuální technika
- pracovní listy, křížovky
- tablety
- mobil
- internet
- internetové stránky

Vzdělávací obsah předmětu matematika v 1. - 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 1. ročník
Počet hodin:	4 + 1

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1. období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog. rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků,
2. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti,
3. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose,
4. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly,
5. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace,

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

6. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času,
7. popisuje jednoduché závislosti z praktického života,
8. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel,

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

9. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
10. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky,
11. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.

Cílové zaměření předmětu matematika v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika v 1. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech 1 – 5, 6 – 10, 10 – 20 na základě názoru

- používání přirozených čísel do 20, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru,
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 20, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší,
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 20 na číselné ose,
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 20,
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace,

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických útvarů - krychle, kvádr, jehlan, koule, vyhledává podobnosti a odlišnosti útvarů, analogického určování – čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruh,

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní,
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>OVO 1: používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	<i>DV: poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru DV: určí počet daného čísla do 10, do 20 DV: využívá matematické pomůcky</i>	<i>Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru. Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10 – 20. Určování čísel v řadě do 10, do 20. Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě. Počítání a určování předmětů v daném souboru. Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo apod.</i>	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání, pozornost soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</i>
<i>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	<i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, = DV: dokáže napsat i přečíst čísla 0 – 20</i>	<i>Určování čísel v řadě do 10, do 20. Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě. Počítání a určování předmětů v daném souboru. Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo apod.</i>	
<i>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i>	<i>DV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose DV: využívá matematické znaky DV: užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru čísel do 20</i>	<i>Určování čísel v řadě do 10, do 20. Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě. Počítání a určování předmětů v daném souboru. Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo apod.</i>	
<i>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i>	<i>DV: umí z paměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky DV: sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu DV: využívá komutativnosti DV: sestaví jednoduché slovní úlohy DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností DV: využívá a pracuje s výukovými weby, - videa, aplikace DV: využívá digitálních</i>	<i>Určování čísel v řadě do 10, do 20. Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě. Počítání a určování předmětů v daném souboru. Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo apod.</i>	
<i>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	<i>DV: umí z paměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky DV: sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu DV: využívá komutativnosti DV: sestaví jednoduché slovní úlohy DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností DV: využívá a pracuje s výukovými weby, - videa, aplikace DV: využívá digitálních</i>	<i>Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 0 – 20. Číselná osa, znázorňování čísel. Určování čísel na číselné ose. Porovnávání čísel pomocí číselné osy. Sčítání, odčítání čísel pomocí číselné osy. Vývození +, - na názorných příkladech.</i>	

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	zařizení k upevnění znalosti a využívá je při učení	Sčítání, odčítání do 5, do 10. Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i z paměti. Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			
OVO 6: orientuje se v čase OVO 7: popisuje jednoduché závislosti z praktického života OVO 8: doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	DV: určí části dne, doba spánku, doba denní DV: Vymenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh DV: za pomoci učitele se orientuje na číselné ose. DV: určí místo v řadě	Orientace v čase, propojení s prvkou. Určování časové jednotky – hodina v průběhu dne a noci, časový údaj – den, týden, měsíc, rok. Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Určení data a zápis – číselně, slovně. Střídání ročních dob, měření teploty, porovnávání výsledků měření. Čtení jednoduchých tabulek, doplňování tabulek, schémat (souvisejících s časem). Vztahy o několik více, méně (slovní úlohy). Číslovky řadové.	OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení EV 4: vztah člověka a prostředí
Geometrie			
OVO 9: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa: nachází v realitě jejich reprezentaci OVO 10: porovnávání velikostí útvarů: měří a odhaduje délku úsečky OVO 11: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	DV: rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru. DV: určí shodné a neshodné tvary základních útvarů DV: zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar DV: využívá práci s interaktivní tabulí a aplikacemi DV: pracuje s digitálním zařízením	Základní útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice Rovinné útvary krychle, kvádr, koule, válec. Stavebnice-určování rovinných útvarů- kvádr, krychle ..... Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků. Porovnávání (větší, menší, stejný, nižší, vyšší). Orientace v prostoru (před, za, nahore, dole, vlevo, vpravo).	OSV 1 – Rozvoj schopnosti poznávání OSV 9 – Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurence

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
		<i>Délka úsečky a poměrování úseček.</i>	

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 2. ročník
Počet hodin:	4 + 1

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1. období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog. rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků,
2. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti,
3. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose,
4. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly,
5. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace,

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

6. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času,
7. popisuje jednoduché závislosti z praktického života,
8. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel,

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

9. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary, a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci,
10. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky,
11. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.

Cílové zaměření předmětu matematika v 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku,
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100,
- užívá lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 100 na číselné ose,
- pamětné sčítání a odčítání s přechodem desítky,
- řešení a tvoření slovních úloh samostatně nebo za pomoci učitele, kde aplikuje, a modeluje osvojené početní operace,

Závislosti a práce s daty

- počítání s penězi, bankovky, mince do 100,
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života (využití her na obchod),

- názorné zavedení násobilky 1, 2, 3, 4, 5, 10, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel,

Geometrie v rovině a v prostoru

- manipulace s pravítkem, rýsování přímkou, lomené čáry,
- rýsování a měření úsečky v cm, měření m,
- modely souměrných útvarů v rovině (krychle, koule, kvádr).

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p><i>OVO 1 : používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i></p> <p><i>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i></p> <p><i>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i></p> <p><i>OVO 4: provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i></p> <p><i>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i></p>	<p><i>DV: sčítá a odčítá čísla do 20 s přechodem přes desítku</i> <i>DV: poznává jednotlivá čísla do 100</i> <i>DV: určí počet daného čísla do 100</i> <i>DV: zapíše a přečte všechna čísla do 100</i> <i>DV: určí posloupnost jednotlivých čísel do 100</i> <i>DV: vyhledá dané číslo v řadě, dokáže přečíst všechna čísla 20 – 100</i> <i>DV: dokáže určit a porovnat velikost daného čísla</i> <i>DV: najde a zapíše dané číslo na číselné ose</i> <i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i> <i>DV: sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy, počítá zpaměti</i> <i>DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu</i> <i>DV: využívá komutativnosti</i> <i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i> <i>DV: - využívá digitálních zařízení</i></p>	<p><i>Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku</i></p> <p><i>Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru.</i></p> <p><i>Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisy a čtení čísel.</i></p> <p><i>Počítání s penězi.</i></p> <p><i>Peníze: způsob placení. Lichá a sudá čísla. Řád jednotek a desítek.</i></p> <p><i>Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě.</i></p> <p><i>Počítání a určování předmětů v daném souboru.</i></p> <p><i>Využívání názorných pomůcek dominové karty, kostky, počítadlo apod.</i></p> <p><i>Čtení, psaní, porovnávání čísel do 100</i></p> <p><i>Orientace na číselné ose</i></p> <p><i>Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů.</i></p> <p><i>Psaní jednotlivých čísel 20 – 100.</i></p> <p><i>Sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky (20+30, 45+8), (45+30)</i></p> <p><i>Počítání s použitím závorek.</i></p> <p><i>Doplňování a využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů.</i></p> <p><i>Využívání početních situací v praktických činnostech.</i></p> <p><i>Práce ve skupině, postavení členů ve skupině. Násobilka 2, 3, 4, 5, 10.</i></p> <p><i>Součet a rozdíl.</i></p> <p><i>Strategie řešení úloh z běžného života.</i></p>	<p><i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení</i></p> <p><i>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</i></p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
Závislosti a práce s daty			
<p>OVO 6: orientuje se v čase</p> <p>OVO 7: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>OVO 8: doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p>	<p>DV: dokáže určit hodiny, minuty</p> <p>DV: vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí</p> <p>DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh</p> <p>DV: číslovky řadové</p> <p>Určí místo v řadě</p> <p>DV: pracuje a upevňuje své znalosti prostřednictvím výukových webů, internetových stránek a aplikací</p> <p>DV: využívá digitálních zařízení</p>	<p>Převody času, měsíc, den hodina, minuta</p> <p>Určování času na hodinách ručičkových i digitálních (čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina).</p> <p>Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh.</p> <p>Vymyšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života.</p> <p>Poznávání řadových číslovek, využívání v TV.</p> <p>Měření délky, hmotnosti, objemu.</p> <p>Jednotky: centimetr, litr, kilogram.</p> <p>Tabulková evidence zadaných údajů.</p>	<p>OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení</p> <p>EV 4: vztah člověka a prostředí</p>
Geometrie			
<p>OVO 9: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa: nachází v realitě jejich reprezentaci</p> <p>OVO 10: porovnávání velikostí útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</p> <p>OVO 11: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p>DV: Rozezná, pojmenuje krychli, kvádr, kouli, jehlan.</p> <p>DV: narysuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná.</p> <p>DV: určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů</p> <p>DV: určí dané geometrické tvary, popíše rozdíl a určit souměrný útvar</p> <p>DV: dokáže vymodelovat</p> <p>DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</p> <p>DV: využívá výukových videí</p>	<p>Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, koule.</p> <p>Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka.</p> <p>Modelování těles</p> <p>Určování odlišností jednotlivých těles.</p> <p>Rýsování úseček, měření pomocí pravítka na cm, porovnávání délek úseček.</p> <p>Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků.</p> <p>Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků.</p> <p>Rýsování bodu, přímky, rovné a křivé čáry, lomené čáry, stran, rovinných obrazců.</p> <p>Práce s pravítkem.</p> <p>Jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr.</p>	<p>OSV 1: rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV 9: Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurenci</p>

Vzdělávací obsah předmětu matematika ve 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 3. ročník
Počet hodin:	4 + 1

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1.období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog. rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků,
2. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti,
3. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose,
4. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly,
5. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace,

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

6. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času,
7. popisuje jednoduché závislosti z praktického života,
8. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel,

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

9. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci,
10. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky,
11. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.

Cílové zaměření předmětu matematika ve 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika ve 3. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 1 000 na základě názoru,
- používání přirozených čísel do 1 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru,
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší,
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 na číselné ose,
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 1000,
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace,

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec,
- určování geometrických rovinných útvarů,
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky,

- orientace v prostoru,

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní,
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací,
- užití znalostí v praktickém životě.

Očekávané výstupy RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p><i>OVO 1: používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i></p> <p><i>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i></p> <p><i>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i></p> <p><i>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i></p> <p><i>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i></p>	<p><i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i></p> <p><i>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 z paměti i písemně</i></p> <p><i>DV: používá násobilku k řešení úloh</i></p> <p><i>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i></p> <p><i>DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 na základě názoru</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 100, do 1 000</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 1 000</i></p> <p><i>DV: využívá matematické pomůcky</i></p> <p><i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i></p> <p><i>DV: dokáže napsat i přečíst čísla 100 do 1 000</i></p> <p><i>DV: umí číslo vyhledat, zapsat, po-rovnat na číselné ose</i></p> <p><i>DV: využívá matematické znaky</i></p> <p><i>DV: umí z paměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000</i></p> <p><i>DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu</i></p> <p><i>DV: využívá komutativnosti</i></p> <p><i>DV: sestaví jednoduché slovní úlohy</i></p> <p><i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i></p> <p><i>DV: využívá výuková videa</i></p> <p><i>DV: pracuje a upevňuje své znalosti prostřednictvím výukových webů, internetových stránek a aplikací</i></p> <p><i>- využívá digitálních zařízení</i></p>	<p><i>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly.</i></p> <p><i>Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 z paměti i písemně.</i></p> <p><i>Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100.</i></p> <p><i>Rozklad čísla v desítkové soustavě. Číselná osa – nástroj modelování. Zápis čísla v desítkové soustavě. Násobilka 6, 7, 8, 9. Nejbližší nižší a vyšší násobek čísla.</i></p> <p><i>Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru.</i></p> <p><i>Přirozená čísla 0 – 1 000.</i></p> <p><i>Určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách.</i></p> <p><i>Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě.</i></p> <p><i>Počítání a určování předmětů v daném souboru.</i></p> <p><i>Využívání názorných pomůcek- dominové karty, kostky, počítadlo apod.</i></p> <p><i>Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů.</i></p> <p><i>Psaní a čtení jednotlivých čísel 100 – 1000.</i></p> <p><i>Číselná osa, znázorňování čísel</i></p> <p><i>Určování čísel na číselné ose</i></p> <p><i>Porovnávání čísel pomocí číselné osy</i></p>	<p><i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání, pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů</i></p> <p><i>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</i></p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
		<p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000 Sčítání a odčítání z paměti.</p> <p>Násobení dvojciferných čísel jednociferným. Písemné sčítání dvou trojciferných čísel.</p> <p>Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony.</p> <p>Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině. Zaokrouhlování na desítky a stovky. Dělení se zbytkem. Písemné násobení jednociferným činitelem.</p>	
Závislosti a práce s daty			
<p>OVO 6: orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</p> <p>OVO 7: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>OVO 8: doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p>	<p>DV: zná jednotky času: hodina, minuta, vteřina DV: provádí odhady předběžného výsledku měření DV: využívá digitálních zařízení DV: umí naryšovat a používat tabulku násobků DV: dokáže vyhledat spoje (autobusové) do místa a z místa bydliště</p>	<p>Orientace v čase, propojení s prvoukou. Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti na základě praktických činností.</p> <p>Provádění jednoduchých převodů času. Praktické využívání v TV, prvouce.</p> <p>Práce s tabulkami, diagramy – sestavování, jízdní řády. Teplota, teploměr, stupeň, stupeň celsia. Evidence sportovních výkonů. Tabulka jako nástroj pro řešení úloh.</p>	<p>OSV 3: sebepoznání, sebezpojení, moje učení</p> <p>EV 4: vztah člověka a prostředí</p>
Geometrie			
<p>OVO 9: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa: nachází v realitě jejich reprezentaci</p> <p>OVO 10: porovnávání velikostí útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</p> <p>OVO 11: rozezná a modeluje</p>	<p>DV: Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru. DV: Určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů DV: provádí jednoduché převody DV: dokáže naryšovat a změřit úsečky různé délky DV: naryšuje a změří úsečky v různých polohách</p>	<p>Základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec). Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnoramenný). Rovinné útvary: mnohoúhelník (čtyřúhelník, pětiúhelník,</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</p>

Očekávané výstupy RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
jednoduché souměrné útvary v rovině	DV: Dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar DV: využívá výuková videa	šestiúhelník). Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku. Osově souměrné rovinné útvary. Různá měřidla délky, měření úsečky, Jednotky délky: mm, cm, dm, m Přímka, polopřímka úsečka, bod, průsečík. Vzájemná poloha přímek (rovnoběžky, různoběžky, kolmice). Rýsování rovinných útvarů ve čtvercové síti. Základní prostorové útvary (kvádr, válec, krychle, jehlan, koule). Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků. Kružnice a kruh.	OSV 9: Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurenci

Mezi hlavní cíle matematiky 2. období patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru čísel do miliardy, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, rýsovat, soutěžit. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku ještě specificky k:

- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům,
- rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti,
- rozpoznávání různých typů změn, na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat,
- učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole,
- uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků,

- logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní,
- využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena v tomto období čtyřmi tematickými okruhy:

- a) Čísla a početní operace
- b) Závislosti, vztahy a práce s daty
- c) Geometrie v rovině a v prostoru
- d) Nestandardní aplikační úlohy a problémy
- e) Matematika se vyučuje ve všech ročnících 2. období.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace,
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů,
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů,
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů,
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu,
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a že jedna situace může být vyjádřena různými modely,
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému,
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu,
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného

řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby,

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka matematiky vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se metodám poznávání matematiky a využívá je v praktických činnostech tím, že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá matematické termíny, znaky, symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků, potřebné k samostatnému učení (makety peněz, matematické pomůcky), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, pracovní listy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů: Učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života tím, že žáci ověřují správnost řešení problémů, pokud možno prakticky. Volí vhodné postupy, přiměřené věku tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalosti kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní: Učí se užívat matematický jazyk včetně symboliky a na úrovni věku jej používat při řešení praktických příkladů a slovních úloh. Je veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v matematice. Učí se stručně, přehledně sdělovat postup tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní a písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální: Je veden k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje řešení matematických úloh a učí se vzájemně spolupracovat se všemi žáky ve třídě, škole. Vytváří pozitivní představu o sobě samém tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak talentovaným žákům, tak i žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské: Učí se poznávat realitu života tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti sám k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh k soustavné sebekontrolě při

každém kroku postupu, k respektování věkových intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní: Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

Kompetence digitální: Žáci se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace, služby; jak je využívat při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Učí se samostatně rozhodovat, které technologie pro určitou činnost či řešení problémů využít, získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet matematické informace a data; k tomu volí matematické postupy, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Učí se používat nauková videa objasňující určitý matematický postup, případně využívat natočení videa pro potřeby konzultace problému, využívat aplikace pro usnadnění práce, kontrolu a zautomatizování rutinní činnosti, zjednodušení matematických postupů, pochopit význam digitálních technologií a kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání, vést žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a při sdílení informací v digitálním prostředí.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 *Rozvoj schopností poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- OSV 2 *Můj vztah ke mně samé/mu:* moje učení, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4 *Psychohygiena:* hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

- OSV 6 *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí
- OSV 9 *Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchova

- EV 2 *Základní podmínky života:* různá měření, tabulky, grafy
- EV 4 *Vztah člověka k prostředí:* řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

VMEGS Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech

VMGES 1 *Evropa a svět nás zajímá: místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu*

VMGES 2 *Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa*

Vzdělávací obsah předmětu matematika ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	2. období – 4. ročník
Počet hodin:	4 + 1

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 2. období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog. rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení,
2. provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel,
3. zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel,
4. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel,
5. modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku,
6. porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel,
7. přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty,
8. porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose,

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

9. vyhledává, sbírá a třídí data,
10. čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy,

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

11. narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici): užívá jednoduché konstrukce,
12. sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran,
13. sestrojí rovnoběžky a kolmice,
14. určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu,
15. rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru,

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

16. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.

Cílové zaměření předmětu matematika ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika ve 4. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 10 000 na základě názoru,
- používání přirozených čísel do 10 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru,
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 10 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší,
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 10 000 na číselné ose,
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s čísly do 10 000,
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace,

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec,
- určování geometrických rovinných útvarů – kružnice, kruh, trojúhelník, užívá jednoduché konstrukce trojúhelníku ze tří stran pomocí kružítka,
- sčítá a odčítá graficky úsečky,
- rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky,
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky cm, mm,
- orientace v prostoru, čtvercová síť,
- osa souměrnosti,

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní,
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji, matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací,
- užití znalostí v praktickém životě

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řešení jednoduchých praktických slovních úloh,
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem,

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p><i>OVO 1: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i></p> <p><i>OVO 2: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>OVO 3: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>OVO 4: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>OVO 5: modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</i></p> <p><i>OVO 6: porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem</i></p>	<p><i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i> <i>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 z paměti i písemně, pomocí kalkulátoru</i></p> <p><i>DV: používá násobilku k řešení úloh</i></p> <p><i>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i> <i>DV: poznává jednotlivá čísla do 10 000 na základě názoru</i> <i>DV: určí počet daného čísla do 10 000</i> <i>DV: snaží se využívat počtu do 10 000 v nejrůznějších životních situacích</i> <i>DV: dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</i></p>	<p><i>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly.</i></p> <p><i>Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 z paměti i písemně.</i> <i>Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100.</i> <i>Násobení jednociferným a dvojciferným činitelem.</i> <i>Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky. Písemné dělení jednociferným dělitelem.</i> <i>Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru.</i></p>	<p><i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání- pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i></p> <p><i>OSV 8: komunikace: cvičení pozorování a aktivního naslouchání</i></p> <p><i>OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení</i></p> <p><i>OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů vázaných na látku..</i></p>

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
<i>v oboru kladných čísel</i>	<p>DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky</p> <p>DV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon</p> <p>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</p> <p>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km</p> <p>Hmotnosti dkg, kg, t</p> <p>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</p> <p>DV: řeší jednoduché slovní úlohy</p> <p>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<p>Přirozená čísla 0 – 10 000. Milión.</p> <p>Určování čísel v řadě do 10 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících.</p> <p>Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě.</p> <p>Počítání a určování předmětů v daném souboru.</p> <p>Využívání názorných pomůcek: dominových. karet, kostky, počítadlo apod.</p> <p>Pisemné algoritmy početních operací.</p> <p>Římské číslice.</p> <p>Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady.</p> <p>Hospodaření domácnosti (příjmy, výdaje, rozpočet).</p> <p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 10 000.</p> <p>Sčítání a odčítání z paměti.</p> <p>Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací.</p> <p>Rovnice, nerovnice, přímá úměrnost, průměr, zlomky.</p> <p>Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna.</p> <p>Délky – dm, m, km.</p> <p>Tabulky, grafy.</p> <p>Řešení slovních úloh.</p> <p>Jednoduchá měření.</p> <p>Práce s kalkulátorem, softwarem.</p> <p>Matematizace reálné situace.</p>	
Závislosti a práce s daty			
<p>OVO 9: vyhledává, sbírá a třídí data</p> <p>OVO 10: čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p>	<p>DV: dokáže měřit, vážit, zaznamenávat důležitosti, sestavit a doplnit tabulku</p> <p>DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu</p> <p>DV: pokouší se o sestavení diagramu</p>	<p>Práce s tabulkami, zápisy, řešení.</p> <p>Zásady sběru a třídění dat.</p> <p>Názorné sestavení grafů, zapisování a vyhodnocení na základě údajů v tabulce.</p> <p>Práce s diagramem.</p> <p>Praktické využívání v TV, přírodovědě.</p>	<p>EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
Geometrie, nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<p>OVO 11: narysuje a znázorní základní rovinné útvary</p>	<p>DV: účastní se řešení zajímavých slovních úloh</p>	<p>Řešení zajímavých slovních úloh na</p>	<p>VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá, místa události</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<p>(čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice): užívá jednoduché konstrukce</p> <p>OVO 12: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p> <p>OVO 13: sestojí rovnoběžky a kolmice</p> <p>OVO 14: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p> <p>OVO 15: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p> <p>OVO: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<p>DV: využívá časové přímky v dějinách vlasti</p> <p>DV: porovnává čísla počtu obyvatel v jednotlivých státech Evropy</p> <p>DV: pokouší se řešit zajímavé matematické hry</p> <p>DV: pracuje s krychlemi</p> <p>DV: využívá naučná videa</p> <p>DV: využívá výukových softwarů a webů</p> <p>DV: využívá interaktivní tabuli a digitální zařízení</p>	<p>úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka.</p> <p>Řešení úloh úsudkem. Číselné a obrázkové řady.</p> <p>Letopočty, výpočty doby minulé x současné.</p> <p>Propojení s vlastivědou, přírodovědou.</p> <p>Magické čtverce – sestavování, řešení.</p> <p>Stavby z krychlí.</p> <p>Osa úsečky, střed úsečky, souměrné útvary, vzájemná poloha přímek.</p> <p>Rýsování kolmic, rovnoběžek. Pravý úhel. Rýsování čtverce, obdélníku, kružnice, kruhu.</p> <p>Zásady rýsování.</p> <p>Obvod trojúhelníku.</p> <p>Obvod a obsah čtverce a obdélníku.</p> <p>Výpočet povrchu krychle a kvádra.</p> <p>Obvod mnohoúhelníku.</p> <p>Jednotky obsahu mm^2, cm^2, m^2.</p> <p>Čtvercová síť.</p>	<p>v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu</p> <p>VMEGS 2: Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa</p>

Vzdělávací obsah předmětu matematika v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	4+1

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 2.období. Je zařazena do hlavních předmětů.

Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog. rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel,
2. zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel,
3. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel,

4. modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku,
5. porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel,
6. přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty,
7. porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose,
8. využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení,

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

9. vyhledává, sbírá a třídí data,
10. čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy,

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

11. narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce,
12. sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran,
13. sestrojí rovnoběžky a kolmice,
14. určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu,
15. rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru,

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

16. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.

Cílové zaměření předmětu matematika v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika v 5. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- uvědomění si matematiky jako vědy potřebné nejen pro sebe, ale i pro společnost, která má mnohostranné využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti,
- používání přirozených čísel do 1 000 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru,
- ke čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší,
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 000 na číselné ose,
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s čísly do 1 000 000,
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace,
- získání číselných údajů měřením odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním,
- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky,
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model),

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec, jehlan, krychle,
- poznávání vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru),
- učení odhadů, měření délky, obvodu, obsahu základních geometrických tvarů,
- rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky,
- zdokonalení svého grafického projevu,

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní,
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací,
- užití znalostí v praktickém životě,
- využití jednoduchého vhodného počítačového softwaru nebo kalkulátoru,

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řešení jednoduchých praktických slovních úloh,
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p><i>OVO 1: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i></p> <p><i>OVO 2: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>OVO 3: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>OVO 4: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>OVO 5: modeluje a určí část</i></p>	<p><i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i></p> <p><i>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 000 z paměti i písemně</i></p> <p><i>DV: používá násobilku k řešení úloh</i></p> <p><i>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i></p> <p><i>DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 000 na základě názoru</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</i></p> <p><i>DV: snaží se využívat počtu do 1 000 000 v nejrůznějších životních situacích</i></p> <p><i>DV: Dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</i></p> <p><i>DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky, tisíce, miliony</i></p> <p><i>DV: Snaží se odhadovat výsledek</i></p> <p><i>DV: porovnává</i></p>	<p><i>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly.</i></p> <p><i>Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 000 z paměti i písemně.</i></p> <p><i>Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100.</i></p> <p><i>Písemné násobení dvojciferným, trojciferným a čtyřciferným činitelem.</i></p> <p><i>Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky.</i></p> <p><i>Písemné dělení jednociferným dělitelem a dvojciferným dělitelem.</i></p> <p><i>Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru. Čísla 0 – miliarda.</i></p> <p><i>Určování čísel v řadě do 1 000 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících.</i></p> <p><i>Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě.</i></p> <p><i>Počítání a určování předmětů v daném souboru využití matematických symbolů</i></p> <p><i>Zaokrouhlování do milionu.</i></p> <p><i>Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počítadlo apod.</i></p> <p><i>Písemné algoritmy početních operací.</i></p> <p><i>Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady.</i></p> <p><i>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do miliardy.</i></p>	<p><i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání, pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i></p> <p><i>OSV 8: komunikace - cvičení pozorování a aktivního naslouchání</i></p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<p>celku, používá zápis ve formě zlomku</p> <p>OVO 6: porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p> <p>OVO 7: přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</p> <p>OVO 8: porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	<p>čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</p> <p>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km</p> <p>Hmotnosti dkg, kg, t</p> <p>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</p> <p>DV: řeší složené slovní úlohy</p> <p>DV: Dokáže napsat a přečíst římské číslice do 20.</p> <p>Ví jak se číslice odvozují</p> <p>Zná znaky římských čísel</p> <p>DV: Převádí celá čísla na zlomky</p> <p>DV: Určí část z celku</p> <p>DV: zapíše desetinné číslo</p> <p>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p> <p>DV: využívá digitální zařízení</p> <p>DV: využívá výukové aplikace k upevnění učiva</p>	<p>Sčítání a odčítání z paměti</p> <p>Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací</p> <p>Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna</p> <p>Délky – dm, m, km</p> <p>Tabulky, grafy, aritmetický průměr</p> <p>Řešení slovních úloh. Fáze řešení problému: zápis, graf, znázornění, stanovení řešení, odhad, kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku formulace odpovědi.</p> <p>Jednoduchá měření.</p> <p>Práce s kalkulaátorem, softwarem.</p> <p>Římské číslice.</p> <p>Číslice L, C, D, M.</p> <p>Čtení letopočtů.</p> <p>Zlomky – modelování a určení části celku. Zápis ve formě zlomku. Porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel. Čtení zápisu desetinného čísla. Vyznačení na číselné ose. Zápis celého záporného čísla.</p> <p>Základní počítání a převody</p> <p>Desetinná čísla – základní poznatky</p> <p>Zajímavé matematické úlohy</p>	<p>OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení</p> <p>OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů vázaných na látku</p>
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<p>OVO 9: vyhledává, sbírá a třídí data</p> <p>OVO 10: čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p>	<p>DV: vyhledá si autobusové a vlakové spoje</p> <p>DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu</p> <p>DV: pracuje s tabulkami a jejími výsledky, sestaví graf</p> <p>DV: pokouší se o sestavení diagramu</p> <p>DV: - upravuje, tvoří a doplňuje digitální obsah</p> <p>DV - získává a dohledává data z doporučených digitálních zdrojů</p>	<p>Práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků.</p> <p>Tabulky, grafy, diagramy</p> <p>Práce s diagramem</p> <p>Praktické využívání v TV, přírodovědě</p>	<p>EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
Geometrie			
<p>OVO 11: narysuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici) užívá jednoduché konstrukce</p> <p>OVO 12: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod obdélníku sečtením jeho stran</p>	<p>DV: sestrojí čtverec, obdélník</p> <p>DV: rozumí trojúhelníkové nerovnosti</p> <p>DV: dokáže narysovat daný trojúhelník</p> <p>DV: dokáže narysovat součet, rozdíl, násobek</p>	<p>Konstrukce čtverce, obdélníku</p> <p>Trojúhelníková nerovnost</p> <p>Sestrojení daného trojúhelníku (pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný)</p> <p>Grafický součet, rozdíl, násobek úseček</p> <p>Rýsování přímký, polopřímky, úsečky, lomené čáry, kolmic</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 13: sestrojí rovnoběžky a kolmice</p> <p>OVO 14: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p> <p>OVO 15: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<p>úseček DV: rýsuje a určuje délku lomené čáry DV: dokáže označit přímku, polopřímku, úsečku, určí rozdíly DV: vypočítá obvod obdélníku, čtverce DV: narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině, určí rovnoběžník DV: rýsuje kolmice pomocí kružítka DV: využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických těles DV: používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu DV: vysvětlí rozdíl obvodů x obsah DV: narýsuje čtvercovou síť, vyznačí čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti DV: využívá výuková videa</p>	<p>procházejícím daným bodem.</p> <p>Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků Rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků</p> <p>Čtvercová síť Výpočty obsahu</p> <p>Výsledky obvodů x obsahů porovnávání</p> <p>Označení geometrických tvarů v prostoru</p> <p>Souřadnice bodů ve čtvercové síti Čtvercová síť, rýsování obrazců Kruh, kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic. Porovnání úhlů, obvodů čtverce a obdélníku. Osová souměrnost. Povrch krychle a kvádrů – výpočty. Složené obrazce ve čtvercové síti (obsah, určení, porovnání).</p>	<p>OSV 3: Cvičení sebekontroly, vůle</p> <p>OSV 6: Sociální rozvoje-komunikace, cvičení pozorování</p>
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<p>OVO 16: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<p>DV: dokáže řešit slovní úlohy spojené se všemi matematickými operacemi na úrovni žáka 1. stupně DV: využívá výukových zdrojů, webů a aplikací DV: - užívá a ovládá digitální zařízení</p>	<p>Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Finanční úspory, produkty. Propojení s vlastivědou, přírodovědou Kruhový diagram. Magické čtverce – sestavování, řešení Sudoku. Pyramidy. Statistické údaje a jejich prezentace. Odhady.</p>	

5.2. Informatika

Vyučovací předmět Informatika je zařazen do 4. - 5. ročníku základní školy. Podporuje v sobě vzdělávací obory Matematika, Český jazyk, Prvouka, Anglický jazyk.

Časová dotace učebního plánu předmětu jsou 2 hodiny během 4. - 5. ročníku. Ve 4. i 5. ročníku je Informatika vyučována 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v počítačové učebně a ročníky mohou být děleny do dvou skupin.

INFORMATIKA

Předmět Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak fungují počítače, informační systémy i digitální svět kolem nich. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činnosti, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém.

Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení s objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá lépe porozumět fungování světa kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie dnes jsou i jejich vlivu na jeho fungování.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žakova infromatického myšlení s jeho základními složkami rozpoznávání vzorů, dekompozice, abstrakce, algoritmizace, generalizace a dalšími. Skrze praktické činnosti jako je např. tvorba jednotlivých typů dat, práce s aplikacemi atd. získává žák zkušenosti k tomu, aby mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Do výuky jsou ve všech ročnících zařazeny základy robotiky jako aplikované oblasti, která propojuje informatiku a programování s technikou. Umožňují řešit reálné a praktické komplexní problémy. S užitím robotů je podporována tvořivost i projektová činnost. Praktické pojetí výuky směřuje k rozvoji klíčového prvku školské informatiky kterým je infromatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti i v ostatních předmětech. Informatika k tomu přispívá také svým specifickým dílem tak, aby byl postupně a přiměřeně konstruován celostní obraz aktuálního světa (i toho digitálního). Aby byl dostatečně komplexní a pro žáky i více uchopitelný, bezpečný a využitelný.

Výuka Informatiky se zaměřuje především na to, aby žáci:

- naučili se využívat možnosti tohoto dynamicky se vyvíjejícího oboru při vlastním celoživotním vzdělávání,
- získali základní představu o datech, informacích a informačních systémech; dokázali vytvářet a využívat modely a algoritmické postupy,
- poznali významnou úlohu dat a informací v dnešním světě a osvojili si využívání informačních a komunikačních technologií při práci s nimi a možnosti využití těchto technologií v řadě oborů lidské činnosti, osvojili si v praktických situacích ovládání informačních a komunikačních technologií,
- naučili se při interakci nejen s počítačem využívat algoritmické myšlení,
- naučili se pracovat s internetem a dalšími komunikačními technologiemi jako zdrojem informací, prostředkem pro prezentaci výsledků své práce, spolupráci, sdílení, komunikaci a řešení problémů,
- znalost internetu a jiných digitálních médií uplatňovali při vyhledávání a zpracování informací (ověřování, třídění, úpravě, hodnocení) pomocí zvolených počítačových aplikací,
- porozuměli na základní úrovni základním součástem technického vybavení PC, orientovali se v operačních systémech a jejich nastavení, dokázali řešit základní problematiku zabezpečení počítače, osobních údajů a dat,
- osvojili si, jak aplikovat zásady algoritmizace a základy programování,
- za podpory výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru zvýšili efektivnost svého učení a organizace práce,
- respektovali práva k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru,
- dokázali zaujmout odpovědný a eticky přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence učení:

- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a dalšími digitálními daty, vyhledávání, třídění, ověřování, hodnocení a zpracovávání dat a informací z různých zdrojů,
- žáky vedeme k sebehodnocení, hodnocení druhých i jevů a situací ve svém okolí,
- individuálním přístupem k žákům máme snahu vytvářet, co nejvíce možností prožít úspěch,
- žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost a samostatnost,
- máme snahu vytvářet takové situace, v nichž má žák radost ze samotného učení,
- žákům zadáváme zajímavé úkoly a projekty, které učí samostatnému organizování práce a spolupráci v rámci týmu,
- nabízíme řadu aktivačních metod, které jim přibližují probíranou problematiku,
- žáci využívají informační technologie, výukový software a internet pro své další sebevzdělávání,

Kompetence k řešení problémů:

- výuka je vedena tak, aby žáci hledali vlastní řešení problému za pomoci zvolených informačních technologií a dokázali ho obhájit,
- při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života,
- žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s daty a informacemi ze všech možných zdrojů: ústních, tištěných, digitálních, včetně internetu,
- data a informace se učí vyhledávat, získávat, třídít, kriticky vyhodnocovat a vhodným způsobem využívat,
- žáci jsou vedeni úměrně věku k bezpečnému používání internetu,
- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních znalostí a zkušeností,
- podle svých možností a schopností se žáci zapojují do soutěží a olympiád,
- žáci mají možnost prezentovat své názory, myšlenky a nápady nejen v hodinách, ale i na veřejnosti v různých aktivitách školy,

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky bezpečně a zodpovědně využívat komunikační technologie i komunikovat v digitálním světě,
- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných,

Kompetence sociální a personální:

- během vyučování se často využívá týmová práce se žáky a vzájemná pomoc při učení,
- máme snahu žáky naučit základům kooperace a týmové práce
- žák se při práci na úkolech a projektech učí hodnotit svoji práci, ale i práci ostatních a přijímat objektivní kritiku,

Kompetence občanské:

- žáci jsou seznamováni s legislativou a zákony při práci s informacemi a informačními technologiemi, chápou potřebu jejich dodržování,

Kompetence pracovní:

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s výpočetní technikou,

- žáci si osvojují poznatek o možnosti využití informačních technologií pro svůj další profesní růst,
- nabízíme praktické aktivity, které přibližují danou problematiku,

Kompetence digitální:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problému použít,
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků,
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce,
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání,
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí, jedná eticky.

Do předmětu informatika jsou zařazena tato průřezová témata:

Výchova demokratického občana (VDO):

- Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- Evropa a svět nás zajímá

Mediální výchova (MV):

- Tématické okruhy receptivních činností
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Tématické okruhy produktivních činností
- tvorba mediálních sdělení
- práce v realizačním týmu

Metody a formy práce:

- kooperativní učení (týmová a skupinová spolupráce)
- frontální vyučování
- problémové učení
- projektové vyučování
- samostatná práce
- vyhledávání a zpracování informací
- diskuse
- prezentace
- praktická cvičení
- komunitní kruh
- hodnocení a sebehodnocení

Pomůcky a učební materiály:

- internet

- počítačová a multifunkční učebna
- digitální a elektronická zařízení (roboti, programovatelné desky...)
- periferní zařízení
- odborné časopisy, učebnice, pracovní sešity, pracovní podložky – mapy, volně dostupné internetové zdroje a materiály
- výukový software
- multiplatformní software
- hardware a software
- projektory, interaktivní tabule
- rozšířená realita

Tematické celky

4. ročník

Ovládání digitálního zařízení

Tematický celek RVP <i>Digitální technologie</i>	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením
Zdroje A: metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs) B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy (https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informatika-pro-1-stupen-zakladni-skoly/) C: Jednoduché ovládání počítače (http://home.pf.jcu.cz/jop/)	
Učivo Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku	Odkaz na učivo ve zdrojích A: Počítač a síť B: kap. 2 C: klikání myši, tahání myši C: kreslení čáry a vybarvování C: ovladače B: kap. 3, 5 B: kap. 3 C: psaní na klávesnici B: kap. 5, C: doplňování a úprava textu B: kap. 3, 5 C: kap. 3, 5 C: přehrávání zvuku
Výukové metody a formy <i>Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment</i>	

Práce ve sdíleném prostředí

Tematický celek RVP <i>Digitální technologie</i>	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci

	<ul style="list-style-type: none"> • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého
Zdroje A: učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs) B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy (https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informatika-pro-1-stupen-zakladni-skoly/)	
Učivo Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení	Odkaz na učivo ve zdrojích A: Využití digitálních technologií B: kap. 8 (částečně) B: kap. 6 B: kap. 7
Výukové metody a formy Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment	

Úvod do kódování a šifrování dat a informací

Tematický celek RVP Data, informace a modelování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu 	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček
Zdroje metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs)	
Učivo Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrázce	Odkaz na učivo ve zdrojích Kódování informace obrázkem Kódování informace textem Kódování informace číslem Kódování a šifrování textu Kódování rastrového obrázku Kódování vektorového obrázku
Výukové metody a formy Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách	

5. ročník

Úvod do práce s daty

Tematický celek RVP Informační systémy	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu 	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v

<p>mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</p> <ul style="list-style-type: none"> • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<p>učebních materiálech</p> <ul style="list-style-type: none"> • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný
<p>Zdroje Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly)</p>	
<p>Učivo Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu</p>	<p>Odkaz na učivo ve zdrojích Víme, co jsou data Evidujeme data Kontrolujeme data Filtrujeme, třídíme a řadíme data Porovnáváme a prezentujeme data</p>
<p>Výukové metody a formy Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse</p>	

Základy programování – příklady, opakující se vzory

<p>Tematický celek RVP Algoritmizace a programování</p>	
<p>Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládnutí postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém
<p>Zdroje učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly)</p>	
<p>Učivo Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur</p>	<p>Odkaz na učivo ve zdrojích Modul 1 Bádání 1,2 Modul 1 Bádání 2,3 Modul 1 Bádání 2,3 Modul 1 Bádání 3 Modul 1 Bádání 4 Modul 1 Bádání 4</p>
<p>Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka</p>	

Úvod do informačních systémů

<p>Tematický celek RVP Informační systémy</p>	
<p>Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi 	<p>Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí
<p>Zdroje metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs)</p>	
<p>Učivo Systém, struktura, prvky, vztahy</p>	<p>Odkaz na učivo ve zdrojích Systémy kolem nás</p>

Výukové metody a formy
Diskuse, badatelské aktivity, samostatná práce, heuristický rozhovor

Základy programování – vlastní bloky, náhoda

Tematický celek RVP
Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy
- v programu najde a opraví chyby
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát
- rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj
- vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky
- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky
- rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit
- cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů

Zdroje

učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy
(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly>)

Učivo

Kreslení čar
Pevný počet opakování
Ladění, hledání chyb
Vlastní bloky a jejich vytváření
Změna vlastností postavy pomocí příkazu
Náhodné hodnoty
Čtení programů
Programovací projekt

Odkaz na učivo ve zdrojích

Modul 2 Bádání 1,2
Modul 2 Bádání 2
Modul 2 Bádání 1,2,3
Modul 2 Bádání 2
Modul 2 Bádání 3
Modul 2 Bádání 3
Modul 2 Bádání 3,4
Modul 2 Bádání 4

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

Úvod do modelování pomocí grafů a schémat

Tematický celek RVP
Data, informace a modelování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- vyčte informace z daného modelu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty
- pomocí obrázku znázorní jev
- pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ
(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

Učivo

Graf, hledání cesty
Schémata, obrázkové modely
Model

Odkaz na učivo ve zdrojích

Grafové modely
Další grafové modely
Řešení problémů pomocí modelů

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, práce ve dvojicích či skupinách

Základy programování – postavy a události

<p>Tematický celek RVP <i>Algoritmizace a programování</i></p>	
<p>Očekávané výstupy RVP <i>Žákyně/žák:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jim navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Očekávané výstupy ŠVP <i>Žákyně/žák:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění činností postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • ovládá více postav pomocí zpráv
<p>Zdroje učebnice <i>Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy</i> (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly)</p>	
<p>Učivo <i>Ovládání pohybu postav</i> <i>Násobné postavy a souběžné reakce</i> <i>Modifikace programu</i> <i>Animace střídáním obrázků</i> <i>Spouštění pomocí událostí</i> <i>Vysílání zpráv mezi postavami</i> <i>Čtení programů</i> <i>Programovací projekt</i></p>	<p>Odkaz na učivo ve zdrojích <i>Modul 3 Bádání 1</i> <i>Modul 3 Bádání 1</i> <i>Modul 3 Bádání 1</i> <i>Modul 3 Bádání 1,2</i> <i>Modul 3 Bádání 2</i> <i>Modul 3 Bádání 3</i> <i>Modul 3 Bádání 4</i> <i>Modul 3 Bádání 4</i></p>
<p>Výukové metody a formy <i>Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka</i></p>	

5.3. Člověk a jeho svět

- Vzdělávací oblast člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání.
- Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat.
- Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.
- Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.
- Vzdělávání v oblasti člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.
- Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa.
- Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději.
- Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je.
- Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně

situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

- Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.
- Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování.
- K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů.
- Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.
- Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech člověk a společnost, člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.
- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.
- Vytvořili jsme jeden předmět Prvouka v 1. - 3. ročníku (tj. přiřazujeme očekávaným výstupům pro 1. období vhodné učivo vybrané z jednotlivých tematických okruhů) a dva předměty ve 4. - 5. ročníku Vlastivědu a Přírodovědu.
- V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní citění a vztah k naší zemi.
- V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.
- V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci

mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

- V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.
- V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psych-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

5.3.1 Prvouka

Charakteristika předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti,
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu,
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů,
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů),
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,

- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení,
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Cíle v oblasti postojů:

- jsem školák,
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci,
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí,
- chci se chovat správně,
- pozitivní vztah k přírodě a její ochraně,
- staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost,
- chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku,
- zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- sdělit svoji adresu,
- používat prakticky základní formy společenského styku,
- připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti,
- zapsat počasí pomocí dohodnutých značek,
- umět správně pojmenovat části svého těla včetně intimních částí,
- provádět základní úkony osobní hygieny,
- pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit,
- zapojit se do her s ostatními dětmi,
- napsat svoji adresu a adresu školy,
- orientovat se bezpečně v kalendáři, přečíst na hodinách čas na hodiny a minuty,
- dovést pečovat o pokojové rostliny,
- zhotovit jednoduché krmítko a doplňovat ho krmivem,
- pohybovat se podle pravidel pro chodce,
- v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany,
- dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty,
- třídit odpady,
- pozorovat lupou a pořídit jednoduchý nákres pozorování,
- podle instrukce provést jednoduchý pokus,
- měřit délku a teplotu,
- přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitelka vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitelka nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitelka jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů: Učitelka nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitelka společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní: Učitelka nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitelka poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitelka umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitelka poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitelka je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitelka uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitelka poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitelka předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Kompetence digitální: Učitelka učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; učí žáky využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Učitelka učí žáky získávat, vyhledávat, ověřovat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. Učíme žáky využívat digitální technologie tak, aby si usnadnili práci, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. Učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. Učíme žáky kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání. Učíme žáky předcházet situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. Vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

1. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV: Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

OSV 1 *Rozvoj schopností poznání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí:* moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 *Psychohygienu:* dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

OSV 5 *Kreativita:* nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6 *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 *Mezilidské vztahy:* chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

OSV 8 *Komunikace:* řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích

OSV 9 *Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

OSV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika:* vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana

VDO 2 *Občan, občanská společnost a stát:* přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova

<i>MkV 2</i>	<i>Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)</i>
EV	Environmentální výchova
<i>EV 1</i>	<i>Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</i>
<i>EV 2</i>	<i>Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</i>
<i>EV 3</i>	<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině</i>
<i>EV 4</i>	<i>Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,</i>
MV	Mediální výchova
<i>MV 1</i>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení</i>
<i>MV 2</i>	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot</i>
<i>MV 4</i>	<i>Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky</i>
<i>MV 5</i>	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě</i>

Přístupy k obsahu a organizace výuky:

Metody a formy práce:

- frontální vyučování
- skupinová práce
- samostatná práce
- diskuse, rozhovor
- referáty
- projektové vyučování
- exkurze, pozorování, pokusy
- třídění a vyhledávání materiálů a informací
- hry, rébusy, hádanky, křížovky

Pomůcky a učební materiály:

- učebnice, pracovní sešity
- různé druhy nástěnných tabulí, obrazů
- různé druhy atlasů, encyklopedií
- glóbus
- DVD
- odborné knihy, herbáře
- časopisy
- internet, internetové zdroje
- počítač, softwarové výukové programy
- motivační texty, pranostiky, hádanky, hry, křížovky, kalendář, hodiny
- modelovací hmota
- šablony, kalendáře, katalogy

· digitální aplikace

Vzdělávací obsah předmětu v 1. ročníku

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	1. období – 1. ročník
Počet hodin:	2 hodiny

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Prvouka v 1. ročníku je soustředěna kolem dvou základních témat. V prvním pololetí je to zejména začlenění dítěte do života třídy a školy. Celým rokem prochází pozorování změn v přírodě v různých ročních dobách. Témata prvouky představují velmi často jádro, kolem kterého je koncipován celý školní den. Na právě aktuální téma navazují další předměty, které ho umožní nahlížet z jiných pohledů. Tento přístup podporuje v dětech návyk komplexního přístupu, udržuje zájem dětí střídáním činností a umožňuje udržet zájem dětí i v předmětech, kde je to jinak těžké.

Tematické okruhy v předmětu Prvouka v 1. ročníku

- Jsem školák: moje škola, učitelé, spolužáci, základy společenského styku, moje pracovní místo, moje školní povinnosti.
- Moje rodina: moje adresa, moje rodina, příbuzenské vztahy, můj volný čas, moje zájmy, čím se baví ostatní.
- Roční doby: změny v přírodě, počasí, tradice (Vánoce, Velikonoce).
- Živočichové a rostliny: v jednotlivých ročních dobách, pozorování přírody, hry dětí.
- Orientace v čase: (měsíce, dny, celé hodiny).
- Části lidského těla: chci znát své tělo a chci o něj pečovat, názvy vnějších částí lidského těla včetně částí intimních, důležitost všech částí lidského těla, odmítání hanlivých (vulgárních) výrazů v souvislosti s lidským tělem, znalost správných názvů částí těla je nezbytná například ve styku s lékařem.
- Pečujeme o své zdraví: osobní hygiena, správná výživa, nemoc, úraz, prevence.
- Jsem chodec: základy dopravní výchovy chodce, bezpečná cesta do školy.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí,
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě),
3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost,

LIDÉ KOLEM NÁS

4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům,
5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností,

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti,
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije,
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí: na příkladech poznává minulost a současnost,

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích,
- rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě,
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů,

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví,
- rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času: uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných,
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné: ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek,
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

Cílové zaměření předmětu Prvouka v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 1. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemoci, k upevňování preventivního chování.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<i>Místo, kde žijeme</i>			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<i>DV: zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy DV: rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole</i>	<i>Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka bezpečná cesta do</i>	<i>MKV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování VDO 2: Občan, občanská</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	<p>DV: orientuje se v prostředí školy</p> <p>DV: zná cestu do školy a zpět, rozpozná „kritická místa“</p> <p>DV: zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici</p> <p>DV: přechází silnici na bezpečném místě</p> <p>DV: orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna, školní družina</p>	<p>školy</p> <p>škola – prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole, riziková místa a situace</p>	<p>společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</p>
<p>OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p>	<p>DV: rozlišuje typy domů, bytů</p> <p>DV: rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova</p> <p>DV: uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou</p> <p>DV: uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest</p> <p>DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií</p>	<p>Obec – její části, významné budovy v obci, poloha v krajině, okolí školy</p>	<p>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</p>
Lidé kolem nás			
<p>OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<p>DV: rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc)</p> <p>DV: vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností</p> <p>DV: vnímá role v rodině a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny</p> <p>DV: uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolami v rodině (rodič – dítě)</p> <p>DV: zprostředkovává ostatním oslavy a tradice v rodině na základě vlastní zkušenosti</p> <p>DV: podílí se na vytváření pravidel soužití</p> <p>DV: vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů</p> <p>DV: umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele</p> <p>DV: učí se rozlišovat nežádoucí formy chování</p> <p>DV: začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti)</p> <p>DV: tyto rozdíly se snaží respektovat</p> <p>DV: vnímá rozdíl mezi základními lidskými právy a naplňování povinností</p> <p>DV: využívá digitální technologie s respektem k autorským právům a etickému jednání</p>	<p>Rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině oslavy a zvyky v rodině</p> <p>soužití lidí - komunikace v rodině</p> <p>projevy lásky a citu, pomoc slabým.</p> <p>Tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p> <p>Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování</p> <p>Chování lidí : pravidla společenského styku – pozdrav, poděkování právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy</p> <p>povinnosti: v rodině, ve škole</p>	<p>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</p> <p>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě</p> <p>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</p> <p>OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
Lidé a čas			
OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	DV: orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra) DV: sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva DV: vyjmenuje dny v týdnu DV: orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle) minulosti, přítomnosti a budoucnosti) DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	Orientace v čase a časový řád – určování času, režim dne, kalendář, roční období	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
Rozmanitost přírody			
OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	DV: zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody) DV: rozlišuje skupenství vody na základě vlastního pozorování DV: přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice (Vánoce, Velikonoce) DV: uvědomuje si tradiční význam svátků	Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky	EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje
OVO 10: rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	DV: pozná listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy DV: rozlišuje strom, keř a bylinu DV: zná základní části stromu a byliny DV: podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu DV: uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka DV: zná domácí i volně žijící zvířata DV: pojmenuje mláďata domácích zvířat	Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů	EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví
OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	DV: provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími DV: změny zapisuje pomocí jednoduchých značek DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	Jednoduché pokusy a pozorování	
Člověk a jeho zdraví			
OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	DV: pojmenuje základní části lidského těla DV: uplatňuje správný pitný režim DV: sestavuje správný denní režim i s ohledem na pohybové aktivity DV: zná zásady správné životosprávy DV: dodržuje správné	Lidské tělo – stavba těla, životní potřeby a projevy péče o zdraví – nemoc, drobná poranění a úrazy, první pomoc	OSV 2: Sebezpoznaní a sebezpojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	<p>hygienické návyky (mytí rukou, celková osobní hygiena, čisté zuby)</p> <p>DV: rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci (nachlazení, rýma, angína)</p> <p>DV: ví, jak se zachová při drobném poranění (přivolání dospělého, poskytnutí základního ošetření)</p> <p>DV: zná zásady správného chování u lékaře (i zubního)</p>		zpracování problému, hledání pomoci při potížích
OVO 13: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času: uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<p>DV: zná zásady bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování</p> <p>DV: snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých</p>	Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání). Prevence nemocí a úrazů.	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné : ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	<p>DV: ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami</p> <p>DV: upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu (rodič, učitel, vychovatelka)</p> <p>DV: vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí</p> <p>DV: ví, kde jsou nebezpečná místa na cestě do školy i ze školy</p> <p>DV: pozná přechod pro chodce, světelnou signalizaci</p> <p>DV: zná zásady bezpečné chůze po chodníku i po silnici</p> <p>DV: připravuje se na roli cyklisty – jízdá v doprovodu starších, ochranné prvky při jízdě na kole</p> <p>DV: zná základní povinnou výbavu jízdního kola</p> <p>DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií</p>	Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	

Vzdělávací obsah předmětu ve 2. ročníku

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	1. období – 2. ročník
Počet hodin:	2 hodiny

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 2. ročníku

Pojetí prvouky v druhém ročníku se v zásadě neliší od ročníku prvního. Pro děti je zajímavé, umožníme-li jim využít nabyté dovednosti čtení a psaní. Nalezneme-li vhodnou spojitost mezi tématem, kterému se chceme věnovat v prvouce, zpestříme tak významně vyučování jazykové složky i prvouky samotné. Úspěch je většinou věcí vhodné motivace dětí, kterou lze právě v prvouce nalézt velmi často.

Tematické okruhy Prvouky ve 2. ročníku:

- Žiji mezi lidmi: základy slušného chování v rodině a společnosti, ohleduplnost, kamarádství, správné stolování, datum narození, adresa školy.
- Náš rok: orientace v čase - kalendářní a školní rok, týdny, dny, hodiny a minuty, denní režim dětí, práce a odpočinek, minulost, současnost, budoucnost, úcta k tradicím a památkám.
- Příroda kolem nás: ochrana přírody, domácí zvířata a jejich mláďata, pokojové rostliny, zelenina, ovoce (ovocné stromy), pomoc živočichům v přírodě v nepříznivých situacích.
- Člověk a jeho smysly: péče o sluch a zrak.
- Pečujeme o zdraví: prevence nemocí a úrazů, zdravý životní styl, vliv pohybu na zdraví, poučení o škodlivosti kouření, základy duševní hygieny.
- Technika a práce lidí: povolání rodičů, úcta k práci a jejím výsledkům, hry a hračky dříve a nyní.
- Dopravní výchova: prohlubování dopravních návyků chodce, dítě v dopravních prostředcích.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí,
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě),
3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost,

LIDÉ KOLEM NÁS

4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům,
5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností,

LIDÉ A ČAS

6. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti,
7. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije,
8. uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí: na příkladech poznává minulost a současnost,

ROZMANITOST PŘÍRODY

9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích,

10. roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě,
11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů,

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví,
13. rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času: uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných,
14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné: ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek,
15. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

Cílové zaměření předmětu Prvouka ve 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 2. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<i>DV: popíše svoji cestu do školy DV: rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor DV: zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných DV: ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chovat</i>	<i>Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy</i>	<i>MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty) VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i>
<i>OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost</i>	<i>DV: popíše svůj domov (byt, dům) DV: vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení DV: nakreslí jednoduchý plánek svého domova</i>	<i>Domov: prostředí domova, panelový dům, nájemní dům, byt, vesnice, město Obec: úřady, policie, hasiči, nemocnice, pošta,</i>	<i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	DV: jednoduše vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem DV: pozná významné budovy v obci a jejich značení DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	nádraží, kulturní zařízení, jiné dominanty města	
Lidé kolem nás			
OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	DV: zná role rodinných příslušníků DV: orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc) DV: hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročí) DV: vyjmenuje povolání členů rodiny DV: zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní DV: rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství DV: nejen barva vlasů liší lidi navzájem DV: uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyku DV: vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišnosti DV: uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků DV: vypráví o svých koníčcích a zálibách DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	Rodina: zná mí a noví lidé – odstupňování známosti podle důvěry a přátelství (pomoci) Zná mí a noví lidé podle společných zájmů Jak se seznamujeme: na co musíme být opatrní Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti, jazyk a nářečí Volný čas	OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné po-znávání ve třídě OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování
Lidé a čas			
OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	DV: rozlišuje jednotlivé části dne (svítání, ráno, dopoledne...) DV: určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny DV: vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity DV: vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky (začátek a konec roku, pololetí) DV: přiřadí členy rodiny k časovým pojmům DV: znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	Orientace v čase: hodiny nástěnné, sluneční, přesýpací (historické hledisko) Budík, hodiny náramkové, věžní Kalendář: stolní, trhací, záznamník, diář Minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčirem, zítra, pozítří Rodokmen	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
Rozmanitost přírody			
OVO 9: pozoruje, popisuje	DV: pozoruje přírodu	Proměny přírody	EV 2: Základní podmínky

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	v ročních obdobích DV: svá pozorování запиše domluvenými značkami DV: pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst) DV: ptáci stěhovaví a přezimující DV: stromy opadavé a neopadavé DV: dokáže jednoduše definovat pojmy - savec, pták, hmyz DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje	Živočiškové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců (čtyřnohá zvířata) Ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě	života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
OVO 10: rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	DV: zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny DV: rozlišuje druhy zeleniny – košťálová, kořenová, listová, cibulová, listová DV: rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule DV: zná stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod, DV: přiřadí pojmy – dužnina, jádřínek, pecka, semeno, slupka DV: přiřadí k ovocnému stromu ovoce DV: zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka DV: ví, které zemědělské plodiny se vyskytují v regionu DV: ví proč a jak jsou užitečné včely DV: zná význam pokojových rostlin – okrasné a užitkové DV: jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará (zalévání, kypření, otírání prachu) DV: pokojové rostliny kvetoucí a nekvetoucí DV: zná zvířata, která můžeme chovat v bytě DV: popíše, jak se o zvířata v zajetí staráme DV: zná kvetoucí rostliny na louce (léčivé byliny) DV: vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce DV: vyjmenuje polní plodiny – obilí, zná jejich význam DV: rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevele, výroby DV: ví, co dává les člověku DV: pozná stromy jehličnaté a listnaté DV: ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme DV: zná ptáky a zvířata žijící v lese DV: podle atlasu hub pojmenuje alespoň tři jedlé a tři jedovaté houby DV: vysvětlí, co můžeme vyčist z pařezu DV: pozná sever v přírodě podle mechu na stromech a podle mraveniště	Zelenina a ovoce: – jejich druhy a význam pro člověka Zemědělské plodiny Pokojové rostliny Domácí mazlíčci Péče o zvířata v zajetí – podmínky života Chráněné rostliny Chránění živočiškové Ekosystém – louka Ekosystém – pole Ekosystém – les Ochrana životního prostředí – les Péče o své zdraví První pomoc při otravě Ekosystém – rybník, feka	EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví EV 1: Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví EV 1: Ekosystémy: vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	DV: vyjmenuje ryby žijící v rybníku nebo v řece DV: zná další živočichy žijící u vody a ve vodě DV: vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií		
OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	DV: pozoruje a zapisuje růst rostlin ze semena (hrách, pažitka) DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě DV: jednoduchým způsobem zjišťuje čistotu vody v přírodě DV: pozoruje přeměnu vody v páru DV: pozoruje přeměnu páry na vodu DV: pozoruje a zapisuje změnu vnitřní i venkovní teploty v závislosti na ročním období DV: zakládá herbář DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	Semeno - rostlina Koloběh vody v přírodě Ochrana životního prostředí – voda Teplota vody Teplota vzduchu Herbář	OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
Člověk a jeho zdraví			
OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	DV: popíše své hygienické návyky během dne DV: rozezná a umí použít mycí prostředky, čistící prostředky, prací prostředky DV: umí vysvětlit, proč je nezbytné udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě DV: rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny DV: zná pět smyslů a ví, jak je chráníme DV: seznámí se se základními vnitřními orgány člověka – mozek, plíce, srdce, žaludek DV: porovnává funkci vnitřních orgánů se životem rostlin a zvířat	Lidské tělo – vnitřní orgány Hygiena a čistota Pořádek a čistota Péče o zdraví	OSV 2: Sebepoznání a sebepečení: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
OVO 13: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá místa pro hru a trávení volného času: uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své, ani zdraví jiných	DV: ví, co je úraz (jak vzniká) DV: ví, jak přivolat pomoc DV: zná základní vybavení lékárničky, ví, kdo je školní zdravotník DV: respektováním pravidel chování předchází případným úrazům DV: zná některé dětské nemoci (nakažlivé) a ví, jak neohrožovat druhé	Péče o zdraví Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112 Pravidla chování Dětské nemoci	OSV 2: Sebepoznání a sebepečení: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	<i>DV: učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně DV: ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem DV: požádá o pomoc pro svého kamaráda DV: vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím DV: je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy) DV: zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec DV: učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku i při hrách DV: umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě</i>	<i>Osobní bezpečí: rizikové prostředí Osobní bezpečí: služby odborné pomoci Brutalita a násilí v médiích Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu Hromadná doprava</i>	<i>OSV 8: Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích MV 2: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i>
<i>OVO 15: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<i>DV: naslouchá a respektuje pokyny dospělých DV: zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií</i>	<i>Situace hromadného ohrožení</i>	<i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i>

Vzdělávací obsah předmětu ve 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	1. období – 3. ročník
Počet hodin:	2 + 1 hodina

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 3. ročníku

Třetí ročník uzavírá první etapu výchovy a vzdělávání dětí zaměřenou na oblast přírody a společnosti. Základním zdrojem informací je stále bezprostřední dětská zkušenost, konkrétní věci a jevy v přírodě a společnosti. Na základě této konkrétní zkušenosti dochází již k prvním zobecněním a vytváření základů budoucích postojů mladého člověka. Nic není hotovo, jsou jen připraveny základy další výchovy a vzdělávání.

Tematické okruhy Prvouky ve 3. ročníku:

- Místo, kde žijí - okolí školy, okolí bydliště, orientace v místní krajině, hlavní světové strany.
- Minulost naší obce (města), lidé a jejich práce, volný čas, služby, kultura, sport, školství, náboženství.

- Neživá příroda - základní vlastnosti látek a změny látek (hmotnost, teplota, objem), koloběh vody v přírodě, půda a její součásti, význam, nezbytné podmínky života.
- Živá příroda - rostliny kvetoucí a nekvetoucí, části rostlin, hospodářské a léčivé rostliny, rostliny v okolí školy.
- Živočichové - rozmanitost, stavba těla vybraných druhů, hospodářská a domácí zvířata.
- Člověk - správné držení těla, správné pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma, volba oblečení a správné obuvi, péče o zdraví, otužování.
- Ochrana přírody a životního prostředí - ochrana živočichů a rostlin, přírodního prostředí, životní prostředí člověka a jeho ochrana.
- Dopravní výchova - dopravní kázeň, cestování dopravními prostředky, dokončení výchovy chodce.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí,
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě),
3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost,

LIDÉ KOLEM NÁS

4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům,
5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností,

LIDÉ A ČAS

6. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti,
7. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije,
8. uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí: na příkladech poznává minulost a současnost,

ROZMANITOST PŘÍRODY

9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích,
10. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě,
11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů,

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví,
13. rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času: uplatňuje základní pravidla bezpečného

- chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných,
14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné: ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek,
  15. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

Vzdělávání v předmětu Prvouka ve 3. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<i>Místo, kde žijeme</i>			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<i>DV: ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství DV: řekne a napíše celou svoji adresu DV: pojmenuje jednotlivé místnosti bytu a jejich vybavení DV: nakreslí jednoduchý plán své bytu DV: popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy DV: do plánu vyznačí i polohu významných budov DV: řekne a zakreslí nebezpečná místa DV: vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií</i>	<i>Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy</i>	<i>VDO 2: přijímá odpovědnost za své chování</i>
<i>OVO 2: začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i>	<i>DV: vypráví zajímavosti z historie své obce DV: vyjmenuje významné historické památky své obce DV: mapuje okolí školy a bydliště DV: nakreslí jednoduchý orientační plán DV: orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty DV: zná nejbližší okolní obce, vyhledává je na regionální mapě DV: pracuje s regionální</i>	<i>Obec Minulost a současnost obce Rozdíly mezi městem a vesnicí Mapa Směrová růžice</i>	<i>MV 1: hledání rozdílů mezi různými sděleními OSV 5: nápady, originalita, tvořivost</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	mapou, dává do souvislosti vyčtené údaje – řeky, silnice, obce, popíše podle mapy cestu do krajského města DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií		
OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	DV: ví, podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě DV: pozná rozdíl mezi rybníkem a nádrží DV: ví, jak je využita krajina v okolí obce (zemědělská, lesy, průmyslová.) DV: uvědomuje si estetické hodnoty přírody DV: srovnává různé prvky výstavby (historické, současné, cihlové – panelové) DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	Plán obce a blízkého okolí Značky na mapě Příroda v okolí obce Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy	ENV 3: doprava a životní prostředí ENV 4: naše obec, náš životní styl
Lidé kolem nás			
OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	DV: vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina DV: pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině s určením otcevy a matčiny strany DV: hovoří o pravidlech chování v rodině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na chodu domácnosti DV: naslouchá různým názorům spolužáků DV: vychází vstříc přiměřeným požadavkům DV: umí dát najevo svůj nesouhlas bez projevu agresivity či ironie	Rodina – příbuzenské vztahy, oslavy, tradice Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností Spolužáci s různým zdravotním postižením	OSV 7: dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc MkV 2: právo všech lidí žít společně
OVO 5: odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	DV: zná povolání svých rodičů i blízkých příbuzných a dokáže jednoduše popsat, co se dělá v daném povolání DV: vyvozuje potřebu i význam povolání (pro rodinu, společnost, kolektiv) DV: uvědomuje si rozdíl mezi psychickou a fyzickou prací DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	Povolání, práce, řemesla Fyzická a psychická práce Relaxace – volný čas	VDO 2: přijímat odpovědnost za svůj život
Lidé a čas			
OVO 6: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	DV: pro orientaci v čase běžně používá kalendář DV: v kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny	Orientace v čase, časový řád	OSV 3: organizace vlastního času OSV 4: dobrá organizace času

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	DV: popíše různá měřidla času DV: ví, kde získá informace o životě v dávných dobách DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií		
OVO 7: pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije OVO 8: uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí: na příkladech poznává minulost a současnost	DV: pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost DV: sestavuje „encyklopedii“ významných osobností – sportovní a kulturní DV: interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	Jak žili lidé dříve Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti Regionální báje a pověsti	
Rozmanitost přírody			
OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	DV: na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu DV: popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě DV: vyjmenuje základní podmínky života na Zemi DV: ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi DV: pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích DV: ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství DV: uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku DV: uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí: čistota vody, vzduchu DV: navrhuje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody DV: rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií	Neživá příroda – podmínky života na Zemi Slunce – Země Voda Světlo, teplo Teplota Vzduch Čistota životního prostředí Ochrana životního prostředí	ENV 2: voda, ovzduší, energetické zdroje ENV 3: vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního prostředí
OVO 10: roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	DV: rozlišuje užitkové přírodniny DV: jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl mezi přírodninou a surovinou DV: ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo, vlna, mléko, kůže DV: vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou DV: pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin DV: zná v okolí obce	Živá a neživá příroda Výživa rostlin Chráněné rostliny a živočichové Kvetoucí a nekvetoucí rostliny Dřeviny – stromy a keře	ENV 3: ochrana přírody

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	<p>chráněné přírodní druhy a uvědomuje si správné chování</p> <p>DV: uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny</p> <p>DV: jednoduchým způsobem popíše rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými</p> <p>DV: vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin</p> <p>DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií</p>	<p>Bylina</p> <p>Houby</p> <p>Živočichové (spol. znaky, rozdělení podle stavby těla, rovnováha v přírodě, ochrana přírody</p>	
<p>OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<p>DV: pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje</p> <p>DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě</p> <p>DV: pozoruje a zapisuje intenzitu slunečního světla</p> <p>DV: voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá pozorování</p> <p>DV: provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota</p> <p>DV: k měření používá správné nástroje, provádí zápisy z pozorování a měření</p>	<p>Pracovní nástroje a jejich užívání</p> <p>Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota</p>	<p>OSV 10: řešení učebních problémů</p> <p>OSV 11: odpovědnost, spolehlivost</p>
Člověk a jeho zdraví			
<p>OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<p>DV: vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců</p> <p>DV: vnímá rozdíly mezi pohlavím</p> <p>DV: učí se respektovat odlišné pohlaví</p> <p>DV: uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí</p> <p>DV: vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat</p> <p>DV: ví, jaké látky by měla obsahovat zdravá výživa</p> <p>DV: vyjmenuje možné návykové látky (alkohol, tabák, léky)</p> <p>DV: rozlišuje smyslová ústrojí a některé důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek</p> <p>DV: používá digitální aplikace a internetové zdroje - využívá digitálních technologií</p>	<p>Lidské tělo</p> <p>Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka</p> <p>Zdravý životní styl</p> <p>Návykové látky</p>	<p>OSV 2: moje tělo, co o sobě vím</p> <p>OSV 11: odpovědnost, spolehlivost</p>
<p>OVO 13: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá místa pro hru a trávení volného času: uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své, ani zdraví jiných</p>	<p>DV: zná rozdíl mezi nemocí úrazem</p> <p>DV: uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím</p> <p>DV: respektuje pravidla kolektivních her</p> <p>DV: pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu</p>	<p>Nemoc a úraz</p> <p>Zdravá výživa</p> <p>Pravidla při hrách, první pomoc</p> <p>Pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu</p>	<p>VDO 2: respektování pravidel, odpovědnost za své činy a chování</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	<i>DV: upozorní na podezřelé chování neznámého jedince DV: umí odmítnout nepřijemnou komunikaci DV: ví, kam se obrátí o pomoc či radu DV: respektuje pravidla silničního provozu DV: umí používat hromadné dopravní prostředky (vlak, autobus) a ví, jak se v nich správně chovat DV: ví, jak se správně chovat v silničním provozu jako chodec DV: připravuje se na roli cyklisty DV: ví, že jako cyklista se pohybuje v doprovodu DV: jako cyklista používá správné ochranné prostředky</i>	<i>Osobní bezpečí Komunikace s neznámým jedincem Instituce a organizace poskytující pomoc Pravidla silničního provozu Hromadné dopravní prostředky Jsem chodec Budu cyklista</i>	<i>OSV 7: podpora, pomoc OSV 8: předstírání v komunikaci VDO 2: přijímání odpovědnosti za své činy a chování</i>
<i>OVO 15: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<i>DV: respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech DV: zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu)</i>	<i>Mimořádné události Cvičný poplach</i>	<i>OSV 7: naslouchání, respektování</i>

5.3.2. Přírodověda

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Přírodověda

Charakteristika předmětu

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy.

Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život.

Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci

učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti,
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů,
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů),
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých.

Cíle v oblasti postojů:

- pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí,
- negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi,
- technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat. Člověk je odpovědný za techniku,
- při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků,
- planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící,
- poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu,

- popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin,
- změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy,
- měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu,
- zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, pořádit jednoduchý nákres,
- pozorovat lupou,
- určit živočicha či rostliny s použitím atlasu,
- v přiměřené míře třídit informace,
- účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními,
- používat základní úkony první pomoci,
- sestavit podle návodu jednoduchý pokus, elektrický obvod.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- učitelka vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- učitelka nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy),
- učitelka jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí,

Kompetence k řešení problémů:

- učitelka nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje,
- učitelka společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů,

Kompetence komunikativní:

- učitelka nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu,
- učitelka poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,

Kompetence sociální a personální:

- učitelka umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu,
- učitelka je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat,

- učitelka umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů,

Kompetence občanské:

- učitelka uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností,
- učitelka umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví,

Kompetence pracovní:

- učitelka poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel,
- učitelka předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí,

Kompetence digitální:

- učitelka učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; učíme je využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti,
- učitelka učí žáky získávat, vyhledávat, ověřovat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- učitelka učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků,
- učitelka učí žáky využívat digitální technologie tak, aby si usnadnili práci, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce,
- učitelka učí žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi,
- učitelka učí je kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání,
- učitelka učí žáky předcházet situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních,
- učitelka učí žáky etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, vzornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace*: organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4 *Psychohygienu*: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
- OSV 5 *Kreativita*: nápady, originalita, tvořivost
- Sociální rozvoj**
- OSV 6 *Poznávání lidí*: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 *Mezilidské vztahy*: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- OSV 8 *Komunikace*: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
- OSV 9 *Kooperace*: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
- Morální rozvoj**
- OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti*: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
- OSV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika*: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování
- VDO**
- VDO 2 **Výchova demokratického občana:**
Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
- MkV**
- MkV 2 **Multikulturní výchova**
Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)
- EV**
- EV 1 **Environmentální výchova:**
Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
- EV 2 *Základní podmínky života*: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
- EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí*: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
- EV 4 *Vztah člověka k prostředí*: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,
- MV:**
- MV 1 **Mediální výchova:**
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
- MV 2 *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality*: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
- MV 3 *Vnímání autora mediálních sdělení*: identifikování postojů a názorů autora v medializovaném sdělení, výrazové prostředky

Přístupy k obsahu a organizace výuky:

Metody a formy práce:

- frontální vyučování
- skupinová práce
- přírodovědné vycházky
- samostatná práce
- referáty
- diskuse
- pokusy
- návštěva ZOO – výukové programy

Pomůcky a učební materiály:

- učebnice a pracovní sešity (listy)
- encyklopedie
- nástěnné obrazy
- atlasy
- přehledy živé přírody
- časopisy
- DVD
- internet a jeho zdroje
- výukový software
- počítače, tablety
- interaktivní tabule
- mobil
- digitální aplikace

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Přírodověda
Období – ročník:	2. období – 4. ročník
Počet hodin:	1 hodina

Očekávané výstupy předmětu Přírodověda

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu,
2. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě,
3. rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli,
4. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického,

5. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích,
6. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam,

LIDÉ KOLEM NÁS

7. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci,
8. rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení,
9. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy,
10. orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy,
11. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města),

LIDÉ A ČAS

12. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy,
13. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek,
14. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik,
15. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik,
16. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů,

ROZMANITOST PŘÍRODY

17. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka,
18. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období,
19. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí,
20. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy,

21. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat,
22. stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit,
23. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu,

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

24. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života,
25. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození,
26. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob,
27. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události: vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista,
28. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek,
29. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou,
30. rozpozná život ohrožující zranění: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc,
31. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.

Tematické okruhy Přírodovědy ve 4. ročníku:

1. Země – Země, vesmír, Slunce, planety, družice Země, Měsíc, lety do vesmíru (základní informace),
2. podmínky života na Zemi – sluneční záření (světlo, teplo), voda, vzduch, půda,
3. živá příroda – rostliny z různého prostředí, živočichové z různého prostředí, způsob výživy a stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života, význam živočichů a rostlin v přírodě a pro člověka, péče člověka o živočichy a rostliny,
4. člověk – základní ústrojí lidského těla: trávicí, dýchací, oběhové a močopohlavní, jejich funkce v závislosti na nezbytných podmínkách života, péče o zdraví (prevence), první pomoc při úrazech,
5. technika – elektrické přístroje a dětské hračky, bezpečnost při manipulaci s přístroji,
6. ekologie – (nejde o ekologii jako vědu) ekosystémy v okolí školy, potravní řetězce, chráněná území, chráněné rostliny a živočichové, obecné zásady ochrany přírody a životního prostředí člověka,
7. měření a vážení – délka, hmotnost, objem, čas, teplota.

Cílové zaměření předmětu Přírodověda ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Přírodověda ve 4. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<p><i>OVO 1: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i></p> <p><i>OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i></p>	<p><i>DV: zná světové strany</i> <i>DV: rozlišuje světové strany v přírodě podle přírodních jevů (hvězdy, mraveniště, stromy...)</i> <i>DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě</i> <i>DV: zná zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> <i>DV: zná zásady poskytnutí první pomoci</i> <i>DV: využívá digitální zařízení a aplikace</i> <i>DV: využívá internetových zdrojů</i></p>	<p><i>Okolní krajina:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • světové strany • orientační body a linie • mapa • lidské tělo • první pomoc 	<p><i>OSV 1: dovednost zapamatování si</i> <i>OSV 2: moje tělo, moje psychika,</i> <i>OSV 9: řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci</i> <i>VDO 1: demokratické vztahy</i></p>
<p><i>OVO 3: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map: vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí</i></p>	<p><i>DV: přiřadí barvy na mapě k přírodním podmínkám</i> <i>DV: srovnává přírodní podmínky v okolí svého bydliště s krajskými (regionálními)</i> <i>DV: využívá digitální zařízení a aplikace</i> <i>DV: využívá internetových zdrojů</i></p>	<p><i>Okolní krajina:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Místní oblast vliv krajiny na život lidí, rostlinstvo a živočišstvo zvláštnosti • Obec: poloha v krajině, významné přírodní body v okolí 	<p><i>EV 1: lidské sídlo (umělý ekosystém)</i> <i>EV 3: zemědělství a doprava a životní prostředí</i> <i>EV 4: naše obec</i></p>
<p><i>OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</i></p>	<p><i>DV: zná chráněné krajinné oblasti, území v okolí obce (v nejbližším regionu)</i> <i>DV: využívá digitální zařízení a aplikace</i> <i>DV: využívá internetových zdrojů</i></p>	<p><i>Okolní krajina:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • působení lidí na krajinu • orientační body – nejvyšší hora, vodstvo 	<p><i>EV 4: náš životní styl, životní prostředí a zdraví</i></p>
<p><i>OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích</i></p>	<p><i>DV: vypravuje svých prožitcích</i> <i>DV: porovnává přírodu v okolí svého bydliště s širším okolím (region, kraj)</i> <i>DV: využívá digitální zařízení a aplikace</i></p>	<p><i>Okolní krajina:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tvary zemského povrchu • rozšíření půd, zemědělství • zajímavosti 	<p><i>ENV 3: zemědělství a životní prostředí</i></p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	DV:- využívá internetových zdrojů		
Lidé kolem nás			
OVO 7: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci	DV: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci	základní vztahy mezi lidmi, pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci	
OVO 8: rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	DV: zná členy své rodiny a zná jejich role v rodině DV: uvědomuje si mezigenerační vztahy (nejbližší příbuzenstvo) DV: umí vysvětlit jednotlivé zaměstnání členů rodiny DV: popisuje volný čas rodiny, kolik volného času tráví rodina pohromadě, kolik času má každý člen rodiny na své zájmy DV: definuje rodinná pravidla slušného chování DV: pojmenuje svoji pomoc slabším členům rodiny DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Rodina: role v rodině, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání a volný čas Chování lidí: vlastnosti lidí, pomoc slabším, pravidla slušného chování	OSV 3: plánování učení a hry, stanovování osobních cílů OSV 7: péče o dobré vztahy v rodině (třídě), respektování, podpora, pomoc
OVO 9: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	DV: zná zásady ochrany životního prostředí DV: začíná si uvědomovat důležitost třídění odpadu (informační zdroje) DV: uvědomuje si rozdíl mezi soukromým a státním DV: posuzuje a hodnotí chování lidí ve vztahu k přírodě DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Chování lidí: <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana životního prostředí • Třídění odpadu • Právo a spravedlnost ve vztahu k přírodě • Základní globální problémy – životního prostředí, konzumní společnosti 	EV 3: odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, EV 4: ekologický problém a způsoby řešení
OVO 11: poukáže v nejbližším přírodním a společenském prostředí na změny a problémy, navrhne zlepšení životního prostředí obce (města)	DV: uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu rostlin a živočichů DV: aktivně se zapojuje při ochraně přírody ve svém okolí DV: chová se v chráněných oblastech podle zásad, které ukládá návštěvní řád DV: aplikuje jednoduché třídění odpadu DV: uvědomuje si živelné pohromy a ekologické katastrofy DV: důležitost šetření elektrickou energií a pitnou vodou DV: znečištění ovzduší, vhodné chování v případě zvýšené koncentrace DV: ekologické druhy dopravy DV: opatření prováděná pro zlepšení životního prostředí obce (regionu) DV:- využívá digitální	Právo a spravedlnost: <ul style="list-style-type: none"> • ohleduplné chování k přírodě a ochranu a přírody, chování lidí ve vztahu k přírodě Vlastnictví: státní a soukromé (chování lidí k různým druhům vlastnictví)	EV 3: – význam ochrany životního prostředí, změny v krajině (krajinu dříve a dnes) EV 4: možnosti a způsoby ochrany životního prostředí, naše obec a náš životní styl

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů		
Lidé a čas			
OVO 13: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	DV: vyhledává informace o přírodních podmínkách regionu DV: navštěvuje vhodné výstavy a expozice DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Základní globální problémy	EV 4: prostředí a zdraví
Rozmanitost přírody			
OVO 17: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	DV: základní projevy života, podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin (různé druhy organizmů) DV: zná základní společenstva v okolí školy, obce – rozpozná vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Základní podmínky života: voda, vzduch, půda	ENV 2: voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy
OVO 18: vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	DV: chápe vztahy mezi planetami, DV: vyjmenuje planety sluneční soustavy DV: vnímá planetu Zemi jako součást vesmíru DV: uvědomuje si nutnost vesmírného bádání – lety do vesmíru DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Vesmír a Země: Sluneční soustava, planety, den a noc, roční období	
OVO 19: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech, DV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy DV: využívá digitálních technologií a aplikací ke zpracování svých výsledků a jejich hodnocení DV:- využívá internetových zdrojů	Živočichové <ul style="list-style-type: none"> • znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života • základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání • stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla • základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky 	ENV 4: rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
		<ul style="list-style-type: none"> y, hmyzem • význam přírody pro člověka • význam chovu domácích zvířat • živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO • potravní závislosti v přírodě • rostliny – stavba těla, reprodukce, význam pro přírodu i člověka 	
OVO 20: porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	DV: pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí, zakládá jednoduché pokusy (voda, vzduch, půda, světlo – tma) DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Den a noc, roční období Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Podnebí a počasí	EV 4: prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví
OVO 21: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	DV: zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší) DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Nerosty a horniny: <ul style="list-style-type: none"> • hospodářsky významné horniny a nerosty • zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: <ul style="list-style-type: none"> • výskyt, vlastnosti a formy vody • oběh vody v přírodě Vzduch: <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti, složení, proudění • význam pro život • hoření látek 	ENV 2: přírodní zdroje a vlivy na prostředí
OVO 23: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	DV: pozoruje a třídí látky, pozoruje a zapisuje vlastnosti látek (lupa), voda, nerosty, horniny, rostliny, zakládá herbář DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Látky a jejich vlastnosti: <ul style="list-style-type: none"> • třídění látek • změny látek a skupenství • vlastnosti porovnání látek • vážení a měření veličin (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) Herbář	OSV 1: cvičení pro řešení problému OSV 5: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
Člověk a jeho zdraví			
OVO 24: využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	DV: zná základní stavbu lidského těla, srovnává s ostatními živočichy (savci, ryby, plazi, ptáci) DV: ví, co je zdravý způsob života (životospráva, denní režim, odpočinek, pitný režim, nemoc - úraz, úrazová zábrana) DV: vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Lidské tělo: základní stavba (smyslové vnímání) Péče o zdraví, zdravá výživa	OSV 6: vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí MV 1 – kritický přístup k reklamnímu sdělení
OVO 25: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	DV: uvědomuje si etapy života po narození: předškolák, školák, dospělost	Lidské tělo, vývoj lidského těla	OSV 6: odlišnosti různých věkových skupin
OVO 26: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	DV: sestavuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy	Denní režim učení a volný čas pomoc blízkým osobám	OSV 4: dobrá organizace času
OVO 27: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události: vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista	DV: zná a orientuje se v situacích ohrožujících život DV: uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích (bezpečná cesta do školy) DV: vnímá každodenní možnosti krizových situací	Dopravní výchova – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Krizové situace – šikana, týrání Média – brutalita a jiné formy násilí	OSV 7: péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva MV 1: rozlišování mediálního sdělení od reality života
OVO 28: předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek	DV: rozpozná běžná léčiva od lentilek DV: umí rozlišit lék jako pomocníka i nepřítele DV: zahraje různé situace ve kterých je kladen důraz na odmítání DV: uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků	Návykové látky a zdraví: tabák, alkohol, počítače (soustavná hra)	OSV 10: dovednosti při řešení problémů, rozhodování z hlediska různých typů problémů VDO 2: přijímat odpovědnost za své postoje a činy, právo říci „Ne“
OVO 29: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	DV: dodržuje zásady zdravé výživy DV: zná význam otužování DV: rozlišuje a posuzuje brutalitu a jiné formy násilí (televize-reality) DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, brutalita a jiné formy násilí v médiích	MV 2: různé typy sdělení, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem
OVO 30: rozpozná život ohrožující zranění: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	DV: zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet	Nemoc (nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim) Úraz (drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření) Služby odborné pomoci	
OVO 31: uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	DV: orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy a v zájmových skupinách, DV: rozpozná chování jednotlivých členů v rodinném prostředí, mezi vrstevníky	Partnerství, rodina – pozitivní mezi-lidské vztahy	OSV 7: péče o dobré vztahy, lidská práva OSV 8: komunikace v různých skupinách

Vzdělávací obsah předmětu v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Přírodověda
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	2

Očekávané výstupy předmětu Přírodověda

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu,
2. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě,
3. rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli,
4. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického,
5. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích,
6. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam,

LIDÉ KOLEM NÁS

7. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci,
8. rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení,
9. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy,
10. orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy,
11. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města),

LIDÉ A ČAS

12. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy,
13. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek,

14. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik,
15. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik,
16. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů,

ROZMANITOST PŘÍRODY

17. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka,
18. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období,
19. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí,
20. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy,
21. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat,
22. stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit,
23. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu,

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

24. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života,
25. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození,
26. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob,
27. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události: vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista,
28. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek,
29. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou,
30. rozpozná život ohrožující zranění: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc,
31. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.

Tematické okruhy Přírodovědy v 5. ročníku:

1. Země: postavení Země ve vesmíru, Slunce, planety, hvězdy, základní seznámení s magnetickou a gravitační silou, pohyby Země, střídání dne a noci, letní a zimní den,
2. neživá příroda: některé důležité nerosty a horniny, jejich zvětvávání, hospodářské využití, horniny a nerosty v regionu, neobnovitelné přírodní zdroje,
3. půda: její význam, druhy, využívání, zúrodnování, ochrana,
4. zkoumání látek: experimenty s porovnáváním tvarů, velikostí, vlastností látek skupenstvím, jednoduché třídění látek,
5. věda a lidské poznání: věda jako projev lidského ducha a vůle i jako zdroj pokroku, její naděje i rizika,
6. živá příroda: pozorování, určování a základní třídění rostlin (semenné, výtrusné, houby, mikroorganismy - na příkladech), pozorování, určování a základní třídění živočichů obratlovci, bezobratlí – příklady,
7. přírodní společenstva: (louka, pole, les, rybník) potravní řetězce a pyramidy, rovnováha v přírodě,
8. člověk: stavba lidského těla, kostra, vnitřní a smyslové orgány, správná životospráva, zodpovědnost za své zdraví, původ jedince a druhu, etapy života.

Cílové zaměření předmětu Přírodověda v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Přírodověda ve 5. ročníku směřuje k tomu, že žák:

- získané pracovní návyky používá v jednoduché samostatné i týmové spolupráci,
- pojmenovává a zapisuje pozorované skutečnosti ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- si utváří ohleduplné chování člověka a společnosti k přírodě a hledá možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- se přirozeně vyjadřuje o pozitivních citech ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevuje a poznává všechno, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznává podstatu zdraví i příčin nemocí, upevňuje prevenci své chování vůči sobě samému svému okolí.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<i>Místo, kde žijeme</i>			
<i>OVO 1: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> <i>OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	<i>DV: rozlišuje světové strany na mapě i glóbu</i> <i>DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybuje v terénu</i> <i>DV: zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> <i>DV: zná zásady poskytnutí první pomoci, ví jak poskytnout první pomoc</i> <i>DV:- využívá digitální zařízení a aplikace</i> <i>DV:- využívá internetových zdrojů</i>	<i>Česká republika</i> <i>Orientační body a linie</i> <i>Mapa</i> <i>Lidské tělo</i> <i>První pomoc</i>	<i>OSV 1: dovednost zapamatování si</i> <i>OSV 2: moje tělo, moje psychika</i> <i>OSV 9: řešení konfliktů, dovednosti pro kooperaci</i> <i>VDO 1: demokratické vztahy</i>
<i>OVO 3: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map:</i>	<i>DV: ví, co znamenají vrstevnice na mapě</i>	<i>Okolní krajina:</i>	<i>EV 1: lidské sídlo (umělý ekosystém)</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	DV: srovnává krajské přírodní podmínky s Českou republikou DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	<ul style="list-style-type: none"> Česká republika – vliv krajiny na život lidí, rostlinstvo a živočišstvo - zvláštnosti význačné přírodní body v ČR (hory, řeky, nížiny...) 	EV 3: zemědělství a doprava a životní prostředí EV 4 – naše obec
OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	DV: zná chráněné krajinné oblasti, území v České republice DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Česká republika: <ul style="list-style-type: none"> působení lidí na krajinu orientační body – nejvyšší hora, vodstvo 	EV 4: náš životní styl, prostředí a zdraví
OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná přírodu v naší vlasti a v jiných zemích	DV: vypravuje o svých prožitcích z dovolené a návštěv jiných zemí (Evropa) DV: porovnává přírodu v okolí svého bydliště s širším okolím České republiky DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Česká republika: tvary zemského povrchu, rozšíření půd, zemědělství Zajímavosti: Postavení Země ve Vesmíru, Evropa (časová pásma, střídání dne a noci, roční období – souvislosti)	EV 3: zemědělství a životní prostředí
Lidé kolem nás			
OVO 9: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	DV: zná a uplatňuje zásady ochrany životního prostředí DV: provádí třídění odpadu (informační zdroje) DV: zná rozdíl mezi soukromým a státním a respektuje práva vlastníků DV: posuzuje a hodnotí chování lidí ve vztahu k přírodě (špatné – dobré) DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Chování lidí: <ul style="list-style-type: none"> Ochrana životního prostředí Třídění odpadu Právo a spravedlnost ve vztahu k přírodě Základní globální problémy: <ul style="list-style-type: none"> problémy životního prostředí, problémy konzumní společnosti 	EV 3: odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, EV 4: ekologický problém a způsoby jeho řešení
OVO 11: poukáže v nejbližším přírodním a společenském prostředí na změny a problémy, navrhne zlepšení životního prostředí obce (města)	DV: uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu rostlin a živočichů DV: aktivně se zapojuje při ochraně přírody ve svém okolí DV: chová se v chráněných oblastech podle zásad, které ukládá návštěvní řád DV: aplikuje jednoduché třídění odpadu ve škole a doma DV: uvědomuje si živelné pohromy a ekologické katastrofy v širším významu (navrhne opatření) DV: uvědoměle šetří elektrickou energií a pitnou vodou	Právo a spravedlnost: <ul style="list-style-type: none"> ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody chování lidí ve vztahu k přírodě Vlastnictví: státní a soukromé (chování lidí k různým druhům vlastnictví) <ul style="list-style-type: none"> Situace hromadného ohrožení: povodeň znečištěné 	EV 3: význam ochrany životního prostředí, změny v krajině (krajinu dříve a dnes) EV 4: možnosti a způsoby ochrany životního prostředí, naše obec a náš životní styl

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	DV: uvědomuje si případy znečištění ovzduší, zná a uplatňuje vhodné chování v případě zvýšené koncentrace DV: zná ekologické druhy dopravy DV: zná opatření prováděná pro zlepšení životního prostředí obce (regionu) DV: - využívá digitální zařízení a aplikace DV: - využívá internetových zdrojů	ovzduší <ul style="list-style-type: none"> • znečištěná voda • další případy ohrožení 	
Lidé a čas			
OVO 13: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	DV: vyhledává a třídí informace o přírodních podmínkách České republiky DV: navštěvuje vhodné výstavy a expozice DV: - využívá digitální zařízení a aplikace DV: - využívá internetových zdrojů	Základní globální problémy Významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti	EV 4: prostředí a zdraví
Rozmanitost přírody			
OVO 17: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	DV: orientuje se v základních projevech života, zná základní podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, DV: základní společenstva v České republice; vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy DV: - využívá digitální zařízení a aplikace DV: - využívá internetových zdrojů	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní projevy a potřeby, průběh a způsob života, výživa Stavba těla u některých druhů včetně reprodukčních orgánů, význam v přírodě a pro člověka	EV 2: voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy
OVO 18: vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	DV: vnímá postavení Země ve sluneční soustavě a vesmíru DV: vysvětlí střídání dne a noci a ročních období DV: rozlišuje rozmanitost podmínek života na Zemi DV: porovnává rostlinstvo a živočišstvo na Zemi DV: srovnává podnebí a počasí DV: - využívá digitální zařízení a aplikace DV: - využívá internetových zdrojů	Vesmír a Země: sluneční soustava, den a noc, roční období Životní podmínky: rozmanitost podmínek na Zemi, rostlinstvo a živočišstvo na Zemi Podnebí a počasí	EV 4: nerovnoměrnost života na Zemi, rozdílné podmínky prostředí, rozdílný společenský vývoj na Zemi MV 1: kritický přístup ke zpravodajství, chápání podstaty mediálního sdělení MV 2: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti
OVO 19: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech, DV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy DV: - využívá digitální zařízení a aplikace DV: - využívá internetových zdrojů	Živočichové <ul style="list-style-type: none"> • znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života • základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání • stavba těla vybraných 	EV 4: rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
		<p>živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla</p> <ul style="list-style-type: none"> základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem význam přírody pro člověka význam chovu domácích zvířat živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO potravní závislosti v přírodě 	
OVO 20: porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	DV: Pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí na Zemi a vzhledem k Vesmíru DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Planety sluneční soustavy Podnebí a počasí na Zemi Postavení Země ve vesmíru	EV 4: prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví
OVO 21: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	DV: Zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší) DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Nerosty a horniny: <ul style="list-style-type: none"> hospodářsky významné horniny a nerosty zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: <ul style="list-style-type: none"> výskyt, vlastnosti a formy vody oběh vody v přírodě Vzduch: <ul style="list-style-type: none"> vlastnosti, složení, proudění význam pro život hoření látek 	EV 2: přírodní zdroje a vlivy na prostředí
OVO 22: stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	DV: stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	charakteristika specifických přírodních jevů a z nich vyplývajících rizik vzniku mimořádných událostí	
OVO 23: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	DV: Zná zdroje energie – uvědomuje si rizika a nebezpečí elektrické energie	Elektrická energie – zapojování jednoduchých obvodů	
Člověk a jeho zdraví			
OVO 24: využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení	DV: zná základní stavbu lidského těla, uvědomuje si	Lidské tělo – základní stavba	OSV 6: vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou DV: ví, co je zdravý způsob života (intimní a duševní hygiena) DV: vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	důležité vnitřní orgány lidského těla Péče o zdraví, zdravá výživa	odlišnostem, chyby při poznávání lidí
OVO 25: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	DV: uvědomuje si etapy života před a po narození DV: seznamuje se se základy lidské reprodukce (porovnání s ostatními organizmy) DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Lidské tělo, vývoj lidského těla	OSV 6: odlišnosti různých věkových skupin
OVO 26: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	DV: sestavuje a dodržuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy	Denní režim Učení a volný čas Pomoc blízkým osobám	OSV 4: dobrá organizace času
OVO 27: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události: vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	DV: zná a orientuje se v situacích ohrožujících život DV: uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích (bezpečná cesta do školy) DV: vnímá každodenní možnosti krizových situací DV:- využívá digitální zařízení a aplikace DV:- využívá internetových zdrojů	Dopravní výchova: bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Krizové situace: šikana, týrání, sexuální zneužívání (omezování osobní svobody) Přírodní katastrofy: povodeň, vichřice Média: brutalita a jiné formy násilí	OSV 7: péče o dobré vztahy, respekt-vání, podpora a pomoc, lidská práva MV 1: rozlišování mediálního sdělení od reality života
OVO 28: předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	DV: uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků	Návykové látky a zdraví – tabák, alkohol, počítače (soustavná hra)	
OVO 29: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	DV: zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet DV: seznamuje se s nebezpečím HIV /AIDS	Nemoc (nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim) Úraz (drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření) Služby odborné pomoci Základy sexuální výchovy (cesty nákazy)	
OVO 30: rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	DV: orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy, v zájmových skupinách, v rodinném prostředí, mezi vrstevníky	Partnerství, rodina: pozitivní mezilidské vztahy	OSV 7: péče o dobré vztahy, lidská práva OSV 8: komunikace v různých skupinách
OVO 31: uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	DV: rozlišuje vnější znaky muže a ženy, vnímá biologické a psychologické změny v dospívání, DV: seznamuje se s etickou stránkou sexuality	Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy	OSV 4: předcházení stresům v mezilidských vztazích

5. 3. 3. Vlastivěda

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Vlastivěda

Charakteristika předmětu

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Cíle v oblasti postojů

- mám rád místo, kde žiji, vážím si tradic rodiště, regionu i celé vlasti,
- patřím k svému národu, jsem na něj hrdý,
- vážím si tradic a kultury ostatních národů a etnik, respektuji jejich svobodu a nezávislost,
- mám úctu k lidským právům a demokracii.

Cíle v oblasti dovedností a schopností

- pomocí jednoduchých měřičských pomůcek nakreslit plán okolí školy, domu, zahrady,
- použít kompas a směrové růžice k orientaci v krajině a na mapě podle světových stran hlavních i vedlejších,
- pracovat s mapami jako hlavním zdrojem informací o určitém území,
- vyhledávat informace v literatuře, časopisech, novinách, orientovat se v jízdním řádu, telefonním seznamu, poštovních směrovacích číslech,
- poskytnout základní informace o místě, ve kterém žijí, a o svém regionu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti,

- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů,
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů),
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Vlastivědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: učitelka vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitelka nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitelka jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů: učitelka nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitelka společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní: učitelka nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů i obrazového materiálu. Učitelka poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: učitelka umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitelka je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat. Učitelka umožňuje

žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: učitelka uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Učitelka umožňuje dávat věci, jevy do souvislosti a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: učitelka poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitelka předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Kompetence digitální: učitelka učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby. Učitelka učí žáky jak je používat při učení i při zapojení do života školy a společnosti (př. digitální encyklopedie, stream). Učitelka učí žáky využívat digitální technologie, aby zefektivnili své pracovní postupy. Učitelka učí žáky používat digitalizované historické reálie a orientovat se v historických zdrojích. Učitelka učí žáky získávat, vyhledávat a kriticky posuzovat získané geografické informace. Učitelka učí žáky používat s porozuměním základní geografickou terminologii. Učitelka učí žáky využívat výhod digitálních map a mapových portálů pro znázornění. Učitelka učí žáky využívat digitální technologie tak, aby si usnadnili práci, zefektivnili a zjednodušili své postupy a výsledky své práce. Učitelka vede žáky, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
OSV 1	<i>Rozvoj schopností poznání:</i> cvičení smyslového vnímání, vzornosti a soustředění, řešení problémů
OSV 2	<i>Sebepoznání a sebepojetí:</i> moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
OSV 3	<i>Seberegulace a sebeorganizace:</i> organizace vlastního času, plánování učení
OSV 4	<i>Psychohygiena:</i> dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
OSV 5	<i>Kreativita:</i> nápady, originalita, tvořivost
	Sociální rozvoj
OSV 6	<i>Poznávání lidí:</i> vzájemné poznávání ve třídě
OSV 7	<i>Mezilidské vztahy:</i> chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
OSV 8	<i>Komunikace:</i> řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích

OSV 9	<i>Kooperace:</i> rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
	Morální rozvoj
OSV 10	<i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:</i> zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
OSV 11	<i>Hodnoty, postoje, praktická etika:</i> vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování
VDO	Výchova demokratického občana
VDO 2	<i>Občan, občanská společnost a stát:</i> přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
MkV	Multikulturní výchova
MkV 2	<i>Lidské vztahy:</i> právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)
EV	Environmentální výchova
EV 1	<i>Ekosystémy:</i> les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
EV 2	<i>Základní podmínky života:</i> voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
EV 3	<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí:</i> doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
EV 4	<i>Vztah člověka k prostředí:</i> naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,
MV:	Mediální výchova
MV 1	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:</i> hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
MV 2	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:</i> vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
MV 3	<i>Vnímání autora mediálních sdělení:</i> identifikování postojů a názorů autora v medializovaném sdělení, výrazové prostředky, fungování a vliv médií ve společnosti – vliv a role médií v každodenním životě

Přístupy k obsahu a organizace výuky:

Metody a formy práce:

- frontální vyučování
- skupinová práce
- samostatná práce
- diskuse, rozhovor
- exkurze, výlety, návštěvy památek
- projektové vyučování

Pomůcky a učební materiály:

- učebnice
- pracovní sešity
- mapy nástěnné
- mapky tabulkové
- encyklopedie
- knihy a literatura z oblasti historie
- časopisy
- pracovní listy, křížovky, rébusy
- časová osa
- DVD
- počítač, tablety, internet
- interaktivní tabule
- digitální mapy

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Období – ročník:	2. období – 4. ročník
Počet hodin:	2 hodiny

Očekávané výstupy předmětu Vlastivěda:

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu,
2. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě,
3. rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli,
4. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického,
5. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích,
6. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam,

LIDÉ KOLEM NÁS

7. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci,
8. rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení,
9. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy,

10. orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy,
11. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města),

LIDÉ A ČAS

12. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy,
13. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek,
14. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik,
15. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik,
16. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů,

ROZMANITOST PŘÍRODY

17. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka,
18. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období,
19. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí,
20. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy,
21. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat,
22. stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit,
23. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu,

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

24. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života,
25. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození,
26. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob,

27. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události: vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista,
28. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek,
29. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou,
30. rozpozná život ohrožující zranění: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc,
31. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.

Cílové zaměření předmětu Vlastivěda ve 4. ročníku

Vzdělávání v předmětu **Vlastivěda** ve 4. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním a společenským výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování.

Tematické okruhy Vlastivědy ve 4. ročníku

1. světové strany: orientace v místní krajině, plán okolí školy,
2. chci být dobrý cyklista: základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost,
3. hospodářství: výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny,
4. seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny,
5. mapa České republiky, sousední státy, hlavní město Praha, nejvyšší pohoří, řeky, státní symboly, region ve kterém žiji, kulturní a průmyslové centrum, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst,
6. dějiny vlasti: pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. Svědectví práce našich předků uchované v památkách.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<i>Místo, kde žijeme</i>			
<i>OVO 1: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	<i>DV: zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě DV: chce být dobrým cyklistou- základní pravidla</i>	<i>Obec, město, Česká republika: mapa, orientační body a linie První pomoc</i>	<i>OSV 1: dovednost zapamatování si OSV 9: řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci VDO 1: demokratické vztahy</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	BESIP – dopravní značky, křižovatky, pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty	
OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	DV: rozlišuje světové strany na mapě DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybuje v terénu DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Mapa ČR – zemský povrch, nížiny, pohoří, vodní toky a plochy Regionální turistická mapa	
OVO 3: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	DV: pracuje s plánem obce, popíše cestu do školy ze svého bydliště, označí „kritické body“ bezpečné cesty do školy, navrhne řešení DV: seznámí se s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Obec, město, místní krajina Zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu	VMEGS 2: naše vlast a Evropa
OVO 4: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	DV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. DV: svědectví práce našich předků uchované v památkách. DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky)	
OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického	DV: seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny DV: pozná mapu České republiky, sousední státy, nejvyšší pohoří, řeky, nížiny DV: region ve kterém žije, kulturní a průmyslové centrum regionu, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst DV: vypráví a vyhledává na mapě místo svého prázdninového pobytu DV: hovoří, zaznamenává a porovnává místo svého pobytu s místem bydliště DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Mapa České republiky Regiony ČR – surovinové zdroje, výroby, služby a obchod Regiony ČR	VMEGS 1: rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích
OVO 6: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy DV: rozlišuje státní symboly a jejich význam, DV: zná místní samosprávu a státní správu DV: využívá digitálních	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR Státní správa a samospráva (třídní, místní,	VDO 2: základní principy demokratického státu

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	technologií a internetových zdrojů	krajská), státní symboly	
Lidé kolem nás			
OVO 7: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (měst)	DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole DV: respektuje pravidla soužití v rodině, DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci	Státní správa a samospráva pravidla soužití – třídní, školní, společenská Práce městské a státní policie	VDO 2: základní principy a hodnoty demokratického systému VDO 4: základní kategorie fungování demokracie: zákon spravedlnost, řád, norma, právo, morálka)
OVO 9: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	DV: všímá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů; navrhne opatření a řešení	Soužití lidí: obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším Právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování	VDO 2: Listina základních práv a svobod, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy VDO 4: základní kategorie fungování demokracie
OVO 10: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	DV: vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výroby, zboží, obchod, peníze, ceny	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osob-ní, společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze	
Lidé a čas			
OVO 12: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	DV: orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí DV: orientuje se v kalendáři a na jeho základě je schopen určit roční období	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet Dějiny jako časový sled událostí	
OVO 13: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Regionální památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky	VMEGS 3: kořeny a zdroje evropské civilizace
OVO 14: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací) DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	VMEGS 3: klíčové mezníky evropské historie
OVO 15: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území	DV: seznamuje se s pověstmi regionu i ČR DV: využívá digitálních	Minulost v našem životě, svědectví našich předků	

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
<i>v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	<i>technologií a internetových zdrojů</i>		
<i>OVO 16: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	<i>DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů</i>	<i>Současnost a minulost v našem životě – významné dny a státní svátky</i>	<i>VMEGS 3: klíčové mezníky evropské historie</i>

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	2

Očekávané výstupy předmětu Vlastivěda:

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu,
2. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě,
3. rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli,
4. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického,
5. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
6. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam,

LIDÉ KOLEM NÁS

7. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci,
8. rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení,
9. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy,
10. orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy,
11. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města),

LIDÉ A ČAS

12. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy,
13. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek,
14. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifík,
15. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík,
16. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů,

ROZMANITOST PŘÍRODY

17. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka,
18. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období,
19. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí,
20. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy,
21. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat,
22. stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit,
23. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu,

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

24. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života,
25. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození,
26. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob,
27. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události: vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista,
28. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek,

29. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou,
30. rozpozná život ohrožující zranění: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc,
31. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.

Tematické okruhy předmětu Vlastivěda v 5. ročníku

1. mapa: měřítko, poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě,
2. Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby),
3. Praha: hlavního města republiky, jeho minulost a současnost,
4. základní poznatky o regionech ČR: města, průmysl, zemědělství, obyvatelstvo, surovinové a energetické zdroje, zajímavosti v regionech,
5. dějiny naší vlasti: časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data), regionální zajímavosti - vlastenecká výchova,
6. doprava a cestování: vzájemně propojený svět, na kole jezdím bezpečně,
7. za hranicemi ČR: Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států, poznatky získané cestováním dětí, svět - kontinenty, lidská společenství, elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel, významné cesty a objevy.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<i>Místo, kde žijeme</i>			
<i>OVO 1: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	<i>DV: ukáže polohu svého města (obce) na mapě, pracuje s mapou z hlediska měřítka DV: ukáže a určí na mapě poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě</i>	<i>Česká republika:</i> <ul style="list-style-type: none"> • orientační body a linie • mapa – poledníky a rovnoběžky <i>BESIP – pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty</i> <i>Cyklostezky v regionu</i>	<i>VDO 2: občan jako odpovědný člen společnosti</i>
<i>OVO 3: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</i>	<i>DV: vyznačí na mapě ČR základní orientační body – významné řeky, pohoří, nížiny, přehrady DV: pozná polohu ČR v Evropě DV: uvědomuje si postavení ČR za hranicemi - Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států, DV: předává poznatky získané cestováním dětí, DV: svět - kontinenty, lidská společenství, elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel, DV: významné cesty a objevy DV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu DV: svědectví práce našich předků uchované v památkách. DV: seznamuje se s evropskou historií DV: využívá digitálních</i>	<i>Mapa ČR: zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu</i> <i>Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU</i> <i>Cestování</i> <i>Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky)</i> <i>Řecké báje a pověsti,</i>	<i>VMEGS 1: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích</i> <i>VMEGS 1: zvyky a tradice národů Evropy</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	technologií a internetových zdrojů		
OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického	DV: vnímá soužití lidí na základě společného „evropského“ domu DV: pozná nejbližší národní sousedy ČR, porovnává povrch, vodstvo DV: v rámci EU dokáže vyhledávat zvláštnosti a posuzuje jejich význam DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Evropa a EU	VMEGS 2: – mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	DV: vypráví a zaznamenává osobní zkušenosti ze zahraničních cest DV: na základě vlastních zkušeností porovnává způsob života i přírodu DV: zprostředkovává ostatním pohled na život v zahraničí DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Evropa a EU	VMEGS 2: mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
OVO 6: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy DV: rozlišuje a zná státní symboly a jejich význam DV: zná místní samosprávu a státní správu, zná princip krajské samo-správy DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR Státní správa a samospráva (místní, krajská), státní a krajské symboly Symboly EU Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby)	VMEGS 2: státní a evropské symboly
Lidé kolem nás			
OVO 7: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, ve společnosti	DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole DV: respektuje pravidla soužití v rodině, DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci (bezpečná jízda na kole)	Státní správa a samospráva: pravidla soužití – třídní, školní, společenská Práce městské a státní policie BESIP – dodržování pravidel silničního provozu	VDO 1: škola jako model demokratické společnosti, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole VDO 2: občan jako odpovědný člen společnosti
OVO 9: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	DV: všimá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů, navrhne opatření a řešení DV: vnímá a posuzuje chování představitelů politických stran DV: seznamuje se s různými typy církvi z historického hlediska v celosvětovém kontextu DV: uvědomuje si prvky a principy demokracie	Soužití lidí – obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování politické strany, církve	VDO 2: – přijímá odpovědnost za své postoje a činy, práva a povinnosti občana VDO 3 – společenské organizace a hnutí
OVO 10: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů,	DV: vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny DV: uvědomuje si významné sociální problémy z evropského i světového hlediska, problémy konzumní společnosti DV: využívá digitálních	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osob-ní, společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze a jejich hodnota (euro a ostatní měny) Doprava a cestování: vzájemně pro-pojený svět,	VMEGS 1 – naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost VMEGS 2 – život Evropanů a styl života evropských rodinách

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	technologií a internetových zdrojů		
Lidé a čas			
OVO 12: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	DV: orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí DV: orientuje se v kalendáři a na jeho základě je schopen určit roční období DV: poznává dějiny naší vlasti DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet Dějiny jako časový sled událostí: časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházejí z literárního zpracování, ne data) Regionální zajímavosti - vlastenecká výchova	
OVO 13: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků DV: vnímá různé druhy a typy kultury, zná rozdíl mezi masovou kulturou a subkulturou DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Významné státní památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky Kulturní instituce Média, multikulturní společnost	MV 1: poznávání vlastního kulturního zakotvení MV 2: vztahy mezi kulturami MV 3: rovnocennost všech etnických skupin a kultur
OVO 14: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací) DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	
OVO 15: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	DV: seznamuje se se způsobem života a práce našich předků DV: k poznávání používá regionální specifika DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Současnost a minulost v našem životě	
OVO 16: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků ve vazbě na evropské soužití DV: využívá digitálních technologií a internetových zdrojů	Současnost a minulost v našem životě: významné dny a státní svátky Významné dny a státní svátky v Evropské unii	VMEGS 2: Den Evropy VMEGS 3: co Evropu spojuje a co ji rozděluje

5.4. Jazyk a jazyková komunikace

- Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.
- Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v předmětech Český jazyk a Anglický jazyk.

- Dovednosti získané ve výuce Českého jazyka jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání a pochopení přírodních i společenských skutečností a duchovního bohatství minulosti i dneška. Vytváří se tak předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi tím, že učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí však také porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.
- V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni.
- V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a k poznávání a rozlišování jeho dalších forem. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti.
- V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora i formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

5. 4. 1. Český jazyk

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk

Charakteristika předmětu

V předmětu Český jazyk je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Český jazyk jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků

ve všech dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli ve společnosti a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání. V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti

specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství,
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání,
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství,
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti,
- vnímání a postupnému osvojování českého jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů,
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace,
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření,
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu jako prostředku prosazení sebe sama,
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání, k vlastní tvůrčí produkci.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Českého jazyka** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v integrovaných oborech, bude pracovat s chybou a uplatní všestrannou vlastní prezentaci. Učí se poznávat smysl a cíl

učení tím, že mu bude poskytována možnost aktivní účasti na učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti.

Získává pozitivní vztah k učení tím, že bude rozvíjena vnitřní motivace k učení (známky a přijímací zkoušky nejsou tím nejdůležitějším), tzn. že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy. Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků, bude pracovat se svým portfoliem a pozorovat vývoj svého vzdělávání. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí tím, že budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních přiběžích a bude je řešit při nácvičce a tvorbě zpráv, rozhovorů, diskuse, kritiky, úvahy a při práci s dalšími publicistickými styly i literárními ukázkami; bude veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám a tak se bude učit prakticky řešit problémy.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhopvat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, tvorbě vlastních odborných i literárních prací, při besedách o knihách, při divadelních představeních, filmech i výstavách, v publikační činnosti, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude mít možnost rozvíjet komunikační dovednosti v kroužku tvůrčího psaní nebo tvořivé dramatiky, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media. Učí se zvládnout komunikaci s odlišnými skupinami lidí a řešit pomocí komunikace obtížné a ohrožující situace.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů tím, že bude mít možnost pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude

často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové, komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v humanizované a demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské: Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění tím, že bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře, historii, hudbě, výtvarném umění, rodinné a občanské výchově), bude číst literární texty s občanskou tematikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých soutěžích, bude mít možnost publikovat v třídním, školním nebo regionálním tisku, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení; zapojí se do různých forem spolupráce s představiteli obce, policie a dalšími organizacemi.

Kompetence pracovní: Využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na své povolání a budoucí život tím, že bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; bude se učit v podnětném a tvořivém pracovním prostředí a změnami pracovních okolností bude veden k adaptaci na nové pracovní podmínky; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí, prožíval sebeuspokojení a přesvědčil se, že „bez práce nejsou koláče“

Kompetence digitální: Vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, dále k využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Učíme žáky vyhledávat a kriticky posuzovat informace získané z textů v digitální podobě. Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. Učíme žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. Učíme

žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. Vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a při sdílení informací v digitálním prostředí

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností a poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

OSV 4 Psychohygienu: hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída

OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

MkV Multikulturní výchova

MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení

MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci

MkV 4 Multikulturalita: vstřícný postoj k odlišnostem

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních

prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušení medializovaných sdělení, opakované užívání prostředků

MV 3 Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat,

na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností

- MV 6* Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- MV 7* Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, internetového média, případně televize; utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Přístupy k obsahu a organizace výuky:

Metody a formy práce:

- frontální vyučování
- individuální práce
- práce ve dvojicích
- skupinová práce
- diskuse
- referát, samostatná práce
- Knihovna – besedy
- divadlo, kino, výstavy

Pomůcky a učební materiály:

- učebnice a pracovní sešity
- obrazový materiál
- encyklopedie
- časopisy
- počítače, tablety, mobily
- software – výukový
- audiovizuální technika

Vzdělávací obsah předmětu v 1. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk
Období – ročník:	1. období – 1. ročník
Počet hodin:	7 + 2

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti,

2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti,
3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru,
4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost,
5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči,
6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích,
7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev,
8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním,
9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev,
10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení,
11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh,

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky,
13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná,
14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost,
15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru,
16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves,
17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy,
18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky,
19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování,

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku,
21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu,
22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění,

23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk v 1. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení písmen, slov, vět,
- čtení s porozuměním,
- naslouchání,
- psaní vět,
- kultivovanému projevu na úrovni věku,

Jazyková výchova

- správné výslovnosti hlásek,
- rozvoji slovní zásoby,
- chápání významu slov,
- rozlišování - hlásky, slova, věty,

Literární výchova

- poslechu literárních textů,
- zážitkovému čtení a naslouchání,
- tvořivým činnostem s literárním textem,
- poznávání základních literárních pojmů.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	<i>DV: pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu DV: skládá slova a věty DV: používá základy techniky čtení DV: čte jednoduché texty</i>	<i>Hlásky, písmena, slabiky, slova, texty podle zvolené nácvikové metody čtení (analyticko-syntetická) Skládání slov a vět Rozvoj techniky čtení Čtení jednoduchého písemného projevu</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti a zapamatování</i>
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>DV: rozumí čteným slovům, větám a textům DV: vštěpuje si hygienické návyky při čtení</i>	<i>Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé Věcné čtení - porozumění slovům, větám Hygienické návyky při čtení</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>DV: učí se naslouchat druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání</i>	<i>Praktické naslouchání Věcné naslouchání</i>	<i>OSV 1 Rozvoj sociálních schopností: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a</i>

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
	DV: chápe roli mluvčího a posluchače DV: reaguje na jednoduché pokyny a sdělení	Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení Základní komunikační pravidla - pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	soustředění OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování, cvičení emfatického a aktivního naslouchání
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	DV: vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost	Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	DV: využívá hlasových a dechových cvičení DV: vštepuje si základy mluveného projevu	Základy mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	DV: používá verbální a nonverbální prostředky řeči DV: poznává základní komunikační pravidla	Rozvoj slovní zásoby Verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) Základní komunikační pravidla - role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov
OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	DV: dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text DV: vytvoří krátké komunikační žánry	Reprodukce textu Krátké komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	DV: vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály	Vypravování na základě obrazového materiálu dialog	OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	DV: učí se základním hygienickým návykům při psaní DV: využívá digitálních zařízení pro rozvoj jemné motoriky - používá aplikace k procvičení a upevnění tvaru písmen	Správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	DV: učí se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, slova, píše krátké věty DV: poznává správnou techniku psaní	Technika psaní - čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava Psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a	OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládnutí stresových situací – uvolnění, relaxace

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
		<i>slabik, psaní slov, psaní krátkých vět</i> <i>Orientace na klávesnici PC</i> <i>První návyky psaní na PC</i>	
<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	<i>DV: opisuje a přepisuje jednoduché texty</i> <i>DV: píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení</i>	<i>Opisy, přepisy, interpunkční znaménka</i> <i>Psaní jednoduchých sdělení</i> <i>Žánry písemného projevu</i> <i>- vzkaz, pozvánka, zápis do notýsku</i>	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky</i> <i>DV: výslovnost souhláskových skupin</i> <i>DV: intonace vět</i> <i>DV: využívá digitálních zařízení k upevnění a procvičení znalostí</i>	<i>Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět</i> <i>Rozlišování zvukové a grafické podoby slova</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	<i>DV: poznává a porovnává významy slov</i> <i>DV: využívá digitálních zařízení k upevnění a procvičení znalostí</i>	<i>Slova a pojmy</i> <i>Význam slov</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: porovnává a třídí slova podle stanoveného hlediska</i> <i>DV: rozšiřuje si slovní zásobu</i>	<i>Porovnávání slov podle zobecňujícího významu</i> <i>Slovní zásoba</i>	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>DV: používá správné tvary</i> <i>DV: využívá digitálních zařízení k upevnění a procvičení znalostí</i>	<i>Poznávání správných tvarů slov</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu</i> <i>DV: využívá digitálních zařízení k upevnění a procvičení znalostí</i>	<i>Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu</i>	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost</i> <i>MV 5 vliv medií na každodenní život</i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: učí se tvořit jednoduchá souvětí</i> <i>DV: správně řadí slova ve větě</i> <i>DV: používá základní interpunkční znaménka ve větách</i>	<i>Spojování slov do vět</i> <i>Stavba věty</i> <i>Pořádek slov ve větě</i> <i>Interpunkční znaménka ve větě</i>	<i>OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	DV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího	Modulace souvislé řeči - intonace ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	DV: odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky DV: používá základní interpunkční znaménka DV: píše správně hlásky, slabiky, slova, věty DV: používá velká písmena na začátku vět DV: využívá digitálních zařízení k upevnění a procvičení znalostí	Lexikální pravopis - odlišování krátké a dlouhé samohlásky - používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku - správné psaní hlásek, slabik, slov, vět Velká písmena na začátku vět	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	DV: snaží se rozpoznat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity	Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů	OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu DV: přednáší vhodné literární texty DV: účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního jednání a prožívání, vůle OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	DV: rozliší vyjadřování v próze a ve verších DV: orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku DV: poznává a navštěvuje divadelní představení DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí	Literární druhy - poezie, próza Literární pojmy - básník, spisovatel, kniha, čtenář Literární žánry - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MV 1 Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení

Vzdělávací obsah předmětu v 2. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk
--------------------	--------------------

Období – ročník:	1. období – 2. ročník
Počet hodin:	7 + 3

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti,
2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti,
3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru,
4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost,
5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči,
6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích,
7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev,
8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním,
9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev,
10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení,
11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh,

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky,
13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná,
14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost,
15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru,
16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves,
17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy,
18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky,
19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty

a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování,

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku,
21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu,
22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění,
23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.

Cílové zaměření předmětu v 2. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk v 2. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- Zdokonalování techniky čtení
- Poslechu různých textů a práci s nimi
- Orientaci ve slovnících a encyklopediích
- Seznámení s útvary společenského styku, vypravování
- Úpravnému a čitelnému projevu
- Docvičování tvarů psacího písma
- Kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- Učení o větě
- Správnému řazení slov ve větě a vět v textu
- Osvojení pravopisu – jevy ú/ů, ě, tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky, velká písmena
- Osvojení základních druhů slov
- Poznávání slovních významů
- Dělení slova na slabiky

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činností s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti</i> <i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené</i>	<i>DV: rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů</i> <i>DV: zdokonaluje techniku čtení</i>	<i>Praktické čtení</i> <i>- pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení</i> <i>Zdokonalování</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti a zapamatování</i> <i>cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
složitosti	DV: porozumí jednoduchým textům DV: při čtení získává informace a nachází klíčová slova DV: zlepšuje hygienické návyky při čtení DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí	techniky čtení Cvičné texty pro nácvik techniky čtení Porozumění jednoduchým textům Věcné čtení - čtení jako zdroj informací - čtení vyhledávací (klíčová slova) Hygienické návyky při čtení	
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	DV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně	Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení	OSV 1 Rozvoj sociálních schopností: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání
OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	DV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru DV: snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí - role mluvčího a posluchače Zážitkové naslouchání	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	DV: je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat	Jazykolamy, řečová cvičení Správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	DV: zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech	Technika mluveného projevu Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	DV: učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích DV: vštěpuje si základní komunikační pravidla	Vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov
OVO 7: na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	DV: učí se tvořit krátké mluvené projevy DV: vypráví příběh podle obrázků	Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu	OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích
PÍSEMNÝ PROJEV			

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	DV: upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	DV: v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev DV: vštěpuje si zásady techniky psaní DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí	Technika psaní - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev Docvičování tvarů psacího písma, málo používaná písmena malé i velké abecedy (X, Y, W, Q) Kontrola písemného projevu	OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	DV: učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení DV: píše poznané jednoduché žánry písemného projevu DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí	Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková osnova vypravování, jednoduchá osnova vypravování	OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky DV: umí dělit hlásky DV: snaží se používat zásady modulace souvislé řeči DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí	Slovo – hlásky, slabiky Dělení hlásek Sluchové rozlišení hlásek Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk, hlasitost Abeceda Spisovná výslovnost	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	DV: učí se porovnávat a třídít slova podle zobecněného významu DV: významy podstatných jmen DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí	Významy slov Slova podle zobecněného významu Podstatná jména Vlastní jména Slova významem nadřazená, podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, citově zabarvená, zdvojnásoběná	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: Cvičení dovedností zapamatování MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov
TVAROSLOVÍ			
OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	DV: seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa v základním tvaru DV: pracuje s výukovými softwary,	Slovní druhy - podstatná jména - slovesa v základním tvaru - předložky	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	technologemi, které vedou k upevnění znalostí		
OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	DV: učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves	Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu	OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost MV 5 Vliv medií na každodenní život
SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	DV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat spojky nebo spojovací výrazy	Věta, pořádek slov ve větě Řazení vět v textu	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	DV: poznává v textu druhy vět podle postoje mluvčího DV: rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	Věty podle postoje mluvčího Interpunkční znaménka - tečka, vykřičník, otazník	OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 8 Komunikace: dovednosti pro verbální sdělování
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	DV: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě,tě,ně, ú/ů,bě, pě, vě mimo morfologický šev, párové souhlásky DV: píše velká písmena na začátku vět a v typických příkladech vlastních jmen osob a zvířat DV: pracuje s výukovými softwary, technologemi, které vedou k upevnění znalostí	Pravopis lexikální - y/i po tvrdých a měkkých souhláskách - ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě mimo morfologický šev - orientačně párové souhlásky - velká písmena na začátku vět - vlastní jména osob a zvířat - dvojhásky - slabikotvorné r. l	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	DV: snaží se rozpoznat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity	Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů Krásná literatura Čtení s porozuměním	OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu DV: přednáší vhodné literární texty DV: účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního jednání a prožívání, vůle OSV 4 Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje	DV: rozliší vyjadřování v próze	Literární druhy - poezie, próza	OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
<i>pohádku od ostatních vyprávění</i>	<i>a ve verších DV: orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku DV: poznává a navštěvuje divadelní představení</i>	<i>Literární pojmy - básník, spisovatel, kniha, čtenář Literární žánry - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení, herec, režisér Rozpočítadla, říkanky, hádanky Tvůrčí psaní</i>	<i>skupině/třídě MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Vzdělávací obsah předmětu ve 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk
Období – ročník:	1. období – 3. ročník
Počet hodin:	7 + 2

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti,
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti,
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru,
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost,
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči,
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích,
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev,
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním,
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev,
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení,
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh,

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky,
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná,

14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost,
15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru,
16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves,
17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy,
18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky,
19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování,

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku,
21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu,
22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění,
23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk v 3. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- Plynulému čtení s porozuměním
- Porozumění písemným nebo mluveným pokynům
- Respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru
- Vytvoření krátkého mluveného projevu
- Osvojení základních hygienických pravidel spojených se psaním
- Psaní věcně i formálně správného jednoduchého sdělení
- Kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- Rozlišení grafické a zvukové podoby slova
- Porovnávání významu slov
- Rozlišení slovních druhů v základním tvaru
- Užití správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves
- Volbě vhodných jazykových i zvukových prostředků
- Odůvodňování a správnému psaní i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech

- Správnému psaní typických příkladů vlastních jmen

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	<i>DV: rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí</i>	<i>Praktické čtení</i> - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení hlasitě i tiše. <i>Zdokonalování techniky čtení</i> <i>Porozumění přiměřeným textům</i> <i>Tvořivá práce s textem</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>DV: vyhledá klíčová slova a věty v textu, získá při čtení základní informace DV: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>Věcné čtení</i> - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) <i>Hygienické návyky při čtení</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti zapamatování</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>DV: získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy DV: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>Praktické naslouchání</i> - zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem <i>Věcné naslouchání</i> - pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího <i>Role mluvčího a posluchače, střídání rolí</i> <i>Zážitkové naslouchání</i>	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<i>DV: umí správně vyslovit neznámější přejatá slova DV: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost</i>	<i>Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá)</i> <i>Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti</i>	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>DV: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>Technika mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči – intonace, hlasitost, přízvuky</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>DV: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>Základní komunikační pravidla</i> - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí,	<i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální</i>

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
		<p>zdvořilé vystupování</p> <p>Výběr jazykových prostředků</p> <p>Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <p>Dialog, verbální a nonverbální prostředky komunikace</p>	
<p>OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p>	<p>DV: začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci</p> <p>DV: vypravuje podle obrazového materiálu</p> <p>DV: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p>	<p>Komunikační žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypravování podle osnovy - vypravování podle obrazového materiálu - vypravování podle vlastních zážitků <p>Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci</p> <p>Mluvený projev: kultivace mluveného projevu</p>	<p>OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne</p> <p>OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</p>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<p>OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<p>DV: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<p>Základní hygienické návyky</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem 	<p>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</p>
<p>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p>	<p>DV: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p>	<p>Technika psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev <p>Kontrola vlastních písemných projevů</p>	<p>OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládnání stresových situací – uvolnění, relaxace</p>
<p>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<p>DV: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<p>Žánry písemného projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypravování podle osnovy, popis zvířete, popis předmětu, omluvenka, blahopřání, inzerát, pozdrav, dopis, základy elektronické komunikace (sms, e-mail, chat), grafické symboly - Rozvoj slovní zásoby 	<p>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova DV: správně vyslovuje samohlásky a souhláskové skupiny DV: produkuje souvislou řeč DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí</i>	<i>Zvuková a grafická podoba slov Výslovnost souhláskových skupin Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek Spisovná a nespisovná výslovnost Modulace souvislé řeči - intonace, přízvuky, hlasitost, tempo</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	<i>DV: zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy DV: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	<i>Slova a pojmy Abeceda, řazení slov podle abecedy Vyhledávání v seznamech Význam slov, porovnávání významů slov Slova souznačná a protikladná</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</i>
<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>Porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>DV: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí</i>	<i>Slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům, slova ohebná a neohebná</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves DV: skloňuje a časuje DV: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>Mluvnické kategorie podstatných jmen: pád, číslo, rod Mluvnické kategorie sloves: osoba, číslo, čas Skloňování a časování</i>	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti MV 5 Vliv medií na každodenní život</i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>Věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy, prostředky spojky, vztažná zájmena, příslovce Stavba věty jednoduché Základní skladební dvojice Rozlišení VJ a S</i>	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>DV: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>Věty podle postoje mluvčího Melodie věty</i>	<i>OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 8 Komunikace:</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
			dovednosti pro verbální sdělování
PRAVOPIS			
<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	<i>DV: odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování DV: pracuje s výukovými softwary, technologiemi, které vedou k upevnění znalostí</i>	<i>Vyjmenovaná slova Slova příbuzná Skupiny bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) Vlastní jména míst - obce, řeky, hory Psaní nejčastějších přejatých slov</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	<i>DV: vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	<i>Zážitkové čtení a naslouchání - čerpání prožitků a dojmů z literárních textů Vyjadřování pocitů</i>	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i>	<i>DV: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text, účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i>	<i>Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod Rozvoj čtenářství Reprodukce literárního textu Tvořivé činnosti s literárním textem</i>	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního jednání a prožívání, vůle OSV 4 Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	<i>DV: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	<i>Literární druhy - verš, rým, poezie, próza, drama Literární žánry - báseň, pohádka, povídka, divadelní hra - spisovatel, básník, divadelní představení, herec Dětská literatura</i>	<i>OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MkV 1 Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Charakteristika předmětu - 2. období

V předmětu Český jazyk je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Český jazyk jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli ve společnosti a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svěbytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného

sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání,

- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství,
- vnímání a postupnému osvojování českého jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů,
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace,
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření,
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu jako prostředku prosazení sebe sama,
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání, k vlastní tvůrčí produkci,

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Českého jazyka** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v integrovaných oborech, bude pracovat s chybou a uplatní všestrannou vlastní prezentaci. Učí se poznávat smysl a cíl učení tím, že mu bude poskytována možnost aktivní účasti na učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti.

Získává pozitivní vztah k učení tím, že bude rozvíjena vnitřní motivace k učení (známky a přijímací zkoušky nejsou tím nejdůležitějším), tzn. že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy. Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků, bude pracovat se svým portfoliem a pozorovat vývoj svého

vzdělávání. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí tím, že budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích a bude je řešit při nácvičce a tvorbě zpráv, rozhovorů, diskuse, kritiky, úvahy a při práci s dalšími publicistickými styly i literárními ukázkami; bude veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám a tak se bude učit prakticky řešit problémy.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhopvat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, tvorbě vlastních odborných i literárních prací, při besedách o knihách, při divadelních představeních, filmech i výstavách, v publikační činnosti, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude mít možnost rozvíjet komunikační dovednosti v kroužku tvůrčího psaní nebo tvořivé dramatiky, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media. Učí se zvládnout komunikaci s odlišnými skupinami lidí a řešit pomocí komunikace obtížné a ohrožující situace.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů tím, že bude mít možnost pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové, komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v humanizované a demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské: Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění tím, že bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře, historii, hudbě, výtvarném umění, rodinné a občanské výchově), bude číst literární texty s občanskou tematikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých soutěžích, bude mít možnost publikovat v třídním, školním nebo regionálním tisku, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení; zapojí se do různých forem spolupráce s představiteli obce, policie a dalšími organizacemi.

Kompetence pracovní: Využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na své povolání a budoucí život tím, že bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; bude se učit v podnětném a tvořivém pracovním prostředí a změnami pracovních okolností bude veden k adaptaci na nové pracovní podmínky; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí, prožíval sebeuspokojení a přesvědčil se, že „bez práce nejsou koláče“.

Kompetence digitální: Vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, dále k využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Učíme žáky vyhledávat a kriticky posuzovat informace získané z textů v digitální podobě. Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. Učíme žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce, Učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. Vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a při sdílení informací v digitálním prostředí.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk

OSV   Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností a poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- OSV 4 Psychohygiena: hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
- OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída
- OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

MkV Multikulturní výchova

- MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení
- MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci
- MkV 4 Multikulturalita: vstřícný postoj k odlišnostem

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

- MV 1* Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- MV 2* Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušení medializovaných sdělení, opakované užívání prostředků
- MV 3* Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- MV 4* Vnímání autora mediálních sdělení: identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení
- MV 5* Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností

- MV 6* Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- MV 7* Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, internetového média, případně televize; utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk
Období – ročník:	2. období - 4. ročník
Počet hodin :	6 + 1

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas,
2. rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává,
3. posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení,
4. reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta,
5. vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku,
6. rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě,
7. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru,
8. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace,
9. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry,
10. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti,

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

11. porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová,
12. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku,
13. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu,
14. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary,
15. vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty,
16. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí,

17. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje,
18. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách,
19. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu,

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je,
21. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma,
22. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů,
23. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 4. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním potichu i nahlas,
- reprodukci přiměřeně složitých sdělení,
- náležitou intonaci podle komunikačního záměru,
- užívání spisovné výslovnosti,
- psaní jednoduchých komunikačních žánrů,

Jazyková výchova

- rozvíjení slovní zásoby,
- rozlišování spisovných a nespisovných tvarů,
- rozlišování slovních druhů a jejich využívání v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu,
- rozlišování věty jednoduché a souvětí, užívání vhodných spojovacích výrazů,
- rozvíjení základů správného pravopisu,

Literární výchova

- poslechu literárních textů,
- zážitkovému čtení a naslouchání,
- tvořivým činnostem s literárním textem,
- orientaci v základních literárních pojmech.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<i>DV: ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení DV: podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou</i>	<i>Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé Uvědomělé hlasité čtení</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění dovednosti pro učení a studium</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	čtení DV: po tichém čtení je schopen reprodukovat text - zachytí posloupnost děje DV: čte s porozuměním textu DV: snaží se přednes čteného textu DV: dodržuje hygienické návyky při čtení DV: používá textových editorů při psaní vlastního textu s respektem k autorským právům a etickému jednání	- dodržování správné techniky čtení Tiché čtení - schopnost reprodukce posloupnosti děje Čtení s porozuměním Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	
OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	DV: rozumí pojmům podstatné a okrajové informace DV: ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace DV: začíná používat slovník a encyklopedii DV: čte elektronické texty	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty) Záznam podstatných informací Literární slovník, encyklopedie	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů identifikace základních orientačních prvků v textu
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	DV: je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt DV: odliší od sebe jednoduché druhy sdělení	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	DV: při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí DV: rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat DV: pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukovat obsah sdělení způsobit DV: sděluje své dojmy a pocity	Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí Reprodukce přiměřeně složitě sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek Záznam slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	DV: používá základní komunikační pravidla DV: dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor DV: rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba) DV: pozná, když uslyší záznamník, ví, kdy začít se zanecháním vzkazu	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat,	OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
		věcí Elektronická komunikace, chat, sociální sítě	
OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	DV: vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou DV: podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost	Reklamy	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	DV: zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu DV: odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověka DV: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace	Základy techniky mluveného projevu - intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči Vyjadřování závislé na komunikační situaci a komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči Zdvořilé vyjadřování	OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OVO:8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	DV: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost DV: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat	Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace Spisovná a nespisovná výslovnost	OSV 3 Sebeorganizace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání MKV 1 Kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	DV: podle daného návodu napíše obsahově i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu DV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů DV: zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost DV: dodržuje hygienické návyky při psaní DV: kontroluje své písemné projevy	Technika psaní - úhledný, přehledný, čitelný písemný projev Kontrola vlastních textů Hygienické návyky při psaní Žánry písemného projevu - vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis, jednoduché tiskopisy - dotazník, přihláška	OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	DV: rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části DV: dokáže předložené osnovy využívat DV: seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, získané informace prakticky dokáže využít, začíná využívat informace	Vytváření osnovy Základní části osnovy Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu, dopisu Vypisování jednoduchých údajů ze slovníku a encyklopedie	MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	ze slovníku a encyklopedie		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO: spisovně vyslovuje česká a nejčastěji užívaná cizí slova	OVO: zná zásady spisovné výslovnosti DV: moduluje souvislou řeč DV: člení souvislou řeč DV: využívá digitálních technologií k upevnění učiva	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči Členění souvislé řeči	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	DV: orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat	Slovní zásoba - slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování
OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	DV: naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část DV: učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov DV: v příponové části odlišuje při skloňování a časování koncovku	Stavba slova - kořen, předpona, přípona Dělení slov na konci řádku Rozlišení přípony a koncovky při skloňování a časování	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení
TVAROSLOVÍ			
OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	DV: zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je DV: skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary DV: určuje základní mluvnické kategorie, zvrtná slovesa	Slovní druhy ohebné a neohebné Skloňování podstatných jmen Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor Časování sloves Mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas Rozlišování zvrtných sloves	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti
OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	DV: Rozliší slova spisovná a nespisovná DV: Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	Spisovné a nespisovné tvary slov Odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov	MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení
SKLADBA			
OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	DV: vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji DV: pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici, a určí jejich základ DV: orientuje se v pořádku slov ve větě	Základní skladební dvojice Neúplná základní skladební dvojice Základ věty Pořádek slov ve větě	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí	DV: podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí DV: podle počtu sloves	Věta jednoduchá a souvětí Určování počtu vět v souvětí	MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	spočítá počet vět v souvětí, všimá si spojovacích výrazů	Souvětí souřadné a podřadné	tvorbu věcně správných sdělení
OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	DV: pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení	Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí Obměna spojek a spojovacích výrazů	OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti
PRAVOPIS			
OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	DV: přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis DV: učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu DV: vysvětlí pravidlo psaní předložek z, s (2. a 7. pád) DV: zeměpisné názvy DV: orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - psaní předložek z, s - předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez- - vlastní jména nejvýznamnějších hor, řek, států Morfologický pravopis - koncovky podstatných jmen podle vzorů slovesa v přítomném, minulém i budoucím čase Pravidla českého pravopisu	OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly
OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	DV: řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu	Syntaktický pravopis - shoda přísudku s hořkým podmětem v jednoduchých případech	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	DV: pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu DV: poslech audioknih	Zážitkové čtení a naslouchání - získávání pocitů a dojmů při poslechu i četbě literárních textů Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací Rozvoj čtenářství	OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	DV: přednáší vhodné literární texty DV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text DV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma DV: účastní se dramatizací a přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básní a prózy - dramatizace-nácvik hříčky, scénky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	<i>DV: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text DV: pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	<i>Umělecké a neumělecké texty Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti</i>	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i>
<i>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	<i>DV: zná základní literární druhy DV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku DV: používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň próza DV: vyznačí v básni slova, která se rýmují; odlišuje pojmy rým - verš DV: na základě vlastních zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra DV: využívá k četbě časopisy pro děti DV: navštěvuje knihovnu DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti</i>	<i>Základní literární pojmy - literární druhy – poezie, próza, drama - literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka - spisovatel, básník, báseň, próza - verš, rým, přirovnání - divadelní představení, herec, režisér Časopisy pro děti Film a televize</i>	<i>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti) MkV 1 Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk
Období – ročník:	2. období - 5. ročník
Počet hodin:	6+1

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas,
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává,
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení,
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta,
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku,
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě,
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru,
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace,
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry,

10. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti,

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

11. porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová,
12. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku,
13. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu,
14. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary,
15. vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty,
16. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí,
17. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje,
18. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách,
19. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu,

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je,
21. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma,
22. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů,
23. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním,
- rozlišuje a zaznamenává podstatné informace,
- reprodukuje sdělení a pamatuje si podstatná fakta,
- vytváří osnovu a na jejím základě krátký mluvený i písemný projev,
- volí náležitou intonaci i spisovnou výslovnost podle komunikační situace,
- správně píše jednoduché komunikační žánry,

Jazyková výchova

- rozšiřování slovní zásoby,
- stavba slova,
- základní orientace v lexikálním, syntaktickém i morfologickém pravopise,
- využívání správných tvarů slov v mluveném i písemném projevu,
- využívání jednoduchých vět i souvětí ke komunikaci,

Literární výchova

- poslechu literárních textů,
- zážitkovému čtení a naslouchání,
- tvořivým činností s literárním textem,
- poznávání základních literárních pojmů.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<i>OVO: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas DV: stále zdokonaluje techniku čtení DV: pozná orientační prvky v textu DV: snaží se číst s přednesem DV: dodržuje hygienické návyky při čtení</i>	<i>Praktické čtení</i> - pozorné, plynulé přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení – pozorné čtení <i>Zdokonalování techniky čtení</i> <i>Znalost orientačních prvků v textu</i> <i>Porozumění čteným textům</i> <i>Čtení s přednesem</i> <i>Hygienické návyky při čtení</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti pro učení a studium</i>
<i>OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	<i>OVO: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává DV: využívá slovníky a encyklopedie</i>	<i>Věcné čtení</i> - čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací záznam podstatných informací <i>Využívání slovníků a encyklopedií</i>	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů, identifikace základních orientačních prvků v textu</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	<i>DV: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	<i>Praktické naslouchání</i> - ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem <i>Věcné naslouchání</i> - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání</i> <i>OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>
<i>OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i>	<i>OVO: reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta DV: zaznamená slyšený projev a reaguje na něj otázkami DV: sděluje své dojmy z naslouchání</i>	<i>Zaznamenávání slyšeného projevu</i> <i>Reakce otázkami</i> <i>Zapamatování podstatných fakt</i> <i>Reprodukce obsahu slyšeného projevu</i> <i>Zážitkové naslouchání</i>	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 5: vede správně dialog,</i>	<i>OVO: vede správně dialog,</i>	<i>Základní komunikační pravidla</i>	<i>OSV 4</i>

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
<i>telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i>	<i>telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku DV: dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí vypravovat DV: dodržuje základní komunikační pravidla</i>	- <i>střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování</i> <i>Komunikační žánry</i> - <i>dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování</i>	<i>Psychohygien a: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích</i> <i>OSV 8</i> <i>Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace</i>
<i>OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	<i>OVO: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	<i>Reklamy</i>	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)</i>
<i>OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<i>OVO: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<i>Základy techniky mluveného projevu</i> - <i>vyjadřování závislé na komunikačním záměru</i> <i>Mimojazykové prostředky řeči</i>	<i>OSV 8</i> <i>Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)</i>
<i>OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	<i>OVO: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	<i>Vyjadřování závislé na komunikační situaci</i> <i>Využívání spisovné a nespisovné výslovnosti</i> <i>Zdvořilé vyjadřování</i>	<i>OSV 3</i> <i>Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i> <i>MKV 1</i> <i>Kulturní diferenciac: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>
<i>PÍSEMNÝ PROJEV</i>			
<i>OVO 9: píše správně po stránce</i>	<i>OVO: píše správně po</i>	<i>Upevňování techniky psaní</i>	<i>OSV 7</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry DV: odliší popis od vyprávění DV: pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem DV: zdokonaluje techniku psaní DV: dodržuje základní hygienické návyky při psaní	- dodržování základních hygienických návyků při psaní Komunikační žánry - zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, tiskopisy – dotazník, dotazník, přihláška	Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	OVO: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti DV: účastní se na tvorbě třídního nebo školního časopisu	Vyprávění Vytváření osnovy Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti Třídní a školní časopis	MV 6 Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
	DV: dodržuje zásady spisovné výslovnosti DV: využívá v mluvené řeči tempo, intonaci přízvuky DV: správně vyslovuje běžná cizí slova DV: využívá digitálních technologií k upevnění učiva	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk Výslovnost nepoužívanějších cizích slov	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	OVO: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu DV: využívá digitálních technologií k upevnění učiva	Slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování
OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	DV: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku DV: využívá digitálních technologií k upevnění učiva	Stavba slova, tvoření slov - kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná Dělení slov na konci řádku Tvoření slov odvozováním, slovtvorný základ	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení
TVAROSLOVÍ			
OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných	OVO: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky	Slovní druhy ohebné i neohebné Podstatná jména - mluvnické kategorie – pád,	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
tvarech ve svém mluveném projevu	správných tvarech ve svém mluveném projevu DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen DV: rozlišuje přídavná jména tvrdá a měkká DV: určuje mluvnické kategorie sloves DV: pozná zvrtné sloveso DV: rozliší slovesné tvary	číslo, rod vzor Přídavná jména - rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých - přivlastňovací Slovesa - mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací i podmiňovací), čas Poznávání zvrtných sloves Jednoduché a složené slovesné tvary Zájmena Číslovky Předložky Spojky	řešení problémů, dovednosti pro učení OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti
OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	OVO: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Slova spisovná a nespisovná	MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení
SKLADBA			
OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplně základní skladební dvojici označuje základ věty	OVO: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplně základní skladební dvojici označuje základ věty	Základní skladební dvojice Podmět holý a rozvitý, nevyjádřený Přísudek holý a rozvitý Část podmětová a část přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích Shoda podmětu s přísudkem	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	OVO: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Věta jednoduchá a souvětí Změna jednoduché věty v souvětí Přímá řeč, věta uvozovací	MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení
OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	OVO: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Spojky a spojovací výrazy Vnímání spojek a, i, ani, nebo, že, protože, když	OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti
PRAVOPIS			
OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	OVO: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách DV: uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz- DV: použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád) DV: učí se správně psát zeměpisné názvy DV: koncovky podstatných	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě - předpony s-, z-, vz – orientačně - vlastní jména národností, států planet Morfologický pravopis - předložky s, z - koncovky podstatných jmen podle vzorů	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
	<p>jmen píše podle vzorů</p> <p>DV: koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých píše podle vzorů</p> <p>DV: správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase</p> <p>DV: pracuje s Pravidly českého pravopisu</p> <p>DV: využívá digitálních technologií k upevnění učiva</p>	<p>- pravopis sloves v přítomném čase</p> <p>Pravidla českého pravopisu</p>	<p>e: cvičení sebekontroly</p>
<p>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>OVO: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>Syntaktický pravopis</p> <p>- shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech</p>	<p>OSV 3</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<p>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p>	<p>OVO: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p> <p>DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů</p>	<p>Pocity a prožitky při poslechu a četbě</p> <p>Vyjadřování dojmů z četby a poslechu</p> <p>Výchova k čtenářství</p>	<p>OSV 8</p> <p>Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</p>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<p>OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p>	<p>OVO: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>DV: přednáší vhodné literární texty</p> <p>DV: Zpracuje a přednese literární referát</p> <p>DV: účastní se dramatizací a přijímá role</p> <p>DV: tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace</p> <p>DV: poslech audioknih</p>	<p>Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu</p> <p>Přednes vhodných literárních textů</p> <p>Literární referáty</p> <p>Dramatizace: nácvik hříčky, scénky</p> <p>Vlastní tvořivé psaní</p> <p>Vlastní výtvarný doprovod</p>	<p>OSV 5</p> <p>Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 9</p> <p>Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence</p> <p>MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu</p>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<p>OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<p>OVO: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<p>Umělecké a neumělecké texty</p>	<p>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
			<i>sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i>
<i>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	<i>OVO: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy DV: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech DV: zná časopisy pro děti a mládež DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu</i>	<i>Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - spisovatel, básník, herec, režisér - verš, rým, přirovnání Časopisy pro děti a mládež Film a televize Poznávání informačních zdrojů</i>	<i>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti) MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

- Součástí předmětu jsou komunikativní chvíle, které se konají s třídním učitelem 1. vyučovací hodinu po víkendu.
- Součástí je komunikativní kruh, ve kterém žáci vyjadřují své zážitky a momentální pocity.

Náměty:

- zážitky z víkendu
- kamarádství
- naše třída
- přání do nového týdne
- povídání o rodině
- moje problémy
- co mě ve škole baví
- na co se těším
- pomoc starším občanům
- ochrana přírody
- moje oblíbená knížka
- dobré skutky
- chování o přestávkách
- můj mazlíček

5. 4. 2. Anglický jazyk

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

V předmětu **Anglický jazyk** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, oboru **cizí jazyk**

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu na příslušné jazykové úrovni, poslechovým cvičením. U žáků se SPU je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka anglického jazyka společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod, např. práci s textem, cizojazyčnou beletrií, hledání ve slovníku, poslech autentického textu, dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tematickou výuku, motivační hry, písňe, využívá modelu evokace, učení a reflexe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku- používáním jazykového portfolia, předkládá různé možnosti učení slovní zásobě – např. „rodiny slov“, skládání slov, využití protikladů, zajišťuje možnost volby při zpracování různých úkolů.

Kompetence k řešení problémů: je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR a cizojazyčných zemí, k aplikaci stávajících jazykových pravidel pro vyvozování složitějších gramatických

jevů, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, časopisy, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály – prospekty atd.

Kompetence komunikativní: je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích, tlumočením, ale i k četbě a poslechu.

Kompetence sociální a personální: při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s realitami, kulturními tradicemi ostatních zemí EU, pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku a vytváření jazykového portfolia.

Kompetence občanské: je rozvíjena tím, že poskytuje žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zemi a odstranění jazykových bariér při tematické výuce, tlumočení, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování při diskusích.

Kompetence pracovní: vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že vytváří prostor pro tlumočení.

Kompetence digitální: vede žáky k využívání a zpracování informací online a pro seznámení s realitami, které se týkají probraných témat, vede žáky k užívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby, vede žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad osobních údajů, vede žáky k etickému jednání při komunikaci a sdílení v digitálním prostředí.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV	Osobnostní a sociální výchova
MkV	Mezilidské a kulturní vztahy
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
EV	Environmentální výchova
MV	Mediální výchova

1. ročník

- OSV 1* *Rozvoj schopnosti poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- OSV 2* *Sebepoznání a sebepojetí:* informace o mé osobě
- OSV 3* *Seberegulace a sebeorganizace:* regulace vl. chování
- MkV 2* *Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí

4. ročník

MkV 1 Kulturní diference: zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích

5. ročník

MkV 1 Kulturní diference: zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí

OSV Sociální rozvoj: komunikace (sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání)

OSV Sociální rozvoj: poznávání lidí (vzájemná poznávání ve skupině a třídě, vyvarování se chyb při kontaktu s lidmi)

Mkv Multikulturalita: specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhých

Vdo Občanská společnost a škola: participace žáků na životě školy a místní komunity

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy

Přístupy k obsahu a organizace výuky:

Metody a formy práce:

- práce celé třídy
- skupinová práce
- samostatná práce
- projektové vyučování
- hry
- poslechová cvičení

Pomůcky a učební materiály:

- učebnice schválené MŠMT
- pracovní sešity schválené MŠMT
- doplňkové knihy
- mapy, digitální mapy
- CD, DVD
- internet, online aplikace
- PC a výukové programy, ICT, tablety, mobilní telefony

Vzdělávací obsah předmětu v 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	1. období - 3. ročník
Počet hodin:	3 hodiny

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

1. rozumí jednoduchým pokynům, otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i nonverbálně,
2. zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal,
3. rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu,
4. rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností pokud má k dispozici vizuální oporu,
5. přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení,
6. píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
--------------------------------	--	--------------	-----------------------

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<p><i>OVO1: rozumí jednoduchým pokynům, otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i nonverbálně</i></p> <p><i>OVO2: zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i></p>	<p><i>DV: vybaví si slovní zásobu v daných okruzích</i></p> <p><i>DV: čte a vyslovuje srozumitelně jednotlivá slova</i></p> <p><i>DV: používá digitální zařízení a zpracovává drobné úkoly spojené se zadáváním informací</i></p> <p><i>DV: pozdraví a poděkuje</i></p> <p><i>DV: rozumí jednoduchým pokynům ve třídě</i></p> <p><i>DV: zeptá se a jednoduše odpoví na dotaz na jméno/věk osoby</i></p> <p><i>DV: klade krátké ano/ne otázky k ověření správnosti svého odhadu</i></p>	<p><i>Rodina, osobní údaje můj pokoj</i></p> <p><i>Volný čas, Dny v týdnu</i></p> <p><i>Číslice 0-12</i></p> <p><i>Barvy, motivační říkanky a písně</i></p> <p><i>Tělo, obličej, smysly, oblečení</i></p> <p><i>Pozdravy</i></p> <p><i>Poděkování</i></p> <p><i>Pokyny ve třídě, školní potřeby, třída</i></p> <p><i>Dětské nápoje a jídlo</i></p> <p><i>Obrázkové knihy, komiksy</i></p> <p><i>Vybraná domácí zvířata</i></p> <p><i>Jednoduchá žádost</i></p> <p><i>Dialog</i></p> <p><i>Hračky</i></p> <p><i>Dotazy a krátké odpovědi</i></p>	<p><i>OSV – 2 informace o mé osobě</i></p> <p><i>MKV-2 tolerantní vztahy s jinými lidmi</i></p> <p><i>OSV-3 regulace vl. chování</i></p> <p><i>OSV – sociální rozvoj – komunikace (řeč zvuků a slov, porovnávání a naslouchání)</i></p>
<p><i>OVO3: rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p>	<p><i>DV: napíše krátká sdělení</i></p> <p><i>DV: vybaví si a reprodukuje angl. abecedu</i></p> <p><i>DV: pojmenuje věci, které jsou mu blízké a napíše je</i></p>	<p><i>Adresa</i></p> <p><i>Blahopřání</i></p> <p><i>Pozdrav z prázdnin</i></p> <p><i>Anglická abeceda</i></p> <p><i>Pravopis</i></p>	
<p><i>OVO4: rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p>	<p><i>DV: utvoří větu jednoduchou, zápor a otázku</i></p> <p><i>DV: reaguje na jednoduché, každodenní užívané příkazy a žádosti</i></p> <p><i>DV: rozumí dialogu vyslovovanému pomalu a správně</i></p> <p><i>DV: poslouchá jednoduché věty a příběhy z online zdrojů s vizuální oporou - ovládá a využívá výukové aplikace</i></p>	<p><i>Člen určitý a neurčitý</i></p> <p><i>Výslovnost hlásek, slovní přízvuk</i></p> <p><i>Základní podstatná jména</i></p> <p><i>Pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen</i></p> <p><i>Základní přídavná jména</i></p> <p><i>Osobní zájmena</i></p> <p><i>Základní číslovky</i></p> <p><i>Rozkazovací způsob</i></p> <p><i>Kladná a záporná odpověď</i></p> <p><i>Sloveso „have got“ v otázce a odpovědi</i></p> <p><i>Sloveso „like“ v kladné větě a v otázce</i></p> <p><i>Předložky místa nebo času</i></p>	
<p><i>OVO5: přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i></p>	<p><i>DV: orientuje se a používá slovníček v učebnici s pomocí učitelky</i></p>	<p><i>slovní zásoba učebnice</i></p>	
<p><i>OVO6: píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</i></p>	<p><i>DV: píše jednoduchá slova a věty dle předlohy a přečte je</i></p>		

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	2. období – 4. ročník
Počet hodin:	3 hodiny

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

1. rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností,
2. rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu,
3. rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu,

MLUVENÍ

4. se zapojí do jednoduchých rozhovorů,
5. sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat,
6. odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá,

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

7. vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům,
8. rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu,

PSANÍ

9. napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života,
10. vyplní osobní údaje do formuláře.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<i>OVO1: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i>	<i>DV: rozumí smyslu přiměřeně obtížných nahrávek</i> <i>DV: rozumí hledané informaci v nahrávce</i> <i>DV: rozumí jednoduchým pokynům učitelky a reaguje na ně</i> <i>DV: využívá hlasový záznam pro nácvik správné výslovnosti</i> <i>- komunikuje pomocí doporučené digitální technologie</i>	<i>Časové údaje (dny v týdnu, měsíce))</i> <i>Počasí</i> <i>Volný čas a záliby</i> <i>Jednoduché pokyny a příkazy ve škole</i> <i>Můj dům – místnost</i> <i>Město</i> <i>Zvířata v ZOO</i> <i>Základní jídlo, potraviny, chutě</i> <i>Základní geometrické tvary</i> <i>Oslava narozenin a vybraných svátků</i> <i>Děti a mládež v anglicky mluvících zemích</i>	<i>MkVI- zvyky a tradice</i> <i>OSV- Sociální rozvoj – komunikace (cvičení pozorování a empatické naslouchání)</i>
<i>OVO2: rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	<i>DV: vyhledává známá slova a věty v jednoduchých textech</i> <i>DV: Přiřazuje známá slova a věty k obrázkům</i>	<i>Motivační písničky a říkanky</i> <i>Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům</i>	<i>Mkv I- písně, poezie ang. mluvících zemí</i>
<i>OVO3: rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i>	<i>DV: čte nahlas a srozumitelně krátké texty, které obsahují známou slovní zásobu</i>	<i>Krátké texty k tematickým okruhům</i>	
MLUVENÍ			
<i>OVO4: se zapojí do jednoduchých rozhovorů</i>	<i>DV: reprodukuje jednoduchou říkanku a</i>	<i>Říkanky a písničky</i> <i>Orientace v textu,</i>	<i>Mkv – lidské vztahy (význam kvality lidských vztahů,</i>

	<p><i>písničku</i></p> <p><i>DV: jednoduše popíše obrázek</i></p> <p><i>DV: vyhledá neznámá slova v obrázkovém slovníku</i></p>	<p><i>překlad textu</i> <i>Hra v rolích</i> <i>Předložky místa, frekven. příslovce)</i> <i>Přítomný čas prostý</i> <i>Přítomný čas průběhový</i> <i>Minulý čas u sloves be, have</i> <i>Abeceda</i> <i>Číslovky 1 – 20</i> <i>Slovesa to have/to be</i> <i>Člen určitý a neurčitý</i> <i>Určování počitatelnosti s „much/many“</i> <i>Podstatná jména</i> <i>Vybraná přídavná jména</i> <i>Tázací a přivlastňovací zájmena</i> <i>Základní číslovky</i> <i>Vazba „there is/there are“</i> <i>Sloveso „can“ v kladných větách, v otázce a v záporu</i> <i>Kladné a záporné příkazy</i> <i>Otázky na zjištění pozice věcí a osob</i> <i>Určování času, otázky na čas</i> <i>Slovosled kladné a záporné věty</i> <i>Otázka, krátká odpověď, kladná i záporná</i> <i>Spojování hlásek do slov a jejich výslovnost</i></p>	<p><i>tolerance, ematie)</i></p>
<p><i>OVO5: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></p>	<p><i>DV: vybaví si pozdravy při setkání a loučení s dítětem i dospělým</i> <i>DV: sestaví odpověď na jednoduchou otázku při konverzaci</i></p>	<p><i>Pozdravy</i> <i>Jednoduchá žádost</i> <i>Jednoduché poděkování</i></p>	
<p><i>OVO 6: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i></p>	<p><i>DV: vybaví si pozdravy při setkání a loučení s dítětem i dospělým</i> <i>DV: sestaví odpověď na jednoduchou otázku při konverzaci</i></p>	<p><i>Jednoduchý dotaz a jednoduchá odpověď</i></p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<p><i>OVO7: vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</i></p>	<p><i>DV: V jednoduchých textech, které jsou doplněny obrázky a jsou o známých tématech vyhledá požadovanou informaci</i></p>	<p><i>Jednoduché obrázkové knihy</i> <i>Komiksy</i></p>	
<p><i>OVO 8: rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p>	<p><i>DV: Správně odpoví na otázky k jednoduchému textu</i></p>	<p><i>Jednoduché návody</i></p>	
PSANÍ			
<p><i>OVO9: napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i></p>	<p><i>DV: napíše pohlednici kamarádovi</i> <i>DV: napíše jednoduchou zprávu</i></p>	<p><i>Pohlednice</i> <i>Dopis</i> <i>e-mail</i> <i>sms</i> <i>Pravopis – základní pravidla psaní slov</i> <i>Adresa</i></p>	
<p><i>OVO 10: vyplní osobní údaje do formuláře</i></p>	<p><i>DV: vyplní osobní údaje do formuláře</i></p>	<p><i>Přihláška (formulář)</i></p>	

Vzdělávací obsah předmětu v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	3 hodiny

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

1. rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností,
2. rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu,
3. rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu,

MLUVENÍ

4. se zapojí do jednoduchých rozhovorů,
5. sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat,
6. odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá,

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

7. vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům,
8. rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu,

PSANÍ

9. napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života,
10. vyplní osobní údaje do formuláře.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<i>OVO1: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i>	<i>DV: vybaví si slovní zásobu daného tématu DV: na základě poslechu krátké konverzace shrne její obsah písemně i ústně DV: využívá hlasový záznam pro nácvik správné výslovnosti - komunikuje pomocí doporučené digitální technologie</i>	<i>Časové údaje (hodiny, dny v týdnu, měsíce) Domov a rodina Město a venkov Názvy povolání Počasí Číslice 0-100 Volný čas a záliby Lidské tělo Vánoce, Velikonoce a jiné svátky Jídlo a potraviny Škola a vyučovací předměty Zvířata ve volné přírodě Roční období</i>	<i>MkVI- zvyky a tradice</i>

		Režim dne Řadové číslovky	
<i>OVO2: rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	<i>DV: seznamuje se s jednoduchými autentickými materiály</i>	<i>Motivační písničky a říkanky Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům</i>	<i>Mkv 1- písně, poezie ang. mluvících zemí</i>
<i>OVO3: rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i>	<i>DV: čte nahlas krátké texty, napodobuje předkládanou správnou výslovnost DV: pochopí obsah a smysl jednoduchého dialogu a nahrávky</i>	<i>Krátké texty s nahrávkou k tematickým okruhům</i>	
MLUVENÍ			
<i>OVO4: se zapojuje do jednoduchých rozhovorů</i>	<i>DV: reprodukuje jednoduchou říkanku a písničku DV: seřadí věty podle kontextu (pořadí) DV: reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma</i>	<i>Říkanky a písničky Orientace v textu, překlad textu Hra v rolích Zákl. předložky místa a času, frekven. příslovce Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový Člen určitý a neurčitý Množné číslo podstatných jmen Přivlastňovací přídavná jména Zájmena ukazovací a přivlastňovací Základní a řadové číslovky Sloveso „to be, to have, can“ v oznamovací větě, v otázce, v záporu (plné a zkrácené tvary) Plnovýznamová slovesa pro každodenní činnosti Otázky s who/what/when/where/how/why“ Pořádek slov ve větě a v otázce Základní fonetické znaky Základní pravidla výslovnosti Pravopis osvojených slov a tvrů</i>	<i>OSV – sociální rozvoj – komunikace (sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání)</i>
<i>OVO5: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i>	<i>DV: mluví krátkými větami v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky, rozloučí se</i>	<i>Dialog Hra v rolích</i>	<i>OSV – sociální rozvoj – poznávání lidí (vzájemná poznávání ve skupině a třídě, vyvarování se chyb při kontaktu s lidmi)</i>
<i>OVO 6: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i>	<i>DV: mluví o tom, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí</i>	<i>Dialog Hra v rolích</i>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<i>OVO7: vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</i>	<i>DV: vyhledává informace k jednoduchému tématu v časopise nebo na webové stránce DV: rozumí krátkým a jednoduchým pokynům v textu DV: nalezne známá slova a věty v jednoduchých textech o osvojovaných tématech (rodina, volný čas apod.)</i>	<i>Jednoduché texty k e vztahu k osvojovaným tématům</i>	<i>Mkv – multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhých)</i>

<i>OVO 8: rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	<i>DV: rozumí krátkému textu s obrázky (leták, plakát, blahopřání) DV: Svými slovy vyjádří smysl textu DV: ústně i písemně reprodukuje hlavní myšlenku textu s pomocí obrázku nebo osnovy) DV: srozumitelně vyslovuje jednoduchý text se známou slovní zásobou</i>		<i>Vdo – občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)</i>
PSANÍ			
<i>OVO9: napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i>	<i>DV: napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života DV: odpoví na krátkou jednoduchou zprávu DV: napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi DV: na základě poslechu krátké konverzace shrne písemně její obsah</i>		
<i>OVO 10: vyplní osobní údaje do formuláře</i>	<i>DV: vyplní osobní údaje ve formuláři</i>		

5.5. Umění a kultura

- Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kultura.
- Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce).
- Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.
- Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem.
- V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.
- Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti.
- V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

- V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.
- Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění.
- S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření.
- Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

- V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.
- Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.
- Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.
- Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.
- Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.
- Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.
- Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence.

- Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.
- Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejetému) nikoliv jako k pouhému

přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

- V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci.
- Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.
- K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích.
- Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.
- Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
- Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
- Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

5. 5. 1. Hudební výchova

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova

Charakteristika předmětu

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti oboru hudební výchova.

V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování.

Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k:

- rozvoji hudebního sluchu,
- rozvoji hudebního a emocionálního cítění,

- objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením (pohyb je prostředkem pro rozvíjení všech hudebních činností),
- práci s hudebně nerozvinutými žáky,
- postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že: učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem.

Kompetence k řešení problémů: žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že: učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní: žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že: učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních

příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální: žák si začíná uvědomovat osobní zodpovědnost v rámci kolektivu, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že: učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko-melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřebnosti, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské: žák si začíná uvědomovat své povinnosti i svá práva, začíná si vytvářet svůj osobní vztah k instituci, kterou je škola, obec tím, že: učitel navštěvuje se žáky hudební besedy, divadelní představení, zajistí návštěvu koncertu v ZUŠ, připravuje se žáky veřejná vystoupení pro rodiče, pro děti z mateřské školky, pro staré lidi v domech s pečovatelskou službou apod.

Kompetence pracovní: žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že: učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstruje mu možnosti práce s lidským hlasem.

Kompetence digitální: žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, tyto aktivity zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií, využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokáže využít možnosti, které mu dávají multimédia a digitální prostředí, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Hudební výchova

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí - moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 5 Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého,

OSV 8 Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov

Přístupy k obsahu a organizace výuky:

Metody a formy práce:

- frontální vyučování
- skupinové vyučování
- individuální vystoupení
- samostatná práce
- projektové vyučování
- účast v pěveckých soutěžích a hudebních vystoupeních (Skřivánek, Školní akademie)
- návštěva divadla (hudební pohádka, muzikál, balet)
- návštěva koncertů

Pomůcky a učební materiály:

- elektronické varhany
- kytara
- Orffovy nástroje
- zpěvníky a učebnice HV
- nástěnné obrazy hudebních nástrojů a skladatelů
- CD, video, DVD a další
- audiovizuální technika
- internetové stránky
- počítače, tablety, mobilní zařízení
- webové aplikace

Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 1. ročník
Počet hodin:	1 hodina

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase,
2. rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem,
3. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře,
4. reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie,
5. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby,
6. rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1. ročníku směřuje k těmto cílům:

- žák se učí hravou formou pracovat s dechem, hlasem, učí se tvořit hlavový tón,
- žák je veden k čistému a rytmicky přesnému zpěvu intonačně jednoduchých písní,
- učí se sluchem postihnout správné znění svého hlasu i svých spolužáků
- rytmizace a melodizace textu vede k pochopení, že se dá lidská řeč zapsat i v jiné podobě než slovní,
- učí se poznávat rytmicko-melodické nástroje Orffovského instrumentáře a seznámí se s nejjednoduššími technikami doprovodu, učí se jednoduchými pohybovými prvky vyjádřit průběh melodie, zaznamenat rytmické a tempové změny.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<p><u>OVO 1:</u> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p><u>OVO 2:</u> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</p>	<p>DV: zpívá intonačně a rytmicky jednoduché písně</p> <p>DV: pokouší se melodizovat krátký úsek textu/říkadlo</p> <p>DV: využívá digitální zařízení a aplikace</p>	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zásady hlasové hygieny. • Hlasová, dechová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) • Zpěv intonačně jednoduchých písní v rozsahu jednočárkované oktávy. • Intonace: model ge, gage. • Melodizace říkadel. • Individuální práce s „nezpěváky“ 	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><u>OSV 6: Poznávání lidí –</u> vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</p> <p><u>OSV 8: Komunikace</u> - řeč zvuků a slov</p>
<p><u>OVO 3:</u> využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>	<p>DV: pokouší se rytmizovat krátký úsek textu/říkadlo</p> <p>DV: s pomocí učitele realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů</p>	<p>Rytmické činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rytmus, metrum, pulsace písně. • Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel. • Jednoduchý rytmický doprovod • (Orffovy hudební nástroje) <p>Instrumentální činnosti: Hra na dětské zvonkohry Jednoduché ostinátí doprovody na Orffovy hudební nástroje</p>	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><u>OSV 8: Komunikace:</u> řeč zvuků a slov</p> <p><u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p>
<p><u>OVO 4:</u> reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p>	<p>DV: spontánně reaguje pohybem na hudbu</p> <p>DV: používá webové</p>	<p>Hudební pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Správné držení těla. 	<p><u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí</u> moje tělo, moje psychika (temperament, postoje,</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
	aplikace, internetové stránky k jednoduchým pohybovým a rytmickým improvizacím s respektem k autorským právům	<ul style="list-style-type: none"> Rytmická chůze, běh. Přisuný krok. Dětské lidové hry. Lidový tanec (mazurka). 	hodnoty); co o sobě vím a co ne <u>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,</u> <u>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov</u>
<u>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</u>	<u>DV: porovná dva tóny lišící se některou ze svých kvalit</u>	<p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tón – zvuk. Rozlišení změny výšky tónu. Analýza průběhu melodie (stoupá, klesá, opakované tóny). Učitelův vzorový přednes písně. Hudební pohádky <p>Hudebně teoretické znalosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pojmy: notová osnova, houslový klíč. Vlastnosti tónu (délka, výška, síla, barva). Grafický zápis melodie. 	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</u> <u>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</u> <u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</u>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 2. ročník
Počet hodin:	1 hodina

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase,
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem,
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře,
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie,
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby,
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:

- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností,
- k intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu písně,
- schopnosti převádět lidskou řeč do rytmu a melodie, graficky ji zapsat (rytmizace a melodizace říkadel),
- rozvíjení tvořivosti, rytmického a harmonického citění pomocí hry na dětské rytmicko-melodické nástroje Orffovského instrumentáře,
- schopnosti pohybem reagovat na hudbu, osvojují si základní pohybové dovednosti,
- seznámení s výrazovými prostředky hudby pomocí hudebních pohádek.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<p><i>OVO 1:</i> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednéhlase</p> <p><i>OVO 2:</i> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</p>	<p><i>DV:</i> zpívá jednoduché lidové i umělé písně, pokouší se uplatňovat základní pěvecká pravidla</p> <p><i>DV:</i> snaží se melodizovat krátký text/říkadlo pomocí vybraných intonačních modelů</p>	<p><i>Vokální činnosti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zásady hlasové hygieny • Dechová, hlasová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) • Lidová píseň • Umělá píseň • Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů • Intonace: durový trojzvuk • Individuální práce s „nezpěváky“ <p><i>Instrumentální činnosti:</i></p> <p>Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře</p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání</i> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><i>OSV 5: Kreativita:</i> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p><i>OSV 6: Poznávání lidí</i> – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</p> <p><i>OSV 8: Komunikace</i> - řeč těla, řeč zvuků a slov</p>
<p><i>OVO 3:</i> využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>	<p><i>DV:</i> s dopomocí zachytí rytmus, metrum a pulsaci jednoduché písně</p> <p><i>DV:</i> pokouší se rytmizovat krátký text</p> <p><i>DV:</i> pokouší se samostatně realizovat jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů</p>	<p><i>Rytmické činnosti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rytmus, metrum, pulsace • Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel • Jednoduché ostinátní doprovody 	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání</i> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><i>OSV 5: Kreativita</i> - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
		<ul style="list-style-type: none"> (Orffovy hudební nástroje) 	v mezilidských vztazích <u>OSV 8: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov</u>
<u>OVO 4:</u> reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<p>DV: spontánně reaguje pohybem na znějící hudbu</p> <p>DV: s pomocí učitele se snaží pohybem vyjádřit metrum, tempo, dynamiku</p> <p>DV: používá webové aplikace, internetové stránky k jednoduchým pohybovým a rytmickým improvizacím s respektem k autorským právům</p>	<p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Správné držení těla Hudebně pohybové a taneční hry Poskok, cval 	<p><u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:</u> moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</p> <p><u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</p> <p><u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p><u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u> empatie a pohled na svět očima druhého</p> <p><u>OSV 8: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov</u></p>
<p><u>OVO 5:</u> rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p><u>OVO 6:</u> rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>	<p>DV: stručně verbálně popíše průběh melodie</p> <p>DV: v grafickém zápisu rozpozná výrazné změny dynamiky</p> <p>DV: rozliší 2/4 a 3/4 takt</p> <p>DV: vyjádří vybrané charakteristiky hudebního proudu v základních protikladech</p> <p>DV: sluchově rozliší základní skupiny nástrojů</p>	<p>Hudebně teoretické znalosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Takt, taktová čára, označení taktu 2/4, 3/4 Taktování 2/4 taktu Dynamická znaménka p - f <p>Grafický zápis melodie</p> <p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sluchová analýza průběhu melodie Rozlišení vzdáleností mezi tóny Výrazové prostředky hudby (krátké poslechové skladby) Pojmy: smutně - vesele, rychle - pomalu, krátce - dlouze Poznávání nejběžnějších hudebních nástrojů 	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění - relaxace</p>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 3. ročník
Počet hodin:	1 hodina

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase,
2. rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem,
3. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře,
4. reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie,
5. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby,
6. rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 3. ročníku směřuje k:

- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností,
- dovednosti intonovat píseň s melodickou oporou hudebního nástroje na základě individuálních schopností,
- získání zkušeností se čtením notového zápisu, učí se základním prvkům notopisu,
- poznávání výrazových prostředků hudby (tempové, dynamické změny),
- nácviku jednoduché, nenáročné techniky hry na dětské nástroje Orffovského instrumentáře,
- seznámení s lidovým tancem a s jednoduchými tanečními kroky.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p>OVO 2: rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</p>	<p>DV: zpívá lidové, umělé i populární písně pro děti s uplatněním základních pěveckých návyků</p> <p>DV: s dopomocí naznačí rytmus, metrum a pulsaci písně</p> <p>DV: samostatně rytmizuje jednoduchý text</p> <p>DV: melodizuje říkadla/jednoduché texty pomocí osvojených intonačních modelů nebo podle své hudební fantazie</p>	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zásady hlasové hygieny • Dechová, hlasová, artikulační cvičení • (upevňování hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu, vázání tónů, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov) • Lidová píseň • Umělá píseň • Populární píseň pro děti • Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů • Intonace: pětitónová stupnicová 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
		<p>durová řada, opakované tóny</p> <ul style="list-style-type: none"> Individuální práce s „nezpěváky“ <p>Rytmické činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rytmus, metrum, doprovod písně Hra otázka – odpověď (příprava pro pochopení písňové hudební formy) Rytmizace říkadel 	
<u>OVO 3:</u> využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<u>DV:</u> samostatně realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů	<p>Instrumentální činnosti: Jednoduché ostinát ní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře</p>	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p><u>OSV 8: Komunikace - řeč zvuků a slov</u></p>
<u>OVO 4:</u> reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<p><u>DV:</u> pohybem v prostoru vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie</p> <p><u>DV:</u> používá webové aplikace, internetové stránky k jednoduchým pohybovým a rytmickým improvizacím s respektem k autorským právům</p>	<p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hudebně pohybové a taneční hry Orientace v prostoru, pohyb ve dvojicích Krokové, běhové etudy 	<p><u>OS2 2: Sebepoznání a sebepojetí</u> -moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</p> <p><u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</p> <p><u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p><u>OSV 7: Mezilidské vztahy</u> : empatie a pohled na svět očima druhého,</p> <p><u>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov</u></p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<p><i>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i></p> <p><i>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i></p>	<p><i>DV: popíše průběh melodie</i></p> <p><i>DV: zachytí výrazné změny tempa a dynamiky</i></p> <p><i>DV: rozliší tóninu dur a moll</i></p> <p><i>DV: rozpozná základní hudební nástroje</i></p> <p><i>DV: rozliší skladby vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální</i></p> <p><i>DV: v grafickém zápisu rozliší noty/tóny a porovná jejich jednotlivé kvality</i></p>	<p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sluchová analýza průběhu melodie písně, skladby • Rozlišení tempových, dynamických změn, barvy hudebního nástroje • Sluchové rozlišení dur - moll tóniny • Skladba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální • Hudební forma: rondo <p>Hudebně teoretické znalosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Takt 4/4 = C • Taktování 3/4 taktu • Hodnoty not a pomlk (čtvrtě, půlová, celá, osminová) • Psaní not na linky, do mezer • Pojmy: repetice, legato, zesilovat, zeslabovat 	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i></p> <p><i>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</i></p> <p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i></p>

2. období

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova

Charakteristika předmětu

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura, oboru hudební výchova.

Hudební výchova si klade za cíl rozvíjet zájem o hudbu prostřednictvím hravých, kreativních přístupů v souladu s rozdílnou dětskou hudební úrovní. Prostřednictvím recepčních, reprodukčních a aktivních hudebních projevů v jednotlivých hudebních činnostech je hravý přístup posunut na vyšší kvalitativní úroveň. V hodinách hudební výchovy využívá učitel spojení přirozené rytmicko-melodické složky mateřské řeči, zpěvu, pohybu, aktivního poslechu a instrumentální hry. Všechny složky se navzájem doplňují a ovlivňují. Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku ještě specificky k:

- rozvoji tonálního cítění,
- kultivaci hlasových, rytmických, pohybových, poslechových, instrumentálních schopností, dovedností a návyků,
- práci s hudebně nerozvinutými žáky,
- rozvoji osobnosti žáka,
- objevování světa hudby, naučit žít s hudbou, rozumět jí a prožívat.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace,
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot,
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností,
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života,
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: žák se učí vybírat a využívat hudební znaky, termíny a symboly, tím, že: učitel žákům pojmenuje znaky, symboly hudebního písma, seznámí je se způsobem hraní na rytmicko-melodické nástroje Orffovského instrumentáře, naučí je orientovat se v hudebním zápise.

Kompetence k řešení problémů: žák umí kriticky zhodnotit svůj výkon a diskutovat o něm, nenechá se odradit případným počátečním nezdarem a učí se hledat řešení problému tím, že: učitel vhodnými metodami práce umožňuje žákovi realizovat se ve vokální, instrumentální či pohybové činnosti, citlivě opravuje případné nedostatky a nabízí cestu nápravy.

Kompetence komunikativní: žák se učí rozumět novému hudebnímu způsobu vyjadřování, učí se pracovat ve skupině tím, že: učitel žáky seznámí

s gesty hudební řeči, pomáhá jim zvolit vhodný rytmický, melodický, pohybový doprovod, respektuje individuální zvláštnosti žáků.

Kompetence sociální a personální: žák se učí spolupracovat, podílet se na radostné, tvořivé atmosféře ve třídě, postupně se osměluje k individuálnímu vokálnímu, rytmickému, pohybovému či instrumentálnímu projevu, vytváří si pozitivní představu o sobě samém a buduje sebedůvěru tím, že: učitel vytváří ve třídě optimálně zdravé, radostné prostředí, ve kterém umožní každému žákovi realizovat se podle jeho individuálních schopností a dovedností.

Kompetence občanské: žák se postupně seznamuje s naší i světovou hudební historií, s hudební minulostí a přítomností svého města a blízkého okolí, vytváří si osobní citový vztah k uměleckému dílu, učí se pochopit způsob života jedinců smyslově postižených tím, že: učitel se žáky připravuje školní, veřejná vystoupení, akademie, navštěvuje se žáky hudební pořady, besedy, koncerty, doporučuje jim a hovoří s nimi o hudebních pořadech v médiích.

Kompetence pracovní: žák realizuje získané znalosti a dovednosti tím, že: učitel je vede ke správnému držení těla při vokálních, pohybových činnostech, demonstruje žákům možnosti práce s lidským hlasem, učí je postupnému osvojování základů hlasové hygieny, upozorňuje na nebezpečí hudebního smogu, učí je pečovat o používané hudební nástroje, upozorňuje na možná nebezpečí při zacházení s hudební technikou.

Kompetence digitální: žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, tyto aktivity zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií, využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokáže využít možnosti, které mu dávají multimédia a digitální prostředí, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Hudební výchova

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1* Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
- OSV 2* Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne
- OSV 4* Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 7 Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou třídy jako sociální skupiny).

OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).

OSV 9 Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.

MV Mediální výchova

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

ENV Environmentální výchova

ENV 4 Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	2. období – 4. ročník
Počet hodin:	1 hodina

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti,
2. realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not,

3. využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní,
4. rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby,
5. vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace,
6. rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny,
7. ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu ve 4. ročníku směřuje k:

- upevňování návyků správné hlasové hygieny,
- intonačně čisté a rytmicky přesné interpretaci písně,
- vytváření základů dvojhlasého zpěvu (kánon, držené prodlevové tóny), i s oporou melodického nástroje,
- dalšímu prohloubení znalostí o hudbě českých i světových skladatelů,
- k seznámení se základy hudební teorie, k dovednosti orientovat se v notovém zápise,
- ke schopnosti pohybem sdělovat své pocity, nálady.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
<p><i>OVO 1:</i> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p><i>OVO 2:</i> realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p>	<p><i>DV:</i> zpívá lidové, umělé a populární písně pro děti dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje základní pěvecké návyky</p> <p><i>DV:</i> pokouší se zpívat kánon</p> <p><i>DV:</i> v hrubých obrysech se orientuje v zápisu jednoduché písně</p>	<p>Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov, frázování) Lidová píseň (jednohlas, dvojhlas – kánon) Umělá píseň Populární píseň pro děti Melodizace textu Intonace: model edec, čtyřzvuk, spodní 5. stupeň</p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</i> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p><i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</i></p> <p><i>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá:</i> naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</p> <p><i>ENV 4: Vztah člověka k prostředí:</i> prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</p>
Rytmické činnosti			
<p><i>OVO 3:</i> využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p>	<p><i>DV:</i> naznačí rytmus a metrum písně</p> <p><i>DV:</i> vytváří a realizuje jednoduché rytmické doprovody písní pomocí hry na tělo nebo Orffových</p>	<p>Rytmus, metrum, doprovod písně Předvěti závětí Rytmizace říkadel Rytmické doprovody písní (Orffovy hudební</p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</i> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>	nástrojů	nástroje)	problémů; dovednosti pro učení <u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 8: Komunikace:</u> řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz).
Poslechové činnosti			
<i>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické změny</i>	<i>DV: rozpozná výrazné melodické, rytmické, tempové a dynamické změny v proudu hudby</i> <i>DV: identifikuje vybrané hudební nástroje</i> <i>DV: stručně verbálně vyjádří základní charakter skladby</i>	Sluchové rozlišení melodické, rytmické tempové, dynamické změny Výrazové prostředky hudby Hudební nástroje Kratší skladby českých i světových skladatelů	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení <u>OSV 4: Psychohygieny:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace <u>MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti:</u> vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
Hudebně teoretické znalosti			
<i>OVO 2: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	<i>DV: v hrubých obrysech se orientuje v zápisu jednoduché písně</i>	Nota čtvrtová s tečkou Předtaktí Taktování 4/4 = C taktu Hudební abeceda Rytmičtý zápis čtyřtaktí jednoduché lidové písně	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
Hudebně pohybové činnosti			
<i>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i> <i>OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	<i>DV: určí základní charakteristické prvky vybraných tanců</i> <i>DV: předvede některé základní taneční kroky</i> <i>DV: používá webové aplikace, internetové stránky k jednoduchým pohybovým a rytmickým improvizacím s respektem k autorským právům</i>	Pohybové ztvárnění rytmu, melodie, dynamiky (hudební motiv, perioda, hudební věta) Taneční hry Lidový tanec (polka) Poskočný krok	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:</u> moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne. <u>OSV 4: Psychohygieny:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace <u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost <u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u> empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) <u>OSV 8: Komunikace:</u> řeč

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
			těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz). <u>OSV 9: Kooperace a kompetice:</u> dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.
Instrumentální činnosti			
<i>OVO 2:</i> realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <i>OVO 3:</i> využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní <i>OVO 5:</i> vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	<i>DV:</i> v hrubých obrysech se orientuje v zápisu jednoduché písně <i>DV:</i> vytváří a realizuje rytmické doprovody písní pomocí hry na tělo nebo Orffových nástrojů	<i>Hra na dětské hudební nástroje Orffovského instrumentáře, vytváření přehry, jednoduchého ostinátního doprovodu písně, dohry</i>	<u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 9: Kooperace a kompetice:</u> dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.

Vzdělávací obsah předmětu v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	1 hodina

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti,
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not,
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní,
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby,
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace,
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny,

7. ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- upevňování návyků v oblasti hlasového výcviku, hlasové hygieny,
- upevňování intonačních dovedností a jejich využití při nácviu intonačně jednoduché písně nebo její části,
- využití individuálních instrumentálních dovedností při doprovodu písně (žáci navštěvující ZUŠ),
- schopnosti zapsat jednoduchou slyšenou melodii, rytmus,
- poznávání děl našich i světových hudebních skladatelů,
- orientaci v hudebních žánrech (klasická hudba, chrámová hudba, jazz, spirituál, country),
- pronikání do struktury skladeb (písňová hudební forma),
- schopnosti vyjádřit své pocity a nálady při poslechu konkrétní skladby,
- schopnosti umět tyto pocity a nálady vyjádřit i pohybem.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
<p><i>OVO 1:</i> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p><i>OVO 2:</i> realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p>	<p><i>DV:</i> zpívá dle svých dispozic kvalitně v jednohlase nebo jednoduchém dvojhlas v durových i mollových tóninách, využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p><i>DV:</i> dle svých schopností realizuje jednoduchou píseň podle jejího zápisu</p> <p><i>DV:</i> používá webové aplikace, internetové stránky k jednoduchým pohybovým a rytmickým improvizacím s respektem k autorským právům</p>	<p>Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, frázování) Lidová píseň (dvojhlas kánon, držené tóny, lidový dvojhlas, quodlibet - zpěv 2 či více písní současně) Umělá píseň Populární píseň pro děti Lidová píseň jiných národů Melodizace textu Intonace: obraty trojzvuku, orientace v durové tónině v rámci zvládnutých intonačních modelů</p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</i> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p><i>OSV 4: Psychohygiena:</i> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p> <p><i>OSV 8: Komunikace:</i> řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</p> <p><i>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá:</i> naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</p> <p><i>ENV 4: Vztah člověka k prostředí:</i> prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</p>
Rytmické činnosti			
<p><i>OVO 3:</i> využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p><i>OVO 5:</i> vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební</p>	<p><i>DV:</i> improvizuje jednoduché doprovody k písním, k jejich realizaci využívá hru na tělo i Orffovy nástroje</p>	<p>Rytmizace textu Synkopa, ligatura Předvěti - závěti Jednoduché ostinátní doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)</p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</i> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p><i>OSV 5: Kreativita:</i> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti)</p>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
improvizace			nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</u>
Poslechové činnosti			
<u>OVO 4:</u> rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby <u>OVO 6:</u> rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	<u>DV:</u> rozpozná některé prvky hudební formy jednoduché písně či skladby <u>DV:</u> stručně verbálně popíše charakter skladby a jeho změny <u>DV:</u> identifikuje změny v proudu hudby	Orientace v základních hudebních prostředcích (rytmus, melodie, dynamika, tempo) Sluchová analýza dur, moll trojzvuku (kvintakordu) Hudební pořady pro děti v médiích nebo živě na koncertech Zajímavosti ze života hudebních skladatelů a hudebních interpretů minulosti i současnosti Hudební uskupení: lidová kapela, smyčcový kvartet, symfonický orchestr Výrazové prostředky hudby	<u>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení <u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace <u>MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti:</u> vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
Hudebně teoretické znalosti			
<u>OVO 2:</u> realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <u>OVO 4:</u> rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	<u>DV:</u> dle svých schopností realizuje píseň/skladbu podle jejího notového zápisu <u>DV:</u> podle notového zápisu rozpozná hudební formu jednoduché písně/skladby	Takt 3/8, 6/8 Upevnit dovednosti taktování (přípravný zdvih, závěr) Durová stupnice C dur Funkce posuvek (křížek, běčko) Rytmicko-melodický zápis jednoduché melodie (čtyřtaktí) Písňová forma dvoudílná aa, ab, třídílná aba	<u>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
Hudebně pohybové činnosti			
<u>OVO 4:</u> rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby <u>OVO 7:</u> ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	<u>DV:</u> pojmenuje tanec podle jeho charakteristických prvků <u>DV:</u> využívá osvojené základní taneční kroky ke ztvárnění hudby pohybem <u>DV:</u> dle svých možností se pokouší pohybově improvizovat	Lidový tanec (sousedská) Hudební formy: kánon Improvizace pohybem (lidová píseň, klasická i populární hudba)	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:</u> moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne <u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění – relaxace <u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u> empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) <u>OSV 8: Komunikace: řeč</u>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
			těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz). <i>OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</i>
Instrumentální činnosti			
<i>OVO 2: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i> <i>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i> <i>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>	<i>DV: dle svých schopností instrumentálně realizuje píseň/skladbu (popř. její část nebo složku) podle jejího zápisu</i> <i>DV: improvizuje jednoduché doprovody k písním, k jejich realizaci využívá hru na tělo nebo Orffovy nástroje</i>	<i>Čtení partitury</i> <i>Jednoduché doprovody na Orffovy hudební nástroje</i> <i>Využití hry na klasické hudební nástroje (žáci ZUŠ)</i> <i>Tvoření vlastních jednoduchých doprovodů (předehra, mezihra, dohra)</i>	<i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.</i>

5. 5. 2. Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace,
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot,
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností,
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života,
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

V předmětu Výtvarná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, oboru Výtvarná výchova a část obsahu vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, oboru Člověk a svět práce, Využití digitálních technologií.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka výtvarné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Učí se vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení (poznávání), v tvůrčích činnostech a praktickém životě; tím, že učitel vede žáky k orientaci v oblasti vizuální kultury, která se jich bezprostředně dotýká, a to jak v rámci zprostředkování školou, tak i s přesahem do každodenního života.

Učí se operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; tím, že učitel přivádí žáky do světa vizuálního vyjadřování v roli tvůrců i příjemců, učí je porovnávat různé druhy vizuálního vyjadřování z hlediska jejich kontextu, účelu i estetického působení, vřazovat poznatky ze světa výtvarného umění a širší vizuální kultury do vlastního systému chápání a užívání symbolické výtvarné řeči a na základě toho jim pomáhá si vytvářet komplexnější pohled především na společenské a kulturní jevy.

Učí se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti; tím, že učitel vede žáky k tvořivému zpracovávání podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky a k vyhledávání nejvhodnějších forem pro vyjádření svých zážitků,

k porovnávání výsledků své práce s výsledky práce ostatních a k vytváření úsudku o vlastním výtvarném vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů

Učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat řešení; tím, učitel vede k samostatnému hledání možností řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik.

Učí se samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení empirické a tvořivé postupy; tím, že učitel pobízí k experimentování a k nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu.

Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, učí se obhájit vlastní řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; tím, že učitel vede žáky k vědomí odpovědnosti za vlastní dílo jako součásti osobní výpovědi.

Kompetence komunikativní

Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu; tím, že učitel vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu. Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat; tím, že učitel rozvíjí dovednost vyslechnout v diskusi názor ostatních a vyslovit a obhájit vlastní názor na práci druhého i na díla a produkty z oblasti výtvarného umění a obecné vizuální kultury.

Učí se rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění; tím, že učitel vede k vědomému využívání postupů, technik a materiálů z široké oblasti vizuálního vyjadřování pro vlastní tvůrčí vyjádření v rámci zadaných úkolů i pro vyjádření vlastní osobní výpovědi.

Učí se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem; tím, že učitel vede k tvořivému hledání různých způsobů vizuálního vyjádření a jejich kombinací.

Učí se účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce; tím, že učitel vede k práci ve dvojici i ve skupině, učí žáky vnímat svou roli a své místo v pracovní skupině, ocenit svůj přínos ke zdatu společné práce.

Učí se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska; tím, že učitel učí vyslovit a obhájit svůj názor a stanovisko a současně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého.

Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; tím, že učitel poskytuje prostor k prezentaci vlastní práce a vyslovení svého názoru, i když je v rozporu se stanoviskem většiny, učí žáky přijmout i kritiku a nesouhlas.

Kompetence občanské

Učí se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí; tím, učitel učí v diskusích i přímo vnímáním výtvarných děl vnímat emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektovat jejich odlišnost a přijímat je jako další z mnoha možností, hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat i dílo, jež mu není blízké, jako svébytné vyjádření zasluhující si úctu a pozornost.

Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění; tím, že učitel učí vnímat tvorbu vlastní i druhých lidí jako jedinečný výsledek duševního úsilí a práce, propojující naši současnou kulturu s jejím historickým základem.

Kompetence pracovní

Učí se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovní výtvarné výchovy i další, určené k samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách tím, že učitel vytváří možnosti pro osvojení základních dovedností i pro samostatnou práci.

Kompetence digitální

Učí se užívat různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení.

Učí se sdílet a prezentovat tvůrčí záměr, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace.

Učí se vyhledávat a sdílet inspirační zdroje, umělecká díla i běžné produkce s respektem k autorství a k autorským právům.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

OSV 2: *Sebepoznání a sebepojetí:* já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem

OSV 5: *Kreativita:* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

OSV 8: *Komunikace:* řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

OSV 9: *Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Morální rozvoj
OSV 11: *Hodnoty, postoje, praktická etika*: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

VMEGS
VMEGS 3: **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

MUV
Multikulturní výchova

MUV 1: *Kulturní diference*: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik

MUV 2: *Lidské vztahy*: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MEV
Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností:

MEV 1: *Kritické vnímání mediálních sdělení*: pěstování kritického přístupu k reklamě; hodnotící prvky ve sdělení (výběr záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

MEV 2: *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality*: hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje

MEV 4: *Vnímání autora mediálních sdělení*: identifikování postojů a názorů autora v medializovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

MEV 5: *Fungování a vliv médií ve společnosti*: role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností:

MEV 6: *Tvorba mediálního sdělení*: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, technologické možnosti a jejich omezení

MEV 7: *Práce v realizačním týmu*: redakce školního časopisu

Přístupy k obsahu a organizace výuky:

Metody a formy práce:

- frontální vyučování
- samostatná práce
- skupinová práce
- projektové vyučování
- práce v plenéru

Pomůcky a učební materiály:

- kresba (uhel, rudka, tuš, tužka, dřívko, křída aj.)
- malba (temperové a krycí vodové barvy, pastel, voskový pastel, akvarel)
- kombinované techniky, koláž, tiskátka, monotyp, frotáž, dotváření, vrypy, kombinace přírodních materiálů (kaménky kůra, tráva, plody aj.), modelování, prostorové vytváření (hlína, sádra, dřevo, kamínky, plasty, textil, vlna)
- papír – různé druhy, přehýbání, skládání, mačkání, stříhání, trhání, vyklápění, posouvání aj., dřevěné odřezky, špejle, krabičky aj.
- tablety, počítače, interaktivní tabule, mobilní telefon, fotoaparát

Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období – ročník:	1. období – 1., 2., 3. ročník
Počet hodin:	1 hodina

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

1. rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ,
2. v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace,
3. vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky,
4. interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností,
5. na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.

Cílové zaměření předmětu v 1. 2. a 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1. období směřuje k:

- vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla,
- samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě,
- kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků,

- vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti,
- naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi,
- účinné spolupráci ve skupině,
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém,
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost,
- bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>	<p><i>DV: Rozeznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá odlišné odstíny, pojmenuje je v přirovnání</i></p> <p><i>DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je pojmenovat a použít ve vlastním obrazném vyjádření</i></p> <p><i>DV: Pomocí přiřazení a přirovnání dovede charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt)</i></p> <p><i>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat prvky použité ve vlastním vyjádření a jednoduše zdůvodnit jejich užití</i></p> <p><i>DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</i></p> <p><i>DV: využívá různorodých vizuálních prostředků včetně digitálních technologií</i></p>	<p><i>Barevný svět kolem nás, barvy, které známe</i> <i>Má to barvu jako....</i> <i>Barvy, které patří k sobě, stejně a podobné barvy a odstíny</i> <i>Moje nejmilejší barevné oblečení, hračky, knižní ilustrace</i> <i>Veselé barvy; malujeme jednou, dvěma, všemi barvami</i> <i>Jak šla barva na výlet; setkávání a mísení příbuzných a odlišných barev</i> <i>Linie, plochy, tvary: kde jsou kolem nás</i> <i>Najdi, ukaž, namaluj, nakresli, vytvoř nejdelsí čáru, největší čtverec, trojúhelník, kouli, krychli... Kde jsou (barvy, linie, tvary, textury povrchu...)</i> <i>kolem nás a kde jsou v obrazech, sochách, v architektuře: pozoruj a vyprávěj</i> <i>Co je nejtmaší, nejsvětější, nejbarevnější, kolem nás, ve škole, doma, v přírodě</i> <i>Malujeme, kreslíme, modelujeme, tvoříme objekty a instalace a tím vyprávíme o světě kolem nás a o sobě v něm</i> <i>Sbírký a instalace z drobných předmětů, přírodnin a materiálů, tvůrčí zpracování a reflexe těchto předmětů</i></p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání</i></p> <p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; poznávání osobitých rysů vlastního vnímání a vyjádření skutečnosti, porovnávání s ostatními, rozvoj sebehodnocení</i></p>
<i>OVO 2: V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	<p><i>DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost prožitku reálného světa</i> <i>DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření</i> <i>DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty</i></p> <p><i>DV: Dovede se vyjádřit i slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu</i> <i>DV: Vnímá pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek</i></p>	<p><i>Zážitky z každodenního života, cesta do školy, výlet, škola v přírodě, s využitím všech prostředků vizuálního vyjadřování</i> <i>Malba štětcem, houbou, prsty..., kresba dřívkem, tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu</i> <i>Největší a nejmenší obraz, který znám a který dovedu vytvořit</i> <i>Proměna běžné učebny přemístěním nábytku a instalací, pohádkový hrad, jeskyně, džungle...</i> <i>Stopy ve sněhu nebo v písku jako záznam</i></p>	<p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; vytváření si vlastního světa představ, vzpomínek, obrazů</i></p> <p><i>OSV 5: Kreativita; rozvíjení tvůrčí zvědavosti při práci se základními vyjadřovacími prostředky</i></p> <p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; další poznávání a rozvíjení osobitých rysů vlastního prožívání a vyjadřování skutečnosti</i></p>
<i>OVO 3: Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>			

	<p>DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový</p> <p>DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření</p> <p>DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru i exteriéru budov a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci</p> <p>DV: Vnímá a vlastním VOV vyjadřuje proměny prostředí (počasí, světlo, teplo, den, noc) a nálady (radost, smutek, přátelství, osamělost)</p> <p>DV: K situaci, vyjádřené vlastním VOV dovede vyprávět příběh. Citlivě a pozorně naslouchá příběhům ostatních</p>	<p>vlastního pohybu Místo jenom pro mne, vyhledání a označení svého místa v přírodě</p> <p>Namaluj, nakresli, vymodeluj, jak zpívají ptáci, jak chutná čokoláda, jak voní materiádouška, jak pohladiš kotě, jak navlékáš korálky...; vizuální vyjádření vjemů ostatních myslů</p> <p>Moje nejmilejší místo, kam si přivedu kamarády</p> <p>Kam půjdu, když mám radost, když je mi smutno? Veselá, klidná a smutná místa okolo nás Denní a roční doby, proměny počasí a nálad vyjádřené všemi dostupnými prostředky Vyprávíme obrazem – všední i nevšední situace, příhody a události</p>	<p>OSV 8: Komunikace: poznávání komunikačních účinků vlastního vyjádření, rozvíjení dovednosti citlivě vnímat vyjádření a nálady vlastní i druhých</p>
<p>OVO 4: Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišně interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností</p> <p>OVO 5: Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje</p>	<p>DV: Rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla; dovede odlišit výraz a náladu zobrazených postav; vnímá a pojmenuje odlišné působení barevného ladění díla. Jednoduše zdůvodní svůj názor</p> <p>DV: Vnímá zásadní odlišnosti v charakteru konkrétních vizuálních produktů určených dětem, rozpozná typický autorský rukopis</p> <p>DV: Dovede jednoduše odůvodnit a svoji oblibu konkrétních ilustrací, animovaných filmů, hraček, počítačových her a jejich hrdinů</p> <p>DV: Dovede vyslechnout a respektovat odlišný názor na své i cizí dílo</p> <p>DV: Dovede spolupracovat na společném díle ve dvojici i ve skupině, vnímá vlastní přínos pro společnou práci</p> <p>DV: Aktivně spolupracuje na vytváření společného prostředí ve třídě</p> <p>DV: využívá digitálních zařízení k tvorbě svých prací</p> <p>DV: vyhledává na internetu zdroje pro inspiraci k vlastní výtvarné práci</p>	<p>Veselé a smutné tvary, barvy a linie, veselé a smutné tváře a postavy, veselý a smutný den... Mohli by si spolu hrát? Rozuměli by si? Nové příběhy známých postaviček, kolektivní instalace nebo koláž Moje oblíbené pohádkové knížky, večerničky, animované filmy; vyprávění, dramatizace či vlastní obrazové vyjádření příběhu Svět našich hraček; společná instalace ve třídě Společné sbírky předmětů, materiálů, přírodnin, společná práce na instalaci výtvarných prací</p>	<p>OSV 8: Komunikace: rozvíjení dovednosti vnímat výrazové možnosti a účinky různých VOV</p> <p>OSV 4: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p>

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období – ročník:	2. období – 4., 5. ročník
Počet hodin:	2 hodiny

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

1. Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné),
2. Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model,
3. Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy,
4. Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě,
5. Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) ,
6. Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace,
7. Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.

Cílové zaměření předmětu v 4. a 5. ročníku ZV

Vzdělávání v 2. období směřuje k:

- vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla,
- samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě,
- kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků,
- vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti,
- naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi,
- účinné spolupráci ve skupině,
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém,
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost,
- bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty,</i>	<i>DV: Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá, barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá a pojmenuje odlišné odstíny DV: Porovná, rozliší a pojmenuje světlejší, tmavší, sytější, bledší odstín</i>	<i>Malba na rozličná témata s využitím nejširší škály barev a odstínů, nástrojů a formátů, individuální i skupinové práce Naše obec; společná</i>	<i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání; rozvoj smyslového vnímání a navazujícího pojmového aparátu OSV 5: Kreativita:</i>

<p>proporční vztahy a jiné)</p> <p><i>OVO 2: Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.</i></p>	<p>barvy</p> <p><i>DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je použít ve vlastním vyjádření</i></p> <p><i>DV: Porovná a odliší plošné a prostorové tvary podle velikosti a vzájemných vztahů, využije jejich rozdílnosti pro vyjádření vlastního záměru</i></p> <p><i>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt). Intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla.</i></p> <p><i>DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</i></p> <p><i>DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty</i></p> <p><i>DV: zaznamenává, dokumentuje a archivuje vlastní výtvarné aktivity prostřednictvím digitálních prostředků</i></p>	<p>trojrozměrná práce, volná parafráze prostorových a objemových vjemů a představ ve vazbě na známé prostředí</p> <p><i>Co vidíme na obraze, na soše, na fotografii, proč to autor použil, jak na nás dílo působí? Co můžeme změnit a jak se změní výraz díla? Volné variace na současná umělecká díla</i></p> <p><i>Návštěvy galerie, výstav, ateliérů, architektonických děl a jejich tvůrčí reflexe</i></p> <p><i>Jak vidíme svět kolem nás; osobitě vyjadřování na zadaná témata</i></p> <p><i>Malba, kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické techniky, plastické a skulpturní techniky, tvorba a instalace objektů, práce individuální, ve dvojici, ve skupině</i></p>	<p>rozvíjení dovednosti zabývat se vlastnostmi smyslově poznávané reality, hlouběji je poznávat vyhledávat odpovídající vyjadřovací prostředky pro jejich vyjádření</p>
<p><i>OVO 3: Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho/její nejbližší sociální vztahy</i></p> <p><i>OVO 4: Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i></p> <p><i>OVO 5: Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i></p>	<p><i>DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost</i></p> <p><i>DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření</i></p> <p><i>DV: Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu, vědomě kombinuje tyto způsoby vyjádření</i></p> <p><i>DV: Vnímá a řídí pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek</i></p> <p><i>DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový</i></p> <p><i>DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření</i></p> <p><i>DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru, exteriéru a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh</i></p> <p><i>DV: vyhledává za pomoci digitálních zařízení pracovní postupy při tvorbě vlastní výtvarné práce</i></p>	<p><i>Vyjádření osobních zážitků a zkušeností běžných i neobvyklých; doma, ve škole, ve městě, v přírodě, v ZOO, v muzeu...</i></p> <p><i>Já a moji blízcí; práce na téma vztahů mezi lidmi</i></p> <p><i>Taďy vládnú já; výrazová proměna okolí</i></p> <p><i>Moje stopy, co po mně zůstává; dlouhodobé sledování stop zanechávaných cestou do školy, při hrách</i></p> <p><i>Zahrajme si na obrazy; inscenace živých obrazů či scén podle výtvarných děl, filmů, pohádek, komiksů</i></p> <p><i>Je voda modrá i pro moje tělo při koupání?</i></p> <p><i>Namaluj svoji písničku; rytmus, melodie, zvuky hudebních nástrojů, nálada textu</i></p> <p><i>Jak létal míč po hřišti; skupinová práce, různé způsoby záznamu pohybu</i></p> <p><i>Kdybychom byli někdo jiný: ptáci, zvířata, hmyz; experimenty s vyjadřováním ostatních vjemů: zvuk, tvar, povrch, chuť, pohyb, vzájemné vztahy a změny polohy v prostoru</i></p> <p><i>Záznamy a obrazy stavů a proměn svého okolí v přírodním i člověkem vytvořeném prostředí</i></p> <p><i>Vyprávíme obrazem; ilustrace, cyklus, komiksový příběh, obrázkové písmo</i></p>	<p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebezpečení; další poznávání specifických rysů vlastní osobnosti v interakci s realitou a jejími záznamy</i></p> <p><i>MUV 1: Kulturní diference: Jedinečnost každého člověka; rozvíjení tolerance a vstřícnosti k odlišnostem a osobním zvláštěnostem</i></p> <p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebezpečení</i></p> <p><i>Uvědomování si jedinečnosti vlastního osobitého vnímání a vlastní schopnosti vyjádření</i></p>
<p><i>OVO 6: Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a</i></p>	<p><i>DV: Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout</i></p>	<p><i>Jaká díla nás obklopují; rozhovory o konkrétních obrazech, sochách,</i></p>	<p><i>MUV 1: Kulturní diference: jedinečnost každého člověka</i></p>

<p><i>přístupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i></p> <p><i>OVO 7: Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i></p>	<p><i>a přijmout odlišný</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat svůj názor na konkrétní VOV vlastní či jiného autora.</i></p> <p><i>DV: Vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě.</i></p> <p><i>DV: Použije postavy či charaktery z ilustrací, filmů či her ve vlastním originálním VOV</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit svou zkušenost ze setkání s uměleckým dílem slovy nebo VOV nebo samostatně vytvoří vlastní originální postavu či příběh</i></p> <p><i>DV: žák vyhledává a sdílí inspirační zdroje, umělecká díla s běžnou produkcí s respektem k autorství a k autorským právům</i></p>	<p><i>stavbách z vlastního okolí</i></p> <p><i>Galerie ve třídě; proměnlivá společná sbírka pozoruhodných VOV, včetně komentářů a poznámek k dílům</i></p> <p><i>Co se mi líbí; hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích</i></p> <p><i>Můj oblíbený ilustrátor, autor animovaných filmů. Proč se mi líbí</i></p> <p><i>Zkusme tam s nimi žít; kolektivní práce s ilustracemi, hračkami, postavami a prostředím z filmů a počítačových her; koláž, instalace</i></p> <p><i>Obrazy a sochy, které máme doma, které potkáváme; vlastní tvůrčí vyjádření prožitku z díla</i></p>	<p><i>MUV 2: Lidské vztahy: tolerance, empatie, citlivost vůči jinému</i></p> <p><i>OSV 3 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem</i></p> <p><i>MEV 2: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti</i></p> <p><i>OSV 5 : Kreativita: tvořivý přístup ke kulturním produktům</i></p> <p><i>OSV 8: Komunikace: dovednosti pro neverbální sdělování</i></p>
---	---	--	---

5.6. Člověk a zdraví

- Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody.
- Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd.
- Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.
- Vzdělávací oblast člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.
- Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy.
- Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují.
- Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole.
- Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím.
- Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.
- Vzdělávací oblast člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova.

- Vzdělávací obsah oblasti člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.
- Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.
- Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.
- Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.
- Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků.
- Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově.
- Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.
- Škola současně nabízí veškerý obsah Zdravotní tělesné výchovy žákům III. (příp. II.) zdravotní skupiny.
- Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravit a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.).
- Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé.
- Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností.
- Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

5. 6. 1. Tělesná výchova

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

V předmětu **Tělesná výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, oboru Tělesná výchova

Předmět **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Příležitostí pro pozitivní hodnocení bez ohledu na míru pohybového nadání je vyrovnávání žáka s přiměřenou zátěží, nutnou k dosažení efektu superkompenzace jako způsobu zvyšování výkonnosti a odolnosti organismu při sportovním i pracovním výkonu.

(Princip „diskomfortem ke komfortu“ přináší rekreační efekt endorfinů)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

1. poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot,
2. pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů,
3. poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí,

4. získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje,
5. využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví,
6. propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.,
7. chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.,
8. ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí,
9. aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Motivace: Zdravé kompetence

Získávání endorfinů překonáváním přiměřených překážek
Pozitivní vzory a možnost vlastního porovnání při zlepšení

Formy: Práce ve dvojicích

Skupinové vyučování
Samostatné plnění kultivačního programu

Výuka tělesné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti
Člověk a zdraví přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitelka ji vytváří zejména v oblasti motorického učení algoritmicizací nácviku pohybových dovedností v rozsahu vybraného učiva. Učitel vede žáky k práci ve dvojicích dle systému „každý žák cvičencem i cvičitelem“.

Kompetence k řešení problémů: Učitelka využívá disproporcí mezi okamžitou a očekávanou úrovní R.S.O.V.* a řeší s žáky dle nabídky variant vlastním výběrem možnosti a racionální přizpůsobením pohybového režimu i mimo hodiny TV.

Kompetence komunikativní: Zpětnovazební komunikací mezi žákem a učitelem, která pomáhá vnímat a předávat jednoznačné informace. Komunikace, nutná ke splnění pohybového úkolu žáka či skupiny, vede k výběru použitelných slovních i mimoslovních signálů a sdělení.

Kompetence sociální a personální: Žák střídá různé role ve dvojici i ve skupině v rámci svých možností. Respektuje vazbu mezi úrovní schopností a dovedností a hierarchií skupiny. Je srozuměn s tím, že vynaložené úsilí může znamenat posun pozice v družstvu. Akceptuje roli

---

* „R.S.O.V.“ (**R**ychlost, **S**íla, **O**bratnost, **V**ytrvalost) jsou schopnosti nutné jak pro sportovní, tak pro pracovní výkon a při psychické zátěži je jejich rozvoj důležitým kompenzačním prvkem. Toto pochopení a „zvnitřnění“ je úspěchem společné práce žáka a učitele.

odpovídající svým možnostem a snaží se ocenit spektrum ostatních členů v jejich rolích za pomoci učitele.

Kompetence občanské: Učitelka vede žáky ke schopnosti domluvy a respektováním individuálních odlišností při hledání toho, co lze na sobě i na druhých pozitivně hodnotit. Pocit a smysl týmového ducha i vlastní sebeúcty je přenosný ze sportu do společenské a pracovní sféry.

Kompetence pracovní: Učitelka pomáhá žákům k překonávání přiměřené míry psychického i fyzického diskomfortu s ohledem na individuální parametry.

Kompetence digitální: Učitelka učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. Učitelka učí žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat získané informace a zdroje dat z dostupných grafů, diagramů, statistických a dalších zdrojů. Učitelka učí žáky používat s porozuměním základní tělovýchovnou terminologii, využívat výhod digitálních technologií k zaznamenání svých pohybových dovedností, využívat digitální technologie tak, aby si usnadnili práci, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce, předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. Učitelka učí žáky při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

1. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV	Osobnostní a sociální výchova
	Osobnostní rozvoj
<i>OSV 1</i>	<i>Rozvoj schopnosti poznávání:</i> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
<i>OSV 2</i>	<i>Sebepoznání a sebepojetí:</i> informace o mé osobě
<i>OSV 3</i>	<i>Seberegulace a sebeorganizace:</i> regulace vlastního chování
<i>OSV 4</i>	<i>Psychohygiena:</i> sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládnutí stresových situací, hledání pomoci při potížích.
	Sociální rozvoj
<i>OSV 6</i>	<i>Poznávání lidí:</i> vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.
<i>OSV 8</i>	<i>Komunikace:</i> cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.
	Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: *problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci*

VDO **Výchova demokratického občana**
VDO 1 *Občanská společnost a škola*

MeV **Mediální výchova**
MeV 1 *Kritické předávání a sledování mediálních sdělení.*

Přístupy k obsahu a organizace výuky

Metody a formy práce:

Vyučovací jednotka
Soutěž
Turnaj
Kurz
Tělovýchovná vycházka
Cvičení v přírodě

Pomůcky a učební materiál:

Učitel používá podle svého uvážení vybavení herny.

Např:

- různé druhy míčů
- lana
- švihadla
- obruče
- kužele
- žebřiny
- švédská bedna
- žíněnky
- lavičky
- trampolínka
- odrazový můstek
- kladinka
- a další

Hřiště:

- využití víceúčelového sportovního hřiště
- doskočiště pro skok daleky
- a další
- mobilní telefony
- chytré hodinky
- počítače
- mobilní aplikace
- internet

Základní **organizační formou** zůstává *vyučovací jednotka* realizovaná v herně nebo na hřišti.

Vzdělávací obsah předmětu v 1.- 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období – ročník:	1. období 1.- 3. ročník
Počet hodin:	2 hodiny

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu jsou dosahovány dle možností žáků v průběhu 1.- 3. ročníku a učivo se liší pouze mírou nároků a zátěže.

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

1. spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti,
2. zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení,
3. spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích,
4. uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy,
5. reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.

Cílové zaměření předmětu v 1.- 3. ročníku ZV:

- Vzdělávání v předmětu směřuje k:
- Získání dobrého pocitu na základě řízeného i spontánního pohybu jak ve skupině, tak i v samostatné činnosti.
- Nácviku jednodušších pohybových dovedností.
- Průpravě pro složitější pohybové dovednosti jednotlivce a pro řešení některých herních činností družstva.
- Nácviku rozvoje obratnosti a rychlosti - zejména reakční.
- Poznávání souvislosti mezi zaměřením pohybového režimu a změnou pohybových schopností.
- Přípravě na testování pohybových schopností **R.** (rychlost) **S.** (síla) **O.** (obratnost) **V.** (vytrvalost).
- Sebezáchovným dovednostem jako je zvládnutí vlastní váhy (šplh) a zvládnutí sebezáchovy plaváním (dtto rychlý i vytrvalý běh a pády).

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	<i>DV: začíná chápat smysl pohybu pro zdraví a dobrý pocit. Nevyhýbá se pohybové zátěži.</i>	<i>Informace o bezpečnosti a hygieně. Vedený pohybový režim ve cvičební jednotce. Vhodné rozcvičení, zátěžové a kompenzační cviky.</i>	<i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace OSV 4: Psychohygienu</i>
<i>OVO 2: zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti</i>	<i>DV: žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic. DV: používá digitální zařízení k zaznamenávání svých výsledků, porovnává a třídí</i>	<i>Hod, běh, skok – atletická příprava Cvičení s náčiním, na přizpůsobeném nářadí (překážky). Akrobatická příprava, závody a soutěže družstev (jako motivace)</i>	<i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání</i>

prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	DV: vyhledává informace o pohybových aktivitách, sportovních disciplínách v digitálním prostředí		
OVO 3: spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	DV: žáci se podle možností podílejí na činnosti skupin a nacházejí svou roli v týmu.	Drobné hry, úpoly, závody družstev, upravené vybíjená, vybrané hry, úvod do HČJ.	VDO 1: Občanská společnost a škola
OVO 4: uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	DV: nosí cvičební úbor a obuv, rozumí smyslu dodržování pravidel hry, učí se rozcvičit a používat kompenzační cviky.	Informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování v šatně i během cvičení. Přípravné a přímivé cviky.	OSV 2: Sebepoznání a sebepečení VDO 1: Občanská společnost a škola
OVO 5: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	DV: učí se vnímat pokyny různých forem, orientuje se dle signálů při různých činnostech DV: využívá výuková videa	Smluvené signály, povely, názvosloví jednoduchých cviků. Organizace přípravy a profilových činností.	OSV 8: Komunikace
Podle možností organizovat mezitřídní soutěže pro VŠECHNY a účastnit se akcí CVČ a ASPV-ČR, malotřídních soutěží a ostatních sportovních soutěží.			

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. a 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období – ročník:	2. období - 4. a 5. ročník
Počet hodin:	2 hodiny

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, se v ročnících neliší. Jejich dosahování závisí na individuálních schopnostech žáků.

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

1. podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti,
2. zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením,
3. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her,
4. uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka,
5. jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti,
6. jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví,
7. užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení,
8. zorganizuje nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy,
9. změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky,

10. orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.

Cílové zaměření předmětu ve 4. a 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu TV směřuje k:

- Průpravě pro složitější pohybové dovednosti „profilových sportů“ školy.
- Náviku pohybových dovedností ve školních a mimoškolních soutěžích v netradičních disciplínách (CVC-motivace).
- Získávání dobrého pocitu na základě (s)plnění motivujících pohybových úkolů.
- Náviku rozvoje R.O.S -ily (užité k překonávání překážek a šplhu) a běžecké vytrvalosti.
- Pochopení vztahu mezi cílenou zátěží a zlepšením pohybových schopností.
- Wellnes - vnitřní motivaci nabídkou a vlastním výběrem pohybových (rekreačních) činností v některých hodinách.
- Náviku dovedností použitelných v krizových situacích sebeobrany a záchrany včetně plavání.
- Vnímání estetiky a rytmizace pohybu a přípravě na hodnocení vlastního i pozorovaného sportovního výkonu.
- Profil. činnosti příklad: Atletický čtyřboj “Zdatné děti“, SG akrobacie: kotouly přeskoky, náradí: překážky, trampolínka, šplh na tyči.
- Vybíjené, přehazované, malé kopané, drobným hrám, a to včetně úpolových her.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i>	<i>DV: začíná chápat nutnost další pohybové zátěže mimo hodiny TV, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení.</i>	<i>Průprava SG - akrobatický přeskok, hrazda. Návik rozvoje R.S.O.V. Atletika - sprint, skok, hod, vytrvalý běh Rytmická cvičení (případně s hudbou)</i>	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepečení</i>
<i>OVO 2: zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i>	<i>DV: rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdraví i techniku sportovní činnosti.</i>	<i>Přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení - uklidnění. Posilovací cykly.</i>	<i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace</i>
<i>OVO 3: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	<i>DV: reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky DV: používá digitální zařízení k zaznamenávání svých výsledků, porovnává a třídí DV: vyhledává informace o pohybových aktivitách, sportovních disciplínách v digitálním prostředí</i>	<i>Drobné hry - úpoly Soutěže družstev</i>	<i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání</i>
<i>OVO 4: uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí;</i>	<i>DV: používá adekvátní cvičební úbor a obuv, dodržuje kázeň a pravidla</i>	<i>Informace o bezpečnosti a hygieně</i>	<i>OSV-4: Psychohygienu</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	hry - bezpečnost ve všech částech hodiny i přesunech a převlékání	Význam pohybu pro zdraví. Příprava organismu před pohybovou činností.	
OVO 5: Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	DV: učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím a při posuzování sebe se drží reality v míře sebezapření i při prezentaci výkonů.	Sportovní hry - HČJ vybíjené, HČD přehazované Malá kopaná, hod na koš Baterie testů - R.S.O.V.	OSV 6: Poznávání lidí
OVO 6: jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	DV: rozliší úmyslný a neúmyslný přestupek proti pravidlům a fair play Pomáhá méně disponovaným a sám je schopen přijmout pomoc od disponovanějších	Míčové hry dle výběru Wellnes nápn hodiny Hokejbal, florbal Inline Turnaje "mistrů" Pravidla her, závodů a soutěží.	VDO 1: Občanská společnost a škola
OVO 7: užívá při pohybové činnosti základní osvojené tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	DV: rozumí informaci popisující požadovanou činnost	Názvosloví osvojených činností, smluvené povely, signály Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí. „Úkolové“ cvičení	OSV 8: Komunikace
OVO 8: zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	DV: chápe organizační pokyny při hrách a soutěžích a je schopen je tlumočit ostatním.	Minivybíjená Přehazovaná v prostorech zmenšených hřišť a zjednodušenými pravidly	OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednost.
OVO 9: změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	DV: dokáže reprodukovat vlastní naměřené výkony a pomáhá měřit výkony spolužáků.	Testy HČJ Atl. testy, měření R.S.O.V. Šplh Kondiční testy	VDO 1:
OVO 10: orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	DV: použije informace pro vlastní zlepšování výkonu i pro motivaci třídního družstva při soutěžích, DV: využívá výuková videa	Výbrané míčové hry jako příprava na reprezentaci třídy a školy Minisestava SG Šplh na čas Atletický čtyřboj štafeta	MeV 1
Podle možností organizovat mezitřídní soutěže pro VŠECHNY a účastnit se akcí CVČ a ASPV-ČR, malotřídních soutěží a ostatních sportovních soutěží.			

Kurzy :

- 1. až 5. ročník – Kurz plavání (10 lekcí – 20 hodin)
- 1. až 5. ročník – Kurz bruslení (3 lekce – 6 hodin)

5.7. Člověk a svět práce

- Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.
- Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého

kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

- Vzdělávací oblast člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.
- Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou.
- Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.
- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a svět práce je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné.

5. 7. 1. Pracovní činnost

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce;
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě;
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku;
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí;
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci;
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí
Výuka předmětu „Člověk a svět práce“ přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: žáka vedeme k

- poznávání základního smyslu a cílů, postupně si vytváří pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností;
- pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění;
- samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce i práce skupiny.

Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k

- vnímání problémové situace, k rozpoznání a pochopení daného problému;
- využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení;
- volbě správných řešení problémů;
- získávání osvědčených postupů při aplikaci nových problémových situací;
- kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí.

Kompetence komunikativní: vedeme žáka k

- porozumění obrazových materiálů, běžně používaných gest;
- rozvoji komunikačních prostředků na dané věkové úrovni;
- možnostem účinného využívání informačních a komunikačních prostředků a technologie.

Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k

- aktivní spolupráci ve skupině;
- postupnému vytváření kladného vztahu k různým pracovním činnostem, které pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce;
- potřebě efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému;
- podpoře sebedůvěry, sebeuspokojení a sebeúcty;
- upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanské: vedeme žáka k

- základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu;
- pochopení základních ekologických souvislostí;
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí;
- zájmu o ochranu svého zdraví.

Kompetence pracovní: vedeme žáka k

- bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- dodržování vymezených pravidel;
- pozitivnímu přístupu k výsledkům pracovní činnosti;
- zájmu o rozvíjení své manuální zručnosti.

Kompetence digitální: vedeme žáka k

- užívání různých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě,
- získávání a vyhledávání informací a digitálního obsahu, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky,
- sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání,
- využívání digitálních technologií, aby si usnadnil práci, zefektivnil a zjednodušil své pracovní postupy,
- vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů s respektem k autorství a autorským právům,
- dodržování základních hygienických a bezpečnostních pravidel při práci s digitální technikou.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí:* já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace:* cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.
- OSV 4 Psychohygienu:* sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládnání stresových situací, hledání pomoci při potížích
- OSV 5 Kreativita:* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

EV environmentální výchova

- EV 1 Ekosystémy*
- EV 2 Základní podmínky života*
- EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí*
- EV 4 Vztah člověka k prostředí*

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy,
- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí,
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování,
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí,
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích,
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní a regionální úrovni,
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů,
- učí komunikovat o problémech životního prostředí.

V oblasti postojů a hodnot:

- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti,
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty,
- vede k odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů,
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí,
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí,
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí,
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Přístupy k obsahu a organizace výuky:

Metody a formy práce:

Metody práce:

- Samostatná práce
- Skupinová práce
- Frontální vyučování
- Diskuse
- Pozorování, pokusy
- Vycházky do přírody

Formy práce:

- Lepení, stříhání, obkreslování
- Šití, vyšívání
- Modelování
- Skládání a práce se stavebnicí
- Kombinované techniky
- Ošetřování rostlin
- Příprava tabule pro jednoduché stolování
- Příprava jednoduchých pokrmů

Pomůcky a učební materiály:

- Různé druhy papíru a kartónu
- Lepidla
- Nůžky
- Modelovací hmota
- Drobný materiál průmyslově vyrobený i přírodního původu
- Podložka na modelování a na pokrytí pracovního místa
- Jehly, nitě, špendlíky
- Textilie různých druhů
- Vyšívací bavlnky, pletací příze
- Stavebnice
- Pokojové rostliny a pomůcky pro jejich ošetřování
- Květináče, truhlíky, vázy
- Semena různých rostlin
- Kuchyňské náčiní

Vzdělávací obsah předmětu v 1. období

Vyučovací předmět:	Člověk a svět práce – Pracovní činnosti
Období – ročník:	1. období (1. – 3. ročník)
Počet hodin:	1 hodina

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v 1. – 5. postupném ročníku a jsou v souladu s RVP

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

1. vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů,
2. pracuje podle slovního návodu a předlohy,

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

3. zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi,

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

4. provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování,
5. pečuje o nenáročnou rostlinu,

PŘÍPRAVA POKRMŮ

6. připraví tabuli pro jednoduché stolování,
7. chová se vhodně při stolování.

<i>Očekávané výstupy z RVP</i>	<i>Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
<i>OV01: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z rozličných materiálů</i>	<i>DV:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír ▪ sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena ▪ vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ 	<i>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe vlastnosti materiálu ▪ s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání ▪ s kovem – tvarování, proplétání drátu, práce s kovovou fólií ▪ s přírodninami – sbírání, dotváření, 	<i>OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5 EV 3 EV 4</i>

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Malšovice	Učivo	Průřezové téma
<p><i>OVO2: pracuje podle slovního návodu a předlohy</i></p> <p><i>OVO3: zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i></p> <p><i>OVO4: provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování</i></p> <p><i>OVO5: pečuje o nenáročné rostliny</i></p> <p><i>OVO6: připraví tabuli pro jednoduché stolování</i></p> <p><i>OVO7: chová se vhodně při stolování</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opracovává a aranžuje přírodniny ▪ udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti ▪ pracuje podle slovního návodu ▪ zvládá jednoduché pracovní postupy ▪ získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem ▪ citlivě přistupuje ke své práci a okolí ▪ umí pracovat se šablonou ▪ sám volí např. barvy papíru, trhání v ohybu ▪ učí se zacházet s různými nástroji ▪ zvládá jednoduché opracování dřeva ▪ spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách ▪ učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce ▪ umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti ▪ modeluje tvary podle předlohy ▪ zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků ▪ poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě ▪ pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně ▪ učí se základním pěstitelským činnostem ▪ vytváří si základy pracovních návyků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ aranžování, opracovávání s textilem – navlékání jehly, uzel, střihání, šití - různé druhy stehů, našívání knoflíků a hadříků, lepení s jiným materiálem - se dřevem, modelovací hmotou, keramickou hlinou <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ se stavebnicemi – sestavování stavebnicových prvků, kolektivní práce, montáž, demontáž, práce s jednoduchým návodem, předlohou nebo náčrtem podle pokynů i samostatně <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě ▪ pozorování přírody – zaznamenávání výsledků pozorování, propojení učiva s prvoukou <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stolování- chování, příprava stolu, úklid, oslavy narozenin, Vánoce, Velikonoce ▪ pokrmech - zdobení cukroví, vajíček, sestavení jídelníčku, zdravá výživa 	

Vzdělávací obsah předmětu ve 2. období

Vyučovací předmět:	Člověk a svět práce – Pracovní činnosti
Období – ročník:	2. období (4. - 5. ročník)
Počet hodin:	1 hodina

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v 1. – 5. postupném ročníku a jsou v souladu s RVP

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

1. vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu,
2. využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic,
3. volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu,

4. udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu,

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

5. provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž,
6. pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu,
7. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu,

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

8. provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování,
9. ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny,
10. volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní,
11. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu,

PŘÍPRAVA POKRMŮ

12. orientuje se v základním vybavení kuchyně,
13. připraví samostatně jednoduchý pokrm,
14. dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování,
15. udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni.

Očekávané výstupy z RVP	Dílčí výstupy žáka ZŠ Mašovice	Učivo	Průřezové téma
<p><i>OVO1: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</i></p> <p><i>OVO2: využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i></p> <p><i>OVO3: volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i></p> <p><i>OVO4: udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i></p> <p><i>OVO5: provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i></p> <p><i>OVO6: pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i></p> <p><i>OVO7: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i></p> <p><i>OVO8: provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i></p> <p><i>OVO9: ošetřuje a pěstuje podle</i></p>	<p><i>DV:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vystřihuje, lepí skládá, vytrhává papír ▪ sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena ▪ vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ ▪ opracovává a aranžuje přírodniny ▪ udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti ▪ pracuje podle slovního návodu ▪ zvládá jednoduché pracovní postupy ▪ získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem ▪ citlivě přistupuje ke své práci a okolí ▪ umí pracovat se šablonou ▪ učí se zacházet s různými nástroji ▪ zvládá jednoduché opracování dřeva ▪ spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách ▪ učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce ▪ umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti ▪ seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si 	<p><i>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ s papírem a kartonem – vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování, tapetování ▪ tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování ▪ zatloukání hřebíků, broušení, pilování, poznávání druhů dřeva, lepení, barvení, vrtání ruční vrtačkou, nebozezem, opracovávání výrobků ▪ aranžování ▪ vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin ▪ stehy, sešívání, základní poznatky o tkání, háčkování, tkání, batika ▪ přívěsky, náramky, ozdoby, kultura odívání – péče o svůj vzhled <p><i>lidové zvyky, tradice, řemesla</i></p> <p><i>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ montáž a demontáž stavebnicových prvků, montáž elektrického obvodu – instalování, různé možnosti zapojení ▪ využívání PC - formáty souborů, multimediální využití počítače se základními způsoby komunikace, s formulacemi požadavku při vyhledávání na internetu <p><i>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ošetřování pokojových květin ▪ vegetativní množení rostlin ▪ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie 	<p><i>OSV 1</i></p> <p><i>OSV 2</i></p> <p><i>OSV 3</i></p> <p><i>OSV 4</i></p> <p><i>OSV 5</i></p> <p><i>EV 1</i></p> <p><i>EV 2</i></p> <p><i>EV 3</i></p> <p><i>EV 4</i></p>

<p><i>daných zásad pokojové i jiné rostliny</i></p> <p><i>OVO 10: volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i></p> <p><i>OVO 11: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i></p> <p><i>OVO 12: orientuje se v základním vybavení kuchyně</i></p> <p><i>OVO 13: připraví samostatně jednoduchý pokrm</i></p> <p><i>OVO 14: dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i></p> <p><i>OVO 15: udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyzkouší ▪ modeluje tvary podle předlohy ▪ zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání, látání ▪ poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě ▪ pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně ▪ zná historii českých svátků a zvyklostí ▪ učí se základním pěstitelským činnostem ▪ podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí ▪ vytváří si základy pracovních návyků ▪ využívá videozáznamu ▪ užívá digitální technologie 	<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ výběr, nákup a skladování potravin ▪ technika v kuchyni – historie a význam ▪ stravování, jídelniček, zdobení cukroví, apod. ▪ přívěšky, náramky, ozdoby, kultura odívání – péče o svůj vzhled ▪ - lidové zvyky, tradice, řemesla 	
---	--	---	--

5. 8. Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů vzdělávání žáků s LMP v rámci podpůrných opatření podle RVP ZV

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen

ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky

ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby

ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

Očekávané výstupy – 2. období

➤ ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích

➤ ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování

➤ ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči

➤ ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje

➤ ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty

➤ ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení

➤ ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy

➤ ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo

- tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

- ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
- ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Očekávané výstupy – 2. období

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa

ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje

mluvčího ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik

určuje samohlásky a souhlásky

seřadí slova podle abecedy

správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě

správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

- ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Očekávané výstupy – 2. období

- ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramaturgizuje jednoduchý příběh
- ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

- CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje
- CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk
- CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- M-3-1-1 porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- M-3-1-2 čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- M-3-1-02p zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat
- M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období

- M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- M-5-1-2 zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- M-5-1-3 zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- M-5-1-4 zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla
- používá kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- M-3-2-2 modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- M-3-2-3 doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
  - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

- M-5-2-01p vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce
  - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
  - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
  - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

- M-3-3-1 pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- M-3-3-2 používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

- M-5-3-1 znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky
- M-5-3-2 vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
- M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru
- pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

- M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé

na matematických postupech

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

- ICT-5-1-01p ovládá základní obsluhu počítače
- ICT-5-1-02p dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

ICT-5-3-01p pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

- ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy
- ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Očekávané výstupy – 2. období

- ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
- ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
- ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

- ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
- ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování
- ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
- ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

- ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
- ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

<ul style="list-style-type: none"> ➤ ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů
<p>LIDÉ A ČAS</p> <p>Očekávané výstupy – 1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ➤ ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností ➤ ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti <p>Očekávané výstupy – 2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji ➤ ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště
<p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <p>Očekávané výstupy – 1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ➤ ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ➤ ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu <p>Očekávané výstupy – 2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody ➤ ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období ➤ ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí ➤ ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata ➤ ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí ➤ ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují ➤ ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <p>Očekávané výstupy – 1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ➤ ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ➤ ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ➤ ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ➤ ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech <p>Očekávané výstupy – 2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu ➤ ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ➤ ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a

- v modelových situacích simulujících mimořádné události
- ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
- ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
- ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

- HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku
- pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období

- HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou
- HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy
- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

- VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- X-3-1-1 rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- X-3-1-2 V-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období

- VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

- TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

- TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
  - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
  - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období

- TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
  - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
  - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV; ZdrTV jako ucelený systém je nabízena žákům III. (II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách – viz charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a poznámky k rámcovému učebnímu plánu)

Očekávané výstupy – 1. období

- ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
- ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy – 2. období

- ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
- ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

- ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy
- ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

<ul style="list-style-type: none"> ➤ ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky ➤ ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny <p>Očekávané výstupy – 2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování ➤ ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ➤ ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování ➤ ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování <p>Očekávané výstupy – 2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně ➤ ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ➤ ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy

1. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až § 53 zákona č. 561/2004 Sb. Podrobnosti o hodnocení výsledků žáků a jeho náležitostech stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

Obecné zásady:

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitelka uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi,
- při celkové klasifikaci přihlíží učitelka k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici,
- podklady pro klasifikaci učitelka získává:
  - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
  - zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy,
  - písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem a ostatní vyučující,
  - na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti

v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období,

- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Hodnocení v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení

není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

Neklasifikován

Nelze-li žáka z vážných důvodů v 1. nebo 2. pololetí klasifikovat ani v náhradním termínu, vyplní se "neklasifikován".

Hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procitěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou

nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Neklasifikován

Nelze-li žáka z vážných důvodů v 1. nebo 2. pololetí klasifikovat ani v náhradním termínu, vyplní se "neklasifikován".

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními,

za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciaci vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představitivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;

- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

A. v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

- ovládá bezpečně požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky,
- myšlení pohotové, dobře chápe souvislosti, myslí logicky správně,
- je schopen samostatně studovat vhodné texty,
- pracuje uvědoměle a aktivně v týmu, jeho působení je velmi přínosné,
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů,
- vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně,
- umí a používá kompenzační pomůcky,
- pracuje spolehlivě s upraveným textem,
- po zadání práce pracuje samostatně,

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v podstatě uceleně ovládá požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky,
- myslí logicky správně,
- je schopen s menší pomocí samostatně studovat vhodné texty,
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je přínosné,
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů,
- vyjadřuje se méně výstižně, ale poměrně přesně,
- umí a dovede použít kompenzační pomůcky,
- pracuje spolehlivě s upraveným textem,
- po zadání práce učitelem pracuje s jistotou,

Stupeň 3 (dobrý)

- má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků,
- myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby,
- je schopen studovat vhodné texty podle návodu učitele,
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je částečně přínosné,
- je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů s dopomocí učitele,
- vyjadřuje se obtížně a nepřesně,
- dovede použít kompenzační pomůcky s návodem učitele,
- pracuje spolehlivě s upraveným textem,
- nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat,

Stupeň 4 (dostatečný)

- má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků,
- v myšlení se vyskytují závažné chyby,
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty,
- práce v týmu se pouze účastní, jeho působení je občas přínosné,
- málokdy je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů,
- jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti,
- kompenzační pomůcky používá s návodem učitele obtížně a s chybami,
- má velké obtíže při práci s upraveným textem,
- závažné chyby dovede s pomocí učitele opravit,

Stupeň 5 (nedostatečný)

- požadované poznatky si neosvojil,
- samostatnost v myšlení neprojevuje,
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty ani s podněty učitele,
- žák nepracuje pro tým,
- správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen,
- jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti,
- kompenzační pomůcky nedovede použít ani s návodem učitele,
- s upraveným textem nedovede pracovat,
- chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele.

Neklasifikován

Nelze-li žáka z vážných důvodů v 1. nebo 2. pololetí klasifikovat ani v náhradním termínu, vyplní se "neklasifikován".

B. ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný)

- v činnostech je velmi aktivní se zájmem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost,
- pracuje velmi tvořivě, samostatně, plně využívá osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí,
- jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný,
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje tvořivě,

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v činnostech aktivní, převážně samostatný,
- úspěšně rozvíjí své osobní předpoklady,
- projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky,
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje samostatně, má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost,

Stupeň 3 (dobrý)

- v činnostech je méně aktivní, samostatný, pohotový, občas i pasivní,
- nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu,
- jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb,
- jeho dovednosti a vědomosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele,
- nemá aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost,

Stupeň 4 (dostatečný)

- v činnostech je málo tvořivý, často pasivní,
- rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé,
- úkoly řeší s častými chybami,
- dovednosti a vědomosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele,
- projevuje velmi malý zájem a snahu,

Stupeň 5 (nedostatečný)

- v činnostech je skoro vždy pasivní,
- rozvoj schopností je neuspokojivý,
- jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu,
- minimální osvojené dovednosti a vědomosti nedovede aplikovat,
- neprojevuje zájem o práci, práci druhým znemožňuje.

Neklasifikován

Nelze-li žáka z vážných důvodů v 1. nebo 2. pololetí klasifikovat ani v náhradním termínu, vyplní se "neklasifikován".

Slovní hodnocení

Naše škola nabízí slovní hodnocení pro žáky se specifickými poruchami učení, pokud si o ně zákonní zástupci žáka podají písemnou žádost ředitelce školy. Podle školského zákona č.561/2004 Sb., mají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami podle § 16 právo na vzdělání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Jednou z možností v oblasti hodnocení je využití širšího slovního hodnocení. To

umožňuje poskytnutí zpětné vazby nejen dítěti, ale i jeho rodičům, a to zejména o silných stránkách dítěte, o jeho dovednostech a schopnostech. Širší slovní hodnocení je u těchto dětí cenný nástroj k pozvednutí sebevědomí dítěte a k jeho motivaci v oblasti přípravy na školu, jakož i pomoci rodině překonat pocit zklamání z neúspěchů jejich dítěte v oblasti školních vědomostí.

V podstatě je slovní hodnocení jen výpovědí (popisem) o činnosti (průběhu učení), o výsledcích učení (co je již zvládnuto, co je dalším cílem učení), či o chování žáka, ale není hodnocením žáka (jeho osoby, vlastností). Týká se výlučně činnosti, výsledků či chování, popisuje pouze pozorovatelnou skutečnost. Prostřednictvím slovního hodnocení učitel posuzuje úroveň žákova výkonu vzhledem ke stanoveným cílům vzdělávání a žakovým možnostem.

Slovní hodnocení není jen výčtem toho, co se zdařilo, pozitivním vždy začínáme, ale zmiňuje se i o potížích a problémech. Převádíme výsledky do úkolů pro budoucnost a uvádíme i náměty, co s problémy lze dělat. Ve slovním hodnocení se nemá srovnávat výkon dítěte s výkony ostatních dětí. Zrádná jsou i slova „chválím, mám radost“, neměla by se zde vyskytovat. Informace by měly být oznamovací věty v 1. a nebo 3. osobě jednotného i množného čísla, pokyny jsou vždy věty rozkazovací. Hodnocení je vždy adresné, osobně se obrací k tomu, komu je určeno – k žákovi.

Slovní hodnocení je průběžné (např. ústní forma, zápis do notýsku, dopis od učitele, záznam do žakovské knížky, apod.), ucelené (nejméně čtvrtletně) a finální (např. vysvědčení). Učitel ve slovním hodnocení objektivně zhodnotí to, co žák v daném tematickém celku nebo školním roce zvládl a v jaké kvalitě, ohodnotí i píli žáka a jeho přístup k učení i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Popíše to, v čem žák vynikal a s čím měl největší problémy. Důležitým bodem je naznačení dalšího postupu, který ukazuje možný vývoj žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat. K překonávání neúspěchů učitel navrhuje v případě nutnosti i odbornou pomoc.

Ústní nebo písemnou formu hodnocení ve čtvrtletí si volí učitel. Může zvolit i osobní setkání spolu s žákem a jeho zákonnými zástupci.

Celkové hodnocení na vysvědčení v případě slovního hodnocení je vyjádřeno slovy prospěl nebo neprospěl. Hodnocení neprospěl se použije tehdy, pokud žák zásadním způsobem nedokázal rozvinout kompetence stanovené ŠVP pro výstupy v jednotlivých předmětech. Žák, který je na konci prvního nebo druhého pololetí hodnocen neprospěl, musí mít toto hodnocení zdůvodněno ve slovním hodnocení daného předmětu.

Slovní hodnocení vychází:

- z hodnocení výsledků ústního i písemného projevu,
- z pracovního tempa,
- ze schopnosti samostatně pracovat,
- ze schopnosti soustředit se.

Do slovního hodnocení jednotlivých předmětů se nesmí promítnout hodnocení chování žáka.

Ve slovním hodnocení se učitel vyjadřuje k těmto oblastem:

- zvládnutí učiva předepsaného ŠVP (1- ovládá bezpečně, 2 - ovládá, 3 - v podstatě ovládá, 4 - ovládá se značnými mezerami, 5 - neovládá)
- úroveň myšlení (1 - pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti, samostatný, 2 - uvažuje celkem samostatně, 3 - menší samostatnost myšlení, 4 - nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou, 5 - odpovídá nesprávně i na návodní otázky)
- úroveň vyjadřování (1 - výstižné, poměrně přesné, 2 - celkem výstižné, 3 - nedostatečně přesné, 4 - vyjadřuje se s obtížemi, 5 - nesprávně i na návodní otázky)
- úroveň aplikace vědomostí (1 - spolehlivě, uvědoměle užívá vědomosti a dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou, 2 - dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb, 3 - s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští, 4 - dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává, 5- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele)
- píle a zájem o učení (1- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem, 2 - učí se svědomitě, 3 - k učení a práci nepotřebuje mnoho podmětů, 4 - malý zájem o učení, potřebuje stále podněty, 5 - pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné).

Žák může být slovně hodnocen pouze s písemným souhlasem svého zákonného zástupce a důvody pro použití slovního hodnocení musí být doloženy vyjádřením PPP nebo SPC.

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání na pedagogické radě.

Třídní učitelka po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitelka po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených ŠVP a chování žáka ve škole jsou popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP.

Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e)

- *prospěl(a)*

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

- *neprospěl(a)*

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

- *nehodnocen(a)*

Není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem.

Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1,
- b) 2,
- c) 3.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Při celkové klasifikaci přihlíží učitelka k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Učitelka oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost.

Klasifikační stupeň určí učitelka, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škola sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn - žák se znovu nepřezkoušuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitelka a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitelka nebo učitelka, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Třídní učitelky jsou povinny seznamovat ostatní učitelky s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.

Předávání informací o prospěchu a chování žáků rodičům

V průběhu roku se informace předávají přes žakovské knížky, notýsky, souhrnné informace jsou předávány 4x ročně:

1. čtvrtletí - schůzka třídních učitelek se zákonnými zástupci
2. čtvrtletí - pololetní vysvědčení (výpis), pochvaly
3. čtvrtletí - schůzky třídních učitelek se zákonnými zástupci
4. čtvrtletí - vysvědčení, pochvaly

▪ Písemnou informaci zákonným zástupcům o nespěchu (neklasifikaci) syna (dcery) s uvedením data konání dodatečné nebo opravné zkoušky předá třídní učitelka osobně (odešle poštou) do dvou dnů od konání pedagogické klasifikační rady. V případě zhoršení prospěchu nebo závažného kázeňského přestupku informuje třídní učitelka neprodleně zákonné zástupce. Zákonným zástupcům, kteří se třídní schůzky nezúčastní, zašle třídní učitelka poštou písemnou informaci o prospěchu a chování žáka.

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

Komisionální přezkoušení

- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  - předseda, kterou je ředitelka školy, popřípadě jí pověřená učitelka, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
  - zkoušející učitelka, jíž je vyučujícím daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
  - přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravná zkouška

- Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech
- Termíny opravných zkoušek určí ředitelka školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník.
- Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku
- O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitelka písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném

termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

Přezkoušení

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. V takovém případě jmenuje komisi školní inspektor. Přezkoušení provede komise do deseti dnů. Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitelka školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.
- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitelka školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- Který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.